

የግርብ

ወንጌል

ጥናት

ለመለስተኛ ደረጃ

አንደኛ ዓመት

አንደኛ ዕትም መስከረም 1978 ዓ.ም

ሁለተኛ ዕትም ነሐሴ 1981

መቅደም

ጥናት የተሰኙት መጻሕፍት የመጽሐፍ ቅዱስን ትምህርት በመጠኑ ለተሰሙት ተማሪዎች የተጠናቀረ ስለሆነ ይዘቱ መከፈቻ ከተሰኙት መጻሕፍት ትንሽ ጠንከር ያለ ነው። ተማሪዎቹ መምህሩ የሚያቀርበውን መምሪያ ተቀብለው በዚህ ጥናት መጽሐፍ ተመርኩዘው ወንጌሉን ሊያጠኑ ይችላሉ።

ይህ መጽሐፍ የወንጌሉን አጠቃላይ ትምህርት ለማቅረብ ስለሚፈልግ እያንዳንዱን ምዕራፍ በተናጠል አይመለከተውም፤ ተማሪው የወንጌሉን አጠቃላይ ዓላማ በሚገባ ሲረዳ እያንዳንዱን ምዕራፍ በበለጠ ጥራት ሊፈታው ይችላል።

የመጽሐፉ ደረጃ ማብራሪያ ወይም ትርጓሜ ባለመሆኑ እያንዳንዱ አንቀጽ ለማብራራት ወይም አንገብጋቢ ጥያቄዎችን በሙሉ ለመመለስ ዓላማው አይደለም። የተማሪዎቹ ዋና ጥናት መጽሐፍ ምንጊዜም መጽሐፍ ቅዱስ ነው፤ ነገር ግን በዚህ ጥናት መጽሐፍ ተመርተው ቢያጠኑ ወንጌሉን ይበልጥ ይወዱታል፤ ጥርት ባለ ሁኔታ ሊያስተምሩት ይችላሉ።

አዘጋጅዎች

ክፍል 1 ግር. 1፥1-13	1
ክፍል 2 ግር. 1፥14 - 3፥12.....	5
ትምህርት አንድ ግር. 1፥14 - 3፥ 12.....	5
ትምህርት ሁለት ግር. 3፥13 - 6፥6.....	10
ትምህርት ሦስት ግር. 6፥7 - 8፥26	16
ትምህርት አራት ግር. 8፥27 - 9፥50.....	21
ክፍል 3 ግር. 10፥1 - 52.....	25
ክፍል 4 ግር. 11፥1 - 15፥47.....	29
ትምህርት አንድ ግር. ምዕ. 11 - 12.....	29
ትምህርት ሁለት ግር. ምዕ. 13.....	35
ትምህርት ሦስት ግር. ምዕ. 14 - 15	39
ክፍል 5 ግር. 16፥1-8.....	45
ክፍል 6 ግር. 16፥9-20.....	48
መልሶች.....	51

የማርቆስ ወንጌል ጥናት

ክፍል አንድ - ማርቆስ 1: 1-13

ታሪካዊ ቅንብር

ከዘፍጥረት 3÷15 ጀምሮ ብሉይ ኪዳን ስለ መሲሔ መምጣት ከመናገሩም በላይ ለዚሁ ያዘጋጃል። ብሉይ ኪዳንን እያነበብን በሔድን ቁጥር ትንቢቶቹ ግልጽ እየሆኑልን ይሔዳሉ። ኢሳይያስ ስለ መሲሁ ሰፊ ማብራሪያ ይሰጠናል፤ ለምሳሌ ኢሳ. 52: 12-53: 13። አይሁዶች የሚመጣው መሲህ ከሮማውያን ግዛት ነጻ ያወጣናል ብለው ያምኑ ነበር። መሲሔ ማንና ምን መሆኑን የምናውቀው ወደ አዲስ ኪዳን ስንመጣ ብቻ ነው። የማርቆስን ወንጌል በምናጠናበት ጊዜ ኢየሱስ ስለ ራሱ ማንነትና ስለ ዓላማው ለአይሁዶችና ለገዛ ደቀ መዛሙርቱ በይፋ እንደ ገለጸ እንመለከታለን።

እንዲሁም ደግሞ ጌታ መሲሁን የሚቀበሉትን የተለዩ ወገኖች አዘጋጀ። እነዚህም እንዲከተሉት ሲጠራቸው ፈቃደኛ እንደነበሩት እንደ ደቀ መዛሙርቱ ያሉ ናቸው። እነርሱም ሊያስተምራቸው የፈለገውን በግልጽ ያልተረዱ ቢሆኑም የሚያስተምራቸውን ትምህርት ለመቀበል ፈቃደኞች ነበሩ። እነዚህ ተማሪዎቹና ትምህርቱን ያልተቀበሉት ሰዎች በሁሉም ወንጌሎች ውስጥ ሲነጻጸሩ ይታያሉ።

ይህን ወንጌል በምናጠናበት ጊዜ በስድስት ዋና ዋና ክፍሎች ከፍለን እናያለን። ይህም የተፈጸመውን ሁኔታዎችና ድርጊቶችን በተናጠል ከማየት ይልቅ የታሪኩን አጠቃላይ መልክ በአንድነት እንድናይ ይረዳናል። የትምህርቶቹም አከፋፈል በማውጫው ገጽ ላይ ባለው ንድፍ መሠረት ይሆናል። መጥምቁ ዮሐንስ ኢየሱስን ካስተዋወቀ በኋላ ኢየሱስ በገሊላ ያበረከተው አገልግሎት ተገልጿል። ከዚህም በኋላ ወደ ኢየሩሳሌም በመሄድ ላይ እያለ ያስተማራቸው ትምህርት ተመዝግቦ ይገኛል። በኋላም በሞቱ የተደመደመውን የኢየሩሳሌም አገልግሎቱን እንመለከታለን። ከትንሣኤውም በኋላ ኢየሱስ ወደ ዓለም ሁሉ ሄደው እንዲሰብኩ ለደቀመዛሙርቱ ስለሰጣቸው ትእዛዝ እናነባለን።

የመግቢያ ነጥቦች

ማቴዎስ፣ ሉቃስና ዮሐንስ ወንጌሎቻቸውን የሚጀምሩት ማርቆስ ከተለየ መንገድ ነው። ኢየሱስ እንዴት እንደ ተወለደ ማቴዎስና ሉቃስ ይናገራሉ። ዮሐንስ 1÷1-18 ኢየሱስ ማን እንደ ነበረ በመናገር ይጀምራል። ማርቆስ ግን በቁጥታ ወደ መጥምቁ ዮሐንስ አገልግሎት ይወስደናል። መጥምቁ ዮሐንስ አገልግሎቱን የሚጀምረው የኢየሱስን መሲሕነት በማወጅ ነው። እነዚህ አራቱ መጻሕፍት በተለያዩ መንገዶች ቢጀምሩም መልእክታቸው አንድ ነው።

ከእነዚህ መጻሕፍት አንዱም ስለ ኢየሱስ የመጀመሪያዎቹ ሠላሣ ዓመታት የሚነግረን የለም። አንድ ጊዜ ብቻ ኢየሱስ ከወላጆቹ ጋር ወደ ኢየሩሳሌም ሔዶ እንደነበር ሉቃስ

በአጭሩ ይጠቅሳል፤ ከዚህ ሌላ ግን ምንም አልጠቀሰም። የወንጌል ጸሐፊዎች ኢየሱስ በነዚያ ዓመታት ያደረገውን ምንም አልጻፉም። እኛም ስለነዚያ ዓመታት በዝምታ ማለፍ ይኖርብናል።

«ወንጌል» የሚለው ቃል ትርጉሙ ምን እንደሆነ ግልጽ እንዲሆንልን ያስፈልጋል። ወንጌል መጽሐፍ ማለት ሳይሆን ድርጊት ማለት ነው። ቃሉ አንዳንዴ መጻሕፍቱን ሲያመለክት በተጨማሪም ደግሞ ስብከቶቹን ይጠቁማል። ወንጌል የሚለውን ቃል ትርጉም ማወቃችንን እርግጠኞች እንሁን። መጻሕፍቱን ሆነ ስብከቶቹን አስመልክተን በምንናገርበት ጊዜ ዋናው ትርጉሙን አንርሳ።

ዋና ነጥቦች

በግር. 1፡2-3 ያለው ጥቅስ ከኢሳይያስ 40፡3 የተወሰደ ነው። ይኸውም የሚያመለክተው አይሁዶች ከባቢሎን ነፃ መውጣታቸውን ነው። ከባቢሎን ነፃ መውጣት ያውጅ የነበረው መልእክተኛ ስለ መሲሁ የሚናገረው የመጥምቁ ዮሐንስ ምሳሌ ነበር። ዮሐንስ ጥምቀት የተለየች ነበረች። ሕዝቦቹ እየተናዘዙና በዮርዳኖስ ወንዝ ውሃ እየተጠመቁ ንስሐ እንዲገቡ ዮሐንስ ጥሪ ያደርግላቸው ነበር።

የኢየሱስ ጥምቀት ያመጣውን ውጤት ለማሳየት ስለፈለገ ማርቆስ ጥምቀቱን መዝግቧል። ነገር ግን ድርጊቱን አያብራራልንም። እኛ ራሳችን ይህንን ማድረግ ይኖርብናል።

ኢየሱስ በበረሃ ውስጥ አርባ ቀናት ቢቆይም ማርቆስ ይኸንኑ በሁለት ጥቅሶች መዝግቦታል፤ 1፡12-13። ይህም የኢየሱስን አገልግሎት ምንነት ያሳያል። አገልግሎቱ መንፈሳዊ ውጊያ ነበረ።

1. የብሉይ ኪዳን ዋና ቁም ነገር ምንድን ነው?
2. አይሁዶች ስለ መሲሁ የነበራቸው አስተሳሰብ እንዴት ነበር?
3. ገና በአገልግሎቱ መጀመሪያ ላይ ስለ ኢየሱስ መብት ምን ተነግሯል?
4. ስለ መሲሁ መምጣት ዝግጅት እገዚአብሔር ያደረገው ሌላ ዝግጅት ምን ነበር?
5. የማርቆስ ወንጌል በስንት ክፍሎች ተከፍሏል?
6. ረዥሙ ክፍል የትኛው ነው? ንድፉን ተመልከት።
7. ስለ ኢየሱስ ማንነት በመግለጽ የሚጀምረው ወንጌል የትኛው ነው?
8. በኢየሱስ የሕጻንነት ወራትና በመጥምቁ ዮሐንስ መገለጥ መሃከል ስለ ነበረ ስለ አንድ ድርጊት ብቻ የሚናገረው ወንጌል የትኛው ነው?
9. «ወንጌል» የሚለው ቃል ምን ማለት ነው?
10. የማርቆስ 1፡1-8 ይዘት ምንድን ነው/
11. ከዮሐንስ ስብከት በኋላ የተፈጸሙት ሁለት ድርጊቶች ምንድን ናቸው?

ማብራሪያ

በቁጥር 1 «ወንጌል» ማለት የክርስቶስ ወደዚህ ዓለም መምጣት ሁኔታ ማለት ነው። በ1፡14 ላይ ማርቆስ ስለ ራሱ ጽሑፍ መናገሩ አይደለም። ከመጥምቁ ዮሐንስ ስብከት በፊት ብዙ ነገሮች ተደርገው እንደነበር ከማቴ. 1-2፤ ከሉቃ. 1-2 እና ከዮሐንስ 1፤1-8 እናውቃለን። ማርቆስ የሚጽፈው ኢየሱስ ወደዚህ ዓለም ስለ መምጣቱ ነው።

ማርቆስ የኢየሱስን ወደዚህ መምጣት ከብሉይ ኪዳን መልእክት ጋር ወዲያው ያያይዛል። ጥቅሱም ከሚልክያስ 3፤1 እና ከኢሳይያስ 40፤3 ነው። በብሉይ ኪዳን ውስጥ ስለ መሲሁ መምጣት በብዙ ቦታዎች ተጠቅሷል። ነገር ግን በአንዳንድ ቦታዎች ከሌሎች ይበልጥ ግልፅ ይሆናል። ማርቆስ አጠንክሮ የሚናገረው በኢሳ. 40፤3 ስለሚገኘው ጥቅስ ነው። ለዚህ ጥቅስ ሚሊ. 3፤1 መግቢያ ነው። በዚህ ምክንያት ጥቅሱን ሲያስተዋውቅ ሚልክያስን ሳይሆን ኢሳይያስን ይጠቁማል። የዮሐንስ አገልግሎትም ለአይሁዶች እንግዳ ነገር ነበር። ቁ. 4-5 የሚያስረዳው አንዳንዶቹ ሰዎች የነበራቸውን አስተያየት ነው። ኃጢአታቸውን በመናዘዝ ዮሐንስን እንደ እውነተኛው መልእክተኛ ተቀበሉት።

ዮሐንስ እንደ ኤልያስ ለምን ለበሰ? 2ነገ. 1፤8 ተመልከት። ማር. 1፤6ን ከሚልክያስ 3፤1 ማገናዝብ ይኖርብናል። አገልግሎቱ ከመሲሁ መምጣት ጋር ግንኙነት እንዳለው ሕዝቡ እንዲገነዘቡ ዮሐንስ ፈልጎ ነበር። ሕዝቡ ማንነቱን እንዲያውቁት ከማድረጉም በላይ ስለ መሲሁም ሰብኳል፤ 1፤7-8። ከሙሴ ጋራ ቀይ ባሕርን የተሻገሩ ሁሉ የአዲሱ ትውልድ አካል እንደሆኑ በ1ኛ ቆሮ. 10፤2 ላይ እናነባለን። እንደዚሁ ደግሞ ክርስቶስን እንደ አዳኛቸው የሚቀበሉ ሁሉ መንፈስ ቅዱስን በመቀበል የእግዚአብሔር ቤተሰብ አባል ይሆናሉ። የማር. 1፤8 አሳብ ይህ ነው። የኢየሱስ ጥምቀት ሁለት ነገሮችን ያስተምረናል፡-

1. ኢየሱስ ምንም ሊናዘዘው የሚገባው ኃጢአት ባይኖርበትም ኃጢአታቸውን ከሚናዘዙት ሰዎች ጋራ ራሱን ቆጠረ።

2. ይህ ድርጊት ከሰማይ በመጣው ድምፅ ተረጋገጠ፤ 1፤0-11፤ መዝ. 2፤7፤ ኢሳ. 42፤1፤ ማር. 9፤7። ከሰማይ የመጣው ድምጽ የኢየሱስን የወደፊት ተግባር ከዘፍጥረት 22 ጋር ያገናኘዋል።

የኢየሱስ ሕይወት ከሰይጣን ጋር ፍልሚያ ነበር፤ 1፤12-13። በበረሃ ውስጥ የነበረው ጊዜም የጦርነቱ መጀመሪያ ነበር። ይኸም ጦርነት የተፈጸመው ኢየሱስ በቀራንዮ ሰይጣንን ድል በመታበት ጊዜ ነበር። ኢየሱስ ሰይጣንን ስላሸነፈ እኛ ይህን ጦርነት እንድንዋጋ አያስፈልገንም። ሰይጣን በእርግጥ ሊያጠቃን ይችላል። እኛን ድል የሚያደርግበት ምክንያት ግን የለውም።

12. ወንጌል የሚለው ቃል ትርጉሙ ምንድን ነው?

13. ማርቆስ ኢሳ. 40፤3ን እና ሚሊ. 3፤1ን የሚጠቅሰው ለምንድን ነው?

14. ከሚሊ. 3፡1 ሲጠቅስ ማርቆስ ኢሳይያስን ብሎ ለምን ጽፏል?
15. ሕዝቡ የዮሐንስን አገልግሎት መቀበላቸውን እንዴት አሳዩ?
16. ዮሐንስ እንደ ኤልያስ የለበሰውና የሠራው ለምን ነበር?
17. የማር. 1፡8 ትርጉም ምንድን ነው?
18. ከኢየሱስ ጥምቀት የምንማራቸው ሁለት ነገሮች ምንድን ናቸው?
19. ኢየሱስ በምድረ በዳ የመቆየቱ ትርጉም ምን ነበር?

አጭር ገለፃ

ኤልያስና ኢሳይያስ የመሢሔን ወደዚህ ዓለም መምጣት እንደተነበዩ በማርቆስ ወንጌል መጀመሪያ ላይ እናነባለን። «ወንጌል» የሚለው ቃል ትርጉም ይኸው ነው። የኢየሱስ አገልግሎት አዲስ ቢሆንም ከብሉይ ኪዳን ነቢያት ምስክርነት ጋር የተሳሰረ ነበር። መጥምቁ ዮሐንስም የኢየሱስን ማንነት አወጀ። በዚሁ አንጻር ደግሞ ዮሐንስ ሕዝቡን ለኢየሱስ መምጣት አዘጋጅቶ ነበር።

አዳኙን ለማወቅ የሚችለው የተዘጋጀ ሰው ብቻ ነበር። ዝግጅቱም በንስሐ አማካይነት ነበር። ልባቸው የተነካ ሁሉ መለወጣቸውን በመጠመቅ ገልጸዋል። የተደበቀ ንስሐ የሚባል ነገር የለም። መጥምቁ ዮሐንስ ኢየሱስ መሢሔ እንደሆነ አመለከተ። የራሱ ደቀ መዛሙርት ኢየሱስን እንዲከተሉ አበረታታቸው። ቀጥሎም መዝ. 2፡7ን የሚያንፀባርቅ ቃል ከሰማይ መጣ። ከዚያም ኢየሱስ ከሰይጣን ጋር ይገጥም ዘንድና ይፈተን ዘንድ ወደ ምድረ በዳ ሄደ። በዚህ ጊዜ መጥምቁ ዮሐንስ ኢየሱስ ማን እንደነበረ አወቀ። ኢየሱስም ወደዚህ ዓለም ለምን እንደመጣ ዮሐንስ አወቀ። ኢየሱስ የሚያስተምርበትን፣ ማን እንደሆነና ለምን እንደመጣ ለሌሎቹ የሚያሳይበት ጊዜ አሁን ነበር።

መደምደሚያ

አዲስ ኪዳን የብሉይ ኪዳንን ትርጉም ያብራራልናል። ስለዚህ ከጻፉት ሰዎች ይልቅ የብሉይ ኪዳንን ትርጉም ለመረዳት እንችላለን።

አዲስ ኪዳን የተመሠረተው በብሉይ ኪዳን ላይ ነው። አዲስ ኪዳንን ስናጠና ትምህርቱ በብሉይ ኪዳን ምን መሠረት ይኖረው ይሆን ብለን ራሳችንን መጠየቅ ይኖርብናል። አዲስ ኪዳን ውስጥ ፈጽሞ አዲስ የሆነ ምንም ነገር የለም።

መንፈሳዊ እውነቶችን መረዳት የምንችለው ልባችን ሲዘጋጅ ብቻ ነው። በመጀመሪያ ደረጃ መንፈሳዊ እውነቶችን በአዕምሮ ለመቀበል እንችልም። አዕምሮአችን ንጹሕ መሆን አለበት። ከዚህም ይልቅ ልባችን የተዘጋጀ መሆን አለበት። ልባችንን ማዘጋጀት ንስሐን ሊጨምር ይችላል። ንስሐ ማለትም ወደ እግዚአብሔር መመለስ ነው። ሁለት ዓይነት ንስሐ አለ። የመጀመሪያው ዓይነት ለደህንነት ወደ እግዚአብሔር መመለስ ነው። ይኸን ስናደርግ ክርስቶስን እንደ አዳኞችን እንቀበላለን! የእግዚአብሔር ቤተሰብ አባል

እንሆናለን። ይሁን እንጂ ሌላም ዓይነት ንስሐ አለ። በዚህ ዓለም የምንኖር ደካሞች የሰው ልጆችና ሰይጣን የሚያጠቃን እንደመሆናችን መጠን ሁልጊዜ ስሕተቶችን እንሠራለን። ስሕተትን ባደረግን ቁጥር ደግሞ ንስሐ መግባትና ወደ ጌታ መመለስ ይኖርብናል።

ጌታን ለማገልገልም ምልክት ከእርሱ ዘንድ ያስፈልገናል። የራሳቸው ሀሳብ ብቻ ስለሆነ ብዙ ሰዎች ጌታን ለማገልገል ይሞክራሉ። ጌታ ሲጠራን መመለስ አለብን። ምልክት ሲሰጠን ብቻ ወጥተን ልናገለግለው እንችላለን። ለያንዳንዱ ነቢይ ጌታ የሚረጋገጫ ምልክት ሰጥቷል። እኛም ደግሞ ይኸው ያስፈልገናል።

ጌታን በበረሃ ውስጥ ያጋጠመው ፍልሚያ ገና አላበቃም። ሰይጣን ተሸንፏል፤ ዳሩ ግን ሥልጣኑ በሞላ አልተቀማም። በየቀኑ ከመልካምና ከክፉ ምርጫ ጋር ያጋጥመናል። ክፉ ምርጫ ሁሉ ለሰይጣን መገዛት ነው። ትክክለኛውን ምርጫ እንድናደርግ የእግዚአብሔር ዕርዳታ ያስፈልገናል። ኢየሱስ በዚያ በረሃ ሰይጣንን ድል እንዳደረገው እኛም ድል ልንመታው እንችላለን። ሰይጣን እኛን ሊገዛበት የሚችለውን ሥፍራ በሕይወታችን ውስጥ ካልሰጠነው በቀር በኛ ላይ ሥልጣን የለውም።

- 20. ለኢየሱስ ሥራ ምንነት የመጀመሪያ ምሥክሮች እነማን ናቸው?
- 21. መንፈሳዊ እውነታዎችን የምንረዳው እንዴት ነው?
- 22. ኢየሱስ መሢሕ ለመሆኑ ምን ማስረጃ አገኘ?
- 23. የአዲስ ኪዳን ትምህርቶች መሠረት ምንድን ነው?
- 24. የልብ መዘጋጀት ዋናው ክፍል ምንድን ነው?
- 25. ስንት ዓይነት ንስሐ አለ? ምን ምንድን ናቸው?
- 26. ሊያገለግሉት ለጠራቸው ጌታ ምን ይሰጣቸዋል?
- 27. ስሕተት የሆኑ ውሳኔዎች ትርጉማቸው ምን ማለት ነው?

ክፍል ሁለት - ማር. 1፥14 - 9፥50

ትምህርት አንድ - ማር. 1፥14 -3፥12

በክፍል ሁለት አራት ትምህርቶች ይኖሩናል። ኢየሱስ በገሊላ ያሳለፋቸውን ጊዜያት ሁሉ ስለሚይዝ ክፍል ሁለት ብለን እንጠራዋለን። ስለዚህ የኢየሱስን የገሊላ አገልግሎት ለአራት እንከፍላለን ማለት ነው።

ታሪካዊ ቅንብር

የክፍል ሁለት የመጀመሪያው ትምህርት የሚነግረን መጥምቁ ዮሐንስ ወደ እሥር ቤት ከመግባቱ ጀምሮ እሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት እስከተጠሩበት ያለውን ነው። መጥምቁ ዮሐንስ ሄሮድስን ስለ ኃጢአቶቹ ገሥጾት የነበረው በሚሰብክበት ጊዜያት ነበር። መጥምቁ ዮሐንስ ይሰብክ የነበረው ከኢየሩሳሌም በማይርቅ ቦታ በይሁዳ ነበር።

ጌታ አገልግሎቱን የጀመረው ወደ ሰሜን በነበረው በገሊላ እንደሆነ ማርቆስ ይነግረናል። በማር. 1፥14 - 9፥50 የተጠቀሰው ሁሉ በገሊላ ውስጥ ነው።

የዚሁ ትምህርት ሁለተኛ ክፍል ደግሞ ጳላ አሥራ ሁለት ሐዋርያት ስለ ተባሉት ስለ አሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት ማሠልጠን ነው። ኢየሱስ የጀመረውን ሥራ እንዲቀጥሉ እነዚህን ያዘጋጃቸዋል። ኢየሱስ እነዚህን በሚያሠለጥንበት ጊዜ ለነሱም ሆነ ሊያዳምጡት ለወደዱ ሁሉ ስለ ራሱ ብዙ ነገሮች ነገራቸው።

የመግቢያ ነጥቦች

በማር. 1፥14 - 3፥12 ውስጥ ማርቆስ በሦስት ርዕሶች ጽፏል። እነዚህን ሦስት ርዕሶች ለማስረዳት ታሪኮችንና ድርጊቶችን ይጠቁማል።

ኢየሱስ ራሱ ግን እንደነበር ለመገለጽ በማር. 1፥14 - 3፥12 ውስጥ በስድስት በተለያዩ አጋጣሚዎች ተአምራትን ሲጠቀም እናያለን። እነዚህ ተአምራት ሰዎችን ለመርዳት የተደረጉ መሆናቸው እውነት ቢሆንም ዋናው ምክንያት ይኸ አልነበረም። ስለነዚህ ተአምራት በምናነብበት ጊዜ ኢየሱስ ለምን ይህን ተአምር አደረገ? ስለ ራሱ ምን ሊያስተምር ፈልጓል? ብለን ራሳችንን መጠየቅ ያስፈልገናል።

ኢየሱስ ደግሞ ሰዎችን ወደ ራሱ አካባቢ መሰብሰብ ይጀምራል። ብዙዎች ተከትለውት ነበር። ነገር ግን ኢየሱስ የመረጣቸው ሰዎች የእርሱ ተወካዮች እንዲሆኑና ቤተ ክርስቲያኑን እንዲገነቡ ነበር። ኢየሱስ ከተናገራቸውና ካደረጋቸው ነገሮች አብዛኛዎቹ ለነዚህ ሰዎች ጥቅም ነበር።

ቅሪቂዎችና ተቃውሞዎቹ እየከረሩ ሲሄዱ ደግሞ እናያለን። ብዙዎቹ ሊከተሉት ፈቃደኛ እንደሆኑ ሌሎች ደግሞ ይቃወሙት ጀመር። ሰዎች ኢየሱስ ራሱን ከአይሁዶች ጋር በግልፅ ስላላቀራረበ ነው ያልተቀበሉት እንዳይሉ ማርቆስ በብዙ ቦታ ይህን ዓይነት አጋጣሚዎች ጠቅሷል።

28. ክፍል ሁለት የያዘው ምን ምን ነው?

29. የኢየሱስ የገሊላው አገልግሎት በስንት ክፍሎች ይከፈላል?

30. የክፍል ሁለት ትምህርት አንድ ስለ ምን ያወራል?

31. በማር. 1፥14 - 9፥50 ውስጥ ዋናው የኢየሱስ ተግባር ምን ነበር?

32. በማር. 1፥14 - 3፥12 ያሉት ሦስት ፍሬ ሐሳቦች ምንድን ናቸው?

33. በማር. 1፥14 - 3፥12 የሚገኙት ተአምራት ስንት ናቸው?

34. ማርቆስ በኢየሱስ ላይ ስለተነሣው ተቃውሞ በሰፊው የሚጽፈው ለምንድን ነው?

ዋና ዋና ነጥቦች

ኢየሱስ በማር. 1፥ 14 - 3፥ 12 ውስጥ ስለ ራሱ ማንነት ሕዝቡን ለማስተማር ያደረጋቸውን ስድስት ተአምራት ማርቆስ ጠቅሶ ጽፏል። ለጊዜው ተአምራቱ የትኞቹ እንደሆኑ በቀላሉ እናያለን። በሚቀጥለው ክፍል በአጭሩም ቢሆን እያንዳንዱን እንመለከታለን።

1. 1፥ 21-28 ኢየሱስ ርኩሱን መንፈስ ያወጣል።
2. 1፥ 29-31 ኢየሱስ የሰምአንን አማት ይፈውሳል።
3. 1፥ 32-34 ኢየሱስ ብዙዎችን ይፈውሳል።
4. 1፥ 40-45 ኢየሱስ 1 ለምጸም ይፈውሳል።
5. 2፥ 1-6 ኢየሱስ እጁ የሰለለችውን ሰው ይፈውሳል።

ኢየሱስ ሰዎች በዙሪያው ሰብስቦ ከእርሱ ተምረው እንዲከተሉት ማድረጉን ደግሞ ማርቆስ አራት አጋጣሚዎችን ጠቅሶ ጽፏል። እነዚህም አራት አጋጣሚዎች፡-

1. 1፥ 16-20 የዓላ አጥማጆች ሰዎች ጥሪ።
2. 1፥ 35-39 ከኢየሱስ የጸሎት ጊዜ በኋላ።
3. 2፥ 13-14 የሌዊ መጠራት።
4. 3፥ 7-12 ብዙ ለተሰበሰበ ሕዝብ መስበኩ።

የአይሁዶች ተቃውሞ በሦስት በተለያዩ ሁኔታዎች ተጠቅሷል። ማርቆስ እነዚህን ሁሉ በአንድነት አስቀምጧል። ማርቆስ የመዘገበው የኢየሱስ ሕይወትና ሥራ እንጂ ታሪክ እንዳልሆነ አስታውሱ። ድርጊቶችን በአንድ ላይ በማስቀመጡ ደግሞ ሁሉ በአንድ ጊዜ ተፈጻሙ ማለት አይደለም። ሦስት ክርክሮች ልንላቸው እንችላለን።

1. 2፥ 15-17 ከቀራጮች ጋር ስለ መብላቱ የተነሣ ክርክር።
2. 2፥ 18-22 በቅዳሜ እሸትን ስለ መቅጠፍ የተነሣ ክርክር።

35. በማር. 1፥ 16 - 3፥ 12 ውስጥ ስንት ተአምራት ተመዝግበዋል?

36. ኢየሱስ ሰዎችን በራሱ ዙሪያ ሰብስቦ የነበረው በስንት አጋጣሚዎች ነበር?

37. ማርቆስ በ1፥ 16 - 3፥ 12 ባለው ክፍል ውስጥ ስንት የተቃውሞ ጊዜያት መዝግቧል?

ማብራሪያ

ኢየሱስ ራሱን በመግለጥ ተግባር ውስጥ ተአምራት አስፈላጊ ከሆኑ ነገሮች አንዱ ነው፤ ለዚህም ነው ምልክቶች ተብለው የሚጠሩት። በመጀመሪያው ተአምር ሰይጣን የኢየሱስን ሥራ እንደ ራሱ ሥራ በመቁጠር ዋጋ ሊያሳጣው ፈልጎ ነበር። ኢየሱስም

ከርኩስ መንፈስ ምሥጋናን አይሻም ነበር። ሕዝቡም በኢየሱስ ሥልጣን ተገረሙ፤ 1፡21-28። ከዚያም ኢየሱስ ከሕመምና በሽታ ላይ መሆኑን አሳየ፤ 1፡29-31። ኢየሱስ በዚህ ጊዜ የፈወሰው ሴት መሆንዋ አንድ ትልቅ ነገር ነው። ኢየሱስ በ1፡21-28 እና 1፡29-31 ያደረጋቸውን ብዙ ጊዜ ደግሞ ማድረጉን ለማሳየት ማርቆስ ቁ. 32-34ን ይጨምራል። በማር. 1፡40-45 ኢየሱስ ያሳየው በሰዎች ዘንድ የተረሱትን መውደዱን ብቻ ሳይሆን ሥልጣኑ ከሙሴ ሥልጣን በላይ መሆኑንም ነበር። ኢየሱስ አዲስ ሕግ አቋቋመ፤ የተገለሉት ሰዎች ደግሞ ወደ እግዚአብሔር የመመለስ ኃይል እንዳለውም አሳይቷል። በቅፍርናሆም የነበረውም ሽባ የታመመው በኃጢአት ምክንያት ነበር። የዚህ ፈውስ በ1፡29-31 ካለው ለየት ያለ ነበር። በማር. 2፡1-12 ኢየሱስ ኃጢአትን ይቅር አለ፤ ቁ. 5። እንደዚህ ዓይነት ነገር ለመናገር ከአይሁድ መሪዎች የሞከረ ማንም አልነበረም። ሰውየውን በመፈወስ ኢየሱስ ኃጢአትን የማስተሰረይ ሥልጣን እንደነበረው አረጋገጠ፤ ቁ. 911። ከዚያም ኢየሱስ በዚያም ምክብሩ በቅፍርናሆም ሌላ ተአምር ሠራ። ኢየሱስ ይህን ሰው በአርብ ቀን ወይም እሁድ ሊፈውሰው ይችል ነበር። ለምንድን ነው በቅዳሜ ያደረገው? አይሁዶች ኢየሱስ ስለ ራሱ የተናገራቸው ነገሮች በደንብ እንዲመለከቱ ለመገፋፋት ነበር። እርሱ ያደረጋቸውን ነገሮች በሚመለከቱበት ጊዜ «ይህ ማን ነው?» ማለት ነበረባቸው። በዚህ ፈንታ ግን ሊገድሉት በመሞከር መንገድ ይፈልጉ ነበር፤ 3፡1-6። እነዚህን ስድስት ጽሑፎች በምናነብበትና ስለእርሱ በምንነጋገርበት ጊዜ «ኢየሱስ በዚህ ተአምር ውስጥ ስለ ራሱ ምን ማለቱ ነበር?» ብለን ራሳችንን መጠየቅ ይኖርብናል።

ማርቆስ ከመግቢያው ቀጥሎ የመጀመሪያውን ሁኔታ ከመዘገብ የአራቱን ዓሣ አጥማጆች መጠራት ጻፈ፤ 1፡16-20። ይህም ኢየሱስ ያቀረበላቸው የመጀመሪያው ጥሪ ነበር። በዚህ ጊዜ የተለመደውን ሥራቸውን ጥለው ዝም ብለው እንዲከተሉትና የኢየሱስ ተማሪዎች እንዲሆኑ ጥሪ ሲቀርብላቸው እናያለን። ከዚያ በኋላ ኢየሱስ እነዚህን ይዞ ወደ ራሱ የሚያመጣቸው በጸሎቱ ነው፤ 1፡35-39። ከዚያ በኋላ ደቀ መዛሙርቱ ከኢየሱስ ጋር እየሰበኩ በቅፍርናሆም መንደሮች አካባቢ ይዞራሉ። የሮም መንግሥት በመንገድ ከሚያልፉ ዕቃዎችና ከባህርም ከተጠመዱ ዓሳዎች ቀረጥ ይሰበስብ ነበር። ሌዊ ምናልባት ከዓሙ ከሚገኘው ገቢ ይቀርጥ ነበር። ኢየሱስም ሌዊ የቀድሞ ሥራውን ትቶ እንዲከተለውና ደቀ መዝሙሩ እንዲሆን ጠራው፤ 2፡13-14። ብዙ ሰዎች የኢየሱስን ማንነት ጠንቅቀው ባያውቁም የሚናገራቸውን ለማድመጥ ዝግጁ እንደነበሩ ማርቆስ በተጨማሪ ይነግረናል፤ 3፡7-12። ሕዝቡ አዳመጡት፤ ርኩስ መናፍስት ግን ኢየሱስ ማን እንደሆነ ያውቁ ነበር፤ 3፡11። ይህም በገሊላ የነበረው የኢየሱስ የመጀመሪያው ክፍል አገልግሎት መጨረሻ ነበር።

ማርቆስ በምዕራፍ 2 ውስጥ አይሁዶች በኢየሱስ ላይ ስላነሳሉት ተቃውሞ ሦስት ታሪኮችን በአንድነት ይሰበስባል። በመጀመሪያው የአይሁዶች መሪዎች ኢየሱስ ወደ ውጪ ካገለለዋቸው ሰዎች በመብላቱ የተነሣው ተቃውሞ ነበር፤ 2፡15-17። መሢሔ የመጣው እንደነዚህ ያሉትን ለመርዳት እንደሆነ አልተረዱም ነበር። ከዚያም የጾም ጥያቄ በማንሣት ኢየሱስን ተቃውሙት፤ 2፡18-22። ለአይሁዶች ማዘን ማለት

ከእግዚአብሔር ጋር ሕብረት የማድረግ ምልክት እንደነበር ነው። ኢየሱስ ሐሴትንና ደስታን እንደሚያመጣ ነገራቸው። የአይሁዶችን አስተሳሰብና የኢየሱስን ትምህርት አንድ ላይ ማቀራረብ አስቸጋሪ ይሆናል። የኢየሱስ ትምህርት ሕይወትን ለውጦ በእግዚአብሔር ዕውቀት በአዲስ መልክ የሚሞላቸው ነበር። ከዚያም አይሁዶች ኢየሱስን ለመከሰስ የወሸት ምክንያት ይፈልጉበት ነበር፤ 2፡23-28። በመጀመሪያ ደረጃ ኢየሱስ ጥያቄያቸውን የመለሰው ከ1ኛ ሳሙኤል 21፡1-6 በመጥቀስ ነበር። ከዚያም ኢየሱስ ከብሉይ ኪዳን ሕግጋት እንደሚበልጥ ስለራሱ መሰከረ። ሆኖም አይሁዶች ኢየሱስ የሚላቸውን አልተረዱም ነበር።

አጭር ገለጻ

ስድስቱ ተአምራት ኢየሱስ ማን መሆኑን ይነግሩናል። ሰዎች በሚያደርጉት ተግባር ልናውቃቸው እንችላለን። ኢየሱስም ባደረጋቸው እናውቀዋለን። እያንዳንዱን ተአምር መርምረህ በዚያ ውስጥ ኢየሱስ ማን እንደሆነ ለማግኘት ተከታተል። በዚህ ጊዜ ደግሞ ኢየሱስ ከእርሱ ጋር ስለሚኖራቸው ግንኙነት ደቀ መዛሙርቱን ያስተምራቸው እንደነበር አስታውስ።

ኢየሱስ ሁሉም ተከታዮቹ ሥራቸውን ጥለው እንዲከተሉትና ሁልጊዜ ከእርሱ ጋር እንዲሆኑ አልጠበቀም ነበር። ሆኖም አንዳንዶቹ እንደዚህ እንዲያደርጉ ጠርቷቸዋል። አንድ ነገር እንዲያደርጉ ከማዘዙ በፊት ከእርሱ ጋር በመሆን ከእርሱ እንዲማሩ ፈልጓል። እምቢ ብለው በራሳቸው መንገድ ለመሄድ የወሰኑት ግን ኢየሱስ ስለ ራሱ የሚናገራቸውን ለመቀበል ያልፈለጉ ናቸው። ኢየሱስ ባደረጋቸው ድርጊቶች ሁሉ ውስጥ ስሕተት ይፈልጉነበር። ምንም ቢሆን ኢየሱስ ሕይወታቸውን እንዳይለውጥ አጥብቀው ይቃወሙት ነበር።

38. ሰይጣን የኢየሱስን ሥራ ሊያበላሽ የሞከረው እንዴት ነበር?

29. በሁለተኛው ተአምር ኢየሱስ ያሳየው ምን ነበር?

40. ኢየሱስ ለምጻሙን ባነጻ ጊዜ ምን ትምህርት አስተማረ? ማር. 1፡40-45።

41. ኢየሱስ እጁ የሰለለቸውን ሰው እንዴት ፈወሰው?

42. ኢየሱስ ሰውዬውን በሰንበት ቀን የፈወሰው ለምንድን ነው?

43. የኢየሱስ የመጀመሪያዎቹ ደቀ መዛሙርት ሥራቸው ምን ነበር?

44. ሌዊ ይሰበስብ የነበረው ቀረጥ ምን ዓይነት ይሆን?

45. በገሊላ የነበሩት የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ሲቃወሙት አብዛኛው ሕዝብ ግን ምን አደረገ?

46. በገሊላ የነበሩት የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን የተቃወሙበት ሦስት ምክንያቶች ምን ነበሩ?

47. በግር. 1:14 - 3:12 የሚገኙት ስድስት ተአምራት ዋናው ዓላማቸው ምንድን ነው?

48. በግር. 1:14 - 3:12 ኢየሱስ ሥራቸውን ጥለው እንዲከተሉት የጠራቸው ሰዎች ስንት ነበሩ?

49. በገሊላ የነበሩ የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን የተቃወሙት ለምን ነበር?

መደምደሚያ

ስለ እግዚአብሔር ኃይል በሕይወታችን ውስጥም ሆነ በድፍን ዓለም ያለውን ግድራታችን በቂ አይሆንም። በሕይወታችን ውስጥ ይታይ ይሆን? እግዚአብሔር በሕይወታችን ውስጥ እየሠራ መኖሩ ሰዎች ሊያዩ ይችሉ ይሆን? እግዚአብሔር በአንተና በኔ ሕይወት በሚሠራው ሥራ ይታይ ይሆን?

ኢየሱስ እንድንከተለው ጠርቶናል። አንዳንዶቻችን ሥራችንን ጥለን እንድንከተለውና ሁለንተናችን ለእርሱ ሥራ እንድናስረክብ ይፈልግብናል። አንዳንዶቻችን ግን ሥራችንን እየሠራን እንድናገለግለው ይፈልጋል። ነገር ግን እኛም የሚከተሉንን ደቀ መዛሙርት መጥራት ይኖርብናል። ጌታ ያስተማረንን ከእነርሱ ጋር መካፈል ይኖርብናል።

በኢየሱስ ዘመን በገሊላ የነበሩ የአይሁድ መሪዎች ጌታንና መላእክቱን ያጠቁ ነበር። ዛሬም እንደዚሁ የሚያደርጉ አሉ። በክርክር ልንመልሳቸው ባንችልም የፈለገውን መልስ በግልጽ ልንነግራቸው እንችላለን። ይህም ከስብከት ጋር አንድ አይደለም። በግር. 2:15-18 ያለው ታሪክ ኢየሱስ ለከላሾቹ ተቃውሞ መልስ ሲመልስ እናያለን። ለማመንም ዝግጁ ስላልነበሩ አልሰበከላቸውም።

ክፍል ሁለት - ግር. 1:14 - 9:50

ትምህርት ሁለት - ግር. 3:13 - 6:6

በክፍል ሁለት ውስጥ አራት ትምህርቶች አሉን። ይህን ክፍል ምንባብ ክፍል ሁለት ብለን እንጠራለን! ምክንያቱም ኢየሱስ በገሊላ ውስጥ ያደረገውን ሁሉ ስለሚይዝ ነው። ስለዚህም በገሊላ የነበረውን የኢየሱስን ሥራ በአራት ክፍሎች ክፍለናል።

ታሪካዊ ቅንብር

በግር. 1:14 -9:50 ያለው ሁሉ አሥራ ሁለቱን ደቀ መዛሙርት ስለማስተማር የሚመለከት ነው። በዚህ አጋጣሚ ሁሉ ኢየሱስ የተቸገሩትን ሁሉ አገልግሏል! ስለ ራሱም ለሰዎች አስተምሯል። ሆኖም ይኸ ሁሉ ለወደፊት ተወካዮቹ የሚሆኑትን የግሰልጠኑ ክፍል ነበር። ያለፈው ትምህርታችን ብዙ ሰዎች ኢየሱስን ለማድመጥ በዙሪያው ተሰብስበው ላሉ በግር. 3:12 ተፈጽሟል። እስከዚህ ድረስ ኢየሱስ የርሱ

የቅርብ ተከታዮች እንዲሆኑ ሰዎችን አልለየም ነበር። ይህንን አሥራ ሁለቱን በመምረጥ አድርጓል፤ 3፡3።

የክፍል ሁለት ትምህርት ሁለት የሚደመድመው በ6፡6 ነው። በ6፡7 ኢየሱስ አሥራ ሁለቱን የተለዩ ተወካዮቹ አድርጎ ወደ ውጪ ሲልካቸው እናያለን። ይህም ማርቆስ ከመዘገበልን ክፍል አዲስ ጅግራ ይከፍትልናል። ስለዚህ ክፍል ሁለት ትምህርት ሁለት በሞላ የተፈጸመው ኢየሱስ አሥራ ሁለቱን ደቀ መዛሙርት ባሠለጠነባት በገሊላ ውስጥ ነበር።

የመግቢያ ነጥቦች

ይህ ክፍል ምንም አሥራ ሰባት አንቀጾች ቢኖሩትም ይዘቱን በሦስት ክፍሎች መክፈል እንችላለን። ይህም አከፋፈል ከ3፡13 - 6፡6 ያለውን ጠቅላላ ይዘት ለማየት ይረዳናል። በመጀመሪያው ክፍል አሥራ ሁለቱ ከብዙሃኑ ጋር አንድ ላይ ነበሩ። አሁን ግን በዚህ ትምህርት እንደ ልዩ ቡድን እናያቸዋለን።

ኢየሱስ በተለያዩ አራት አጋጣሚዎች ለደቀ መዛሙርቱ ሊገጥማቸው የሚችለውን የውጊያ ዓይነት ተናግሯቸዋል። ኢየሱስ ራሱ ይህን ውጊያ ከሰይጣንና ከርኩሳን መናፍስት ተዋግቷል። ደቀ መዛሙርቱና ኢየሱስን የሚከተሉት ሁሉ የዚሁ ዓይነት ውጊያ ይጠብቃቸዋል።

እንደዚሁም ወንጌሉ ታላቅ ውሳኔን የሚጠይቅ መሆኑን ለደቀ መዛሙርቱ ነግሯቸዋል። ሰዎቹ ይህንንም ዝም ብለው አድምጠው ምንም ሳያደርጉ የሚኖሩበት አይደለም። መልእክቱን የሚቀበሉት ከማይቀበሉት ሲለዩ አምስት አጋጣሚዎች ተገልጿል። የዚህ ትምህርት የመጨረሻው አንቀጽ የዚሁ ዓይነት አለመቀበል ያሳያል፤ 6፡1-6።

ኢየሱስ በተለያዩ ሦስት ጊዜያትና የእርሱ መንግሥት ምን ዓይነት እንደሆነች ለተከታዮቹ አስረድቷል። በምሳሌ ተጠቅሞ ካልገለጸላቸው ትምህርቱን ሊረዱት ስለማይችሉ በምሳሌ ደቀ መዛሙርቱ ተጠቀመ። ያስተማረውን ትምህርት እንዲረዱ ኢየሱስ በምሳሌዎች ተጠቀመ።

50. በዚህ ትምህርት ውስጥ የመጀመሪያው አንቀጽ ይዘት ምንድን ነው?

51. በዚሁ ትምህርት ውስጥ የመጨረሻው አንቀጽ ይዘት ምንድን ነው?

52. በማር. 3፡13- 6፡6። ኢየሱስ ስለ ምን ምን ሦስት ነገሮች አስተማረ?

ዋና ዋና ነጥቦች

ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን በመረጠ ጊዜ ከሰይጣንና ከርኩሳን መናፍስት ጋር ጦርነት ውስጥ እንደገቡ አሳስቧቸዋል። በዚህ ፍሬ ሀሳብ ላይ የሚኖሩ ስድስት አንቀጾች በማር. 3፡13 - 6፡6 ውስጥ ይገኛሉ። በማር. 3፡20-27 አይሁዶች ከሰይጣን ጋር በመተባበር ኢየሱስን ለመከሰስ እንደሞከሩ እናያለን። በሐይቁ ላይ የተነሣው ማዕበልም የተፈጥሮ

ነገር አልነበረም፤ 4+35-41። ሰይጣን ኢየሱስንና ተከታዮቹን ሊያጠፋ የሞከረበት ድርጊት ነበር። ርኩስ መንፈስ የነበረበትም ሰው ያሳየው ሁኔታ ኢየሱስን ለማስፈራራት ያደረገው ሙከራ ነበር፤ 5+1-13። ኢየሱስም በርኩሳን መናፍስት ላይ ሥልጣን እንደነበረው አሳይቷል። ከዚህ በኋላ ግርቆስ ሦስት ድርጊቶችን በአንድነት ያመጣል፤ የምኩራብ አለቃው ጥያቄ፤ 5+21-24፤ የሴትዋ መፈወስ፤ 5+25-34፤ እና ከዚያም የኢየሁድስ ሴት ልጅ ከሙታን ወደ ሕይወት መመለስ፤ 5+35-43። በእያንዳንዱ አጋጣሚ ኢየሱስ ከሰይጣን እንደሚበልጥ አሳይቷል።

ኢየሱስ ምንም ቢያሳያቸው ብዙ ሰዎች ጌታ ስለ ራሱ የተናገረውን አልተቀበሉትም። በ3+13-6+65 ተመሳሳይ አጋጣሚዎች ተመዝግበው እናገኛለን። በ3+28-30 ኢየሱስ ለአይሁዶች መንፈስ ቁዱስን መናቅ የማይሠራይ ኃጢአት መሆኑን ይነግራቸዋል። የራሱ ቤተሰቦች እንኳ ምን እንደሚሠራና ማንነቱንም አላወቁም ነበር፤ 3+31-35። ይህ አለግመን ለፍርድ እንደሚያበቃ ኢየሱስ ነገራቸው፤ 4+21-25። ኢየሱስ የሚናገራቸውን ያልተቀበለ ሰው ሁሉን ያጣል። የሀገሩ ሰዎች የኢየሱስን ኃይል ተመልክተዋል ነገር ግን ሊቀበሉት ፈቃደኛ አልሆኑም። 5+14-20። በሚኖርባት በናዝሬት ከተማ የነበሩ ሰዎችም በአንድነት ተሰብስበው ኢየሱስን ሊገድሉት ሞከሩ፤ 6+1-6። የሰዎቹ አለግመን ካለግወቅ እንዳልሆነ ግርቆስ ይጠቅሳል፤ የኢየሱስን ማንነት አውቀው አልተቀበሉትም።

ኢየሱስ ምን ዓይነት መንግሥት ለማቋቋም ዓላማ እንዳለው ቀስ በቀስ ለደቀ መዛሙርቱ ያስረዳቸው ነበር። በመጀመሪያ የአሥራ ሁለቱ መመረጥና መሾም ነበረ፤ 3+13-19። ይህ በኢየሱስ አገልግሎት ውስጥ ትልቅ ነጥብ ነበር። ከዚያም ስለ አራቱ ዓይነት መሬት ምሳሌ ነገራቸው፤ 4+1-9። ከዚያም ስለዚሁ ምሳሌ አብራራላቸው፤ 4+10-20። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ደግሞ ሌሎች ሁለት ምሳሌዎች ነገራቸው። አንዱ ስለሚበቅል ዘር ነበረ፤ 4+26-29። በዚህ ክፍል ውስጥ ሦስተኛው ምሳሌ የሰናፍጪ ቅንጣት ምሳሌ ነበር፤ 4+30-32። ኢየሱስ በምሳሌዎች የሚጠቀመው ለምንድን ነው? የዚሁ ጥያቄ መልስ በ4+33-34 ተሰጥቷል።

- 53. በግር. 3+13- 6+6 ውስጥ ስለ መንፈሳዊ ውጊያ የሚናገሩ ስንት አንቀጾች አሉ?
- 54. በግር. 3+13 -6+6 ካሉት ፍሬ ሐሳቦች ሁለተኛው ዓይነተኛ ርዕስ የትኛው ነው?
- 55. በግር. 3+13 - 6+6 ውስጥ ስንት ምሳሌያዊ አነጋገር አለ? ልታስታውሳቸው ትችላለህ?

ማብራሪያ

ኢየሱስ ደቀ መዛሙርትን እንደ ከጠራቸው በኋላ ከሰይጣን ጋር ጦርነት እንደሚገቡ ይነግራቸው ጀመር። በኢየሩሳሌም የነበሩ ጸሐፊዎችም ወደ ገሊላ ሄዱ፤ 3+22። የኢየሱስን ሥራ ለማጉደፍ ሞከሩ። የኢየሱስ ሥልጣን ከእግዚአብሔር ሳይሆን ከሰይጣን ነው ብለው አወሩ። ኢየሱስም የእነሱ የክርክር አቀራረብ የቂል ሥራ መሆኑን አሳያቸው። ኢየሱስ የሰይጣን ሥራ በግልጽ ያጠቃ ስለነበር የርሱ ኃይልና ሥልጣና ከእግዚአብሔር

ዘንድ መሆኑን ያሳያል፤ 3፡20-27። ከዚያም ሰይጣን ኢየሱስንና ደቀ መዛሙርቱን ለመግደል መከራ አደረገ። ተነሥቶ የነበረው ዐውሎ ነፋስ በኢየሱስና በደቀ መዛሙርቱ ላይ የተደረገ ጥቃት መሆኑን 4፡27 ያመለክታል፤ 4፡35-41። ኢየሱስም ይህ ጥቃት በእሱ ላይ የመጣ መሆኑን ስለ ተረዳ ኃይለኛ የነበረውን ነፋስና ሞገድ ወዲያው በቁጥጥር ሥር አዋለ፤ 4፡39። ደቀ መዛሙርቱ የሆነውን ነገር አልተረዱም ነበር፤ 4፡41። በማር. 5፡1-13 የምናገኘውም ታሪክ ምናልባት በኢየሱስና በደቀ መዛሙርቱ ላይ የተደረገ ሌላ ጥቃት ነበር ለማለት ይቻላል። በዚህ ክፍል የሚታየውም ሰውየው ደግሞ ሰይጣን የሰውን ሕይወት እንዴት ሊያበላሽ እንደሚችል ምሳሌ ነው። ሰውየው የራሱን ስም እንኳ ስቷል፤ 5፡9። ኢየሱስ ሰውየውን ከርኩሳን መናፍስት ቁጥጥር ነጻ አወጣው፤ 5፡8። እንዲሁም ደግሞ ያን አካባቢ ከርኩሳን መናፍስት ነጻ አደረገ፤ 5፡11-13። አራተኛው ክፍል ደግሞ በ5፡21-43 በአንድ ላይ የቀረቡት ሁለቱ ታሪኮች ናቸው። ኢየሱስ እነዚህን ነገሮች ያደረጋቸው ሕዝቡን ለመርዳት ብቻ ሳይሆን የእርሱን ማንነት ያስተውሉ ዘንድ ሐሳባቸውን ወደ እርሱ እንዲያደርጉ በማሰብ መሆኑን አስታውሰ። በመጀመሪያው ታሪክ ሌትዮሞ ኢየሱስን ነካች፤ 5፡27። በሁለተኛው ኢየሱስ የሞተችውን ልጅ ነካት፤ 5፡41። እያንዳንዱ የአካል ሕመም ለምሳሌ ኮሌራ፣ በእያንዳንዱ ሰው የግል ኃጢአት የሚመጡ ባይሆንም በሽታና ሞት ወደ ዓለም የገቡት በኃጢአት ምክንያት ነው። ኢየሱስ በእነዚህ ሁለት ታሪኮች በሽታንና ሞትን ከሚያመነጩ ኃጢአት በላይ መሆኑን ያሳያል። ምንም በተወሰነ ደረጃ ቢሆንም የእርሱ ተከታዮች ይህን ኃይሉን ሊካፈሉ ይችላሉ።

ከሰይጣን ጋር ጦርነት መግጠም ማለት አንዳንዶች ኢየሱስን ሳይቀበሉ ይቀራሉ። መሢሐ በመጣ ጊዜ ሁሉም አለጥርጥር ይከተለዋል ብለው አይሁዶች ሳያስቡ አልቀሩም። ኢየሱስ ይህ እውነት ሊሆን እንደማይችል ያሳያል። በዚህ ክፍል ውስጥ የዚህ ዓይነቱን አለመቀበል ይገልጻል። የመንፈስ ቅዱስን ሥራ የሰይጣን ሥራ ነው ማለት ከእግዚአብሔር እስከ መለየት የሚያደርስ መሆኑንም ለጽሐፊዎች መንገር ጀመረ፤ 3፡28-30። ይህም የእግዚአብሔርን ሥራ ማውገዝ ስለሆነ እንደዚሁ ዓይነቱን ሰው እግዚአብሔር ሊቀበል አይችልም። የራሱ ቤተሰቦች እንኳ ኢየሱስን መቀበል ቀላል አልሆነላቸውም፤ 3፡31-35። ከዚያም ቀጥሎ ለደቀ መዛሙርቱ ማስጠንቀቂያ ሰጠ፤ 4፡10። የደቀ መዛሙርቱ ውሳኔዎች በምስጢር ሊደበቁ አልቻሉም። የወሰኑት ሁሉ በሕይወታቸው ውስጥ ይታወቃል፤ ይታያልም፤ 4፡21-25። የዘሩትን ያጭዳሉ። በምዕራፍ 5 ያለውም ታሪክ የሆነው በገሊላ ባሕር በስተ ምሥራቅ በኩል ነበር። ሕዝቦቹ የኢየሱስ በአጋንንት ተይዞ ለነበረው ሰው ያደረገውን አይተዋል። እንዲሁም ኢየሱስ በርኩሳን መናፍስት ላይ የነበረውን ኃይል ተመለከቱ። ይህንም ሁሉ ቢያዩ አሁንም አልተቀበሉትም ነበር፤ 5፡14-29። በናዝሬትም የዚሁ ዓይነት ሁኔታ ተደግሟል፤ 6፡1-6። በዚህን ጊዜ የናዝሬት ሰዎች የኢየሱስን ትምህርት ስምተዋል፤ ያደረጋቸውንም ሥራዎች ተመልክተዋል። ይሁን እንጂ ባለማመናቸው ገፋበት።

ኢየሱስም የእርሱ መንግሥት ምን እንደምትመስል ለደቀ መዛሙርቱ አስረዳ። ከተከተሉት ውስጥ ኢየሱስ አሥራ ሁለቱን ልዩ ተወካዮች አድርጎ መረጣቸው፤

3፡13-19። ይህም ኢየሱስ አዲስ ግንበረ ሰብ በማቋቋም የነበሩትን አሥራ ሁለቱን የእስራኤል ወገኖች እንደሚተካ ያመለክታል። ከዚያም ኢየሱስ በፊታቸው በሚኖረው ጊዜ ሥራቸው ሁሉ ሊሳካ ወይም ላይሳካ እንደሚችል ለደቀ መዛሙርቱ አስተማረ። ኢየሱስ ያደምጡት የንበሩትን በአራት ወገን ከፈላቸው፤ 4፡1-9። ከዚያም የእነዚህን የአራቱን ክፍሎች ልዩ ባሕሪ ይሰረዳል፤ 4፡10-20። ሐዋርያት በሰበኩ ጊዜ ከሰሚዎች ያገኙት በሐዋርያት ሥራ ተደጋግሞ የተገለጸው እጽፋ ኢየሱስ ሰዎቹ ስለሚሰጡት ምላሽ ያቀረበውን ምሳሌ ያብራራል። ከዚያም ኢየሱስ ሁለት ሌላ ምሳሌዎችን ነገራቸው። ደቀ መዛሙርት ዘር ብቻ ይዘራሉ፤ እግዚአብሔር ግን ሕይወትን ይለውጣል። ይህ እንዴት እንደሚሆን ግን ለነሱ ምስጢር ይሆናል፤ 4፡26-29። ሥራውን በሚጀምርበት ጊዜ ለነስተኛ በመሆኑ ጥቅሙ ጎልቶ አይታይም፤ ጓላ ግን በዓለም ዙሪያ ይሠራጫል፤ 4፡30-32። ነገር ግን ኢየሱስ ለምን ምሳሌዎችን ይጠቀም ነበር? ትምህርቱን የሚያብራሩ ተረቶች ብቻ ይሆኑ? እውነትን ለመሰወር የታቀዱ ይሆኑ? የኢየሱስ ምሳሌዎች እውነትን በከፊል ለመግለጽ የታሰቡ ናቸው። ኢየሱስ ሁሉን ነገር ቢነግራቸውም ኖር ላይቀበሉት ይችላሉ። በዚህ ጊዜ ሊቀበሉት የሚችለውን ብቻ አስተምሯቸዋል፤ 4፡33-34።

56. ከኢየሱስ ምሳሌዎች የመጡት ጸሐፊዎች ስለ ኢየሱስ ሥራ ምን አሉ?
57. ከ4፡35-41 የምናገኘው ዋናው ትምህርት ምንድን ነው?
58. በአጋንንት ተይዞ የነበረውን ኢየሱስ እንዴት አድርጎ ረዳው?
59. በ3፡20-27 የተጠቀሙት ጸሐፊዎች ስለ ኢየሱስ ሥራ ምን አሉ?
60. ይቅርታ የማይገኝለት ኃጢአት ምንድን ነው?
61. ኢየሱስ የራሱን ቤተሰብ እንዴት ነበር የሚለያቸው?
62. በ4፡21-25 ኢየሱስ ስለ ሰዎች ውሳኔ ምን አለ?
63. ኢየሱስ ከአጋንንት እሥራት የፈወሰውን ሰው ባዩ ጊዜ ሕዝቡ ምን አሉ?
64. ኢየሱስ በናዝሬት ታላላቅ ሥራዎችን ሊሠራ ያልቻለው ለምን ነበር?
65. ይህ የትምህርት ክፍል በምን ዓይነት ድርጊት ወይም ሁኔታ ይጀምራል?
66. ኢየሱስ አሥራ ሁለት ደቀ መዛሙርት ለምን መረጠ?
67. ኢየሱስ አድግጮቹን በስንት ክፍል ከፍሏቸው ነበር?
68. ስለ ታዳጊዋ ዘር የተነገረው ምሳሌ ትርጉሙ ምንድን ነው?
69. በ4፡30-32 የሚገኘው ምሳሌ ምን ያሳያል?
70. ኢየሱስ በምሳሌያዊ አነጋገር የተጠቀመው ለምንድን ነው?

ማጠቃለያ

የኢየሱስ መልእክት ውሳኔን የሚጠይቅ ነው። አድምጦት ውሳኔ አላደረግሁም የሚል ሰው አይገኝም። ያዳመጠው ሁሉ መቀበል ወይም አለመቀበል ነበረበት። መልእክቱን ያልተቀበሉ ሁሉ ራሳቸውን ከእግዚአብሔር ለይተዋል። የመንፈስ ቅዱስን ሥራ ፈጽሞ የሚያጥላሉት ይቅርታ የሌለበት ተግባር ውስጥ መግባታቸው ነው። መልእክቱን የተቀበሉት ግን የእግዚአብሔር ቤት አባላት ይሆናሉ፤ 3፡35።

ኢየሱስ በሰይጣንና በርኩሳን መናፍስት ላይ ድል ባገኘ ጊዜ ስለራሱ የተናገራቸው ሁሉ ተረጋግጦ ነበር። ይህ ፍልሚያ ከኢየሱስ ሥራና ሕይወት አንዱ ብቻ ከመሆኑም በላይ ወደዚህ የመጣበት አንዱ ዓላማ ነበር። ይህም ማረጋገጫ ኢየሱስ ከእግዚአብሔር እንደተላከ ለሚያዩት ሁሉ የመጨረሻ ማስረጃ ነበር። ኢየሱስ በተግባሩ ከሰሕተት ነጻ ከመሆኑ ሌላ የተነኩል ሁሉ አባት የሆነውን ሰይጣን ሁሉ ድል እንዳደረገ ነበር።

ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ የነበሩትንና ለመግር የሚፈልጉትን ሁሉ አስተምሯል። የትኛው ትምህርት ለደቀ መዛሙርቱ የትኛው በውጪ ላሉት እንደተሰጠ አስተውሏል። ሊሰሙት ለፈቀዱ ሁሉ በምሳሌ ይነግራቸው ነበር። ለደቀ መዛሙርቱ ሁሉንም ነገር በግልጽ ይነግራቸዋል። ትምህርቱን ላለመቀበል ለወሰኑት ሥልጣኑና ኃይሉን አሳያቸው እንጂ ከነሱ ጋር ሊከራከር ወይም ሊጣላ አልወደደም።

መደምደሚያ

እኛም በየቀኑ ከክፉና ከበኅ ነገር መሃል ምርጫ ማድረግ ያስፈልገናል። ከሁሉ ትልቅ የሆነው ምርጫ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን እንከተላለን ወይስ እንከተለም የሚለው ነው። ይሁን እንጂ ይህም የመጨረሻ ምርጫችን ማለት አይደለም። ትክክለኛ ምርጫ እንዲኖረን የጌታ ዕርዳታ ያስፈልገናል።

የኢየሱስ መንግሥት የዚህ ዓለም መንግሥት ዓይነት ይሆናል በማለት ብዙ ጊዜ እንፈተናለን። እርሱ ያስተማረውን ደጋግመን መመልከት ይኖርብናል። የእርሱ መንግሥት ከማንኛውም ሌላ መንግሥት የተለየ መሆኑንም መመልከት ይኖርብናል። ገጽታዎቹ የተለዩ ናቸው። የተለየ ግብና ስልት አለው። ሁልጊዜ ወደ ወንጌሎቹ ተመልሰን ኢየሱስ ስለ መንግሥቱ ያስተማረውን እናጥና።

ትክክለኛ የሆነውን መምረጥና ኢየሱስ ስለ መንግሥቱ ያስተማረውንም መረዳት ብቻ በቂ አይሆንም። የእርሱ ሕይወት በሕይወታችን ውስጥ መታየቱም እርግጠኞች መሆን ይኖርብናል። ወደ ፊት ለመራመድ በፈለግን ቁጥር ሰይጣን ሊቋቋመን ይነሳል። ኢየሱስና ደቀ መዛሙርቱ እንደ ተዋጉትና እንዳሸነፉት እኛም እንዲሁ ማድረግ ይኖርብናል። ይህን ማድረግ የሚቻለን ከጌታ ከኢየሱስ ክርስቶስ በምናገኘው ኃይል ብቻ ነው።

71. እያንዳንዱ ሰው የኢየሱስን መልእክት በሚሰማበት ጊዜ ምን ማድረግ ይኖርበታል?

72. ኢየሱስ የእርሱ ሥራ ከሰይጣን ሥራ በላይ መሆኑን እንዴት አረጋገጠ?

73. ኢየሱስ በምሳሌያዊ እነጋገር ያስተማረው ግንን ነበር?

74. በየዕለቱ ምን ግድረግ ይኖርብናል?

75. በየትኛው ሕይወታችን ውስጥ የእግዚአብሔርን ኃይል ግላየት ያስፈልገናል?

ክፍል ሁለት - ማር. 1፥14-9:50

ትምህርት ሦስት - ማር. 6፥7-8:26

በክፍል ሁለት ውስጥ አራት ትምህርቶች ይኖሩናል። ክፍል ሁለት ብለን የምንጠራበት ምክንያት ኢየሱስ በገሊላ የሠራውን ሁሉ ስለሚያጠቃልል ነው። በዚህም ምክንያት በገሊላ የነበረውን የኢየሱስ ሥራ በአራት ልዩ ልዩ ክፍሎች ከፍለናል።

ታሪካዊ አቀማመጥ

በማር. 1፥14-9፥50 ያለው ነገር ሁሉ አሥራ ሁለቱን ደቀ መዛሙርት ስለ ግሠልጠን ነው። ይህም የሆነው በገሊላ ነበር። እነዚህ ሁለት ነጥቦች ከሌሎቹ ክፍሎች ይለዩታል።

በ6፥7 ላይ ደግሞ አሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት በኢየሱስ ስም እንዲያገለግሉ መላካቸውን እናያለን። የመላካቸው ሁኔታ ይኸኛው ክፍል ራሱን የቻለ ክፍል ነው ለማለት ይገፋፋናል። ከዚህ ቀደም ብሎ ደቀ መዛሙርት ኢየሱስን ይከተሉ ነበር እንጂ ያደረጉት ነገር አልነበረም። አሁን ግን ለመጀመሪያ ጊዜ ከኢየሱስ ተለይተው ወደ ውጪ ተላኩ፤ ይሁን እንጂ በእሱ ሥልጣን ነበር።

በ8፥27 ይብዛም ይነስ የኢየሱስን መሢሕነት ደቀ መዛሙርቱ የተረዱ ይመስላል። ስለዚህ ይህ ጥቅስ የአዲስ ክፍል መጀመሪያ ነው።

የመግቢያ አስተያየቶች

ከ6፥7-8:26 አራት ዓይነት ትምህርቶች ይኖሩናል። በትምህርቶቹ እየገፋን ሰንሐድ እያንዳንዱን በዝርዝር እንመለከታለን። ለጊዜው ግን አራቱ የትኞቹ እንደሆኑ እንመለከታለን፡-

1. ለአሥራ ሁለቱ የተሰጠ መመሪያ ይኖራል።
2. ምልክቶቹ እየጨመሩ በሔዱ ቁጥር የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን የመግደል ሴራ ይሸርባሉ።
3. ኢየሱስም መሢሕ ስለመሆኑ ምልክት መስጠቱን ቀጥሏል።
4. አብዛኛው ሕዝብ ኢየሱስን እንደ መሢሕ አድርገው ለመቀበል ዝግጁ ነበሩ። 6፥7-8:26ን በምትመለከትበት ጊዜ እነዚህን አራት ነጥቦች በልብ ያዝ።

ዋና ዋና ነጥቦች

ኢየሱስ በዚህ ክፍል ውስጥ ሁለት በተለያዩ ጊዜያት ለደቀ መዛሙርቱ መመሪያ ይሰጣል። በ6፡7-13 ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ትዕዛዝ ይሰጣል። ኢየሱስ በሠራው ሥራ ውስጥ አዲስ ክፍል መሆኑን አስታውሰ። ደቀ መዛሙርት ከዚህ በፊት እንዲህ ወደ ውጪ ተልከው አያውቁም። ኢየሱስ በ8፡14-21 የተቃዋሚ አይሁዶችን ተንኮል እንዳይለምዱ ያሳስባቸዋል።

ኢየሱስ በዚህ ክፍል ውስጥ በርሱ ላይ የተሸረበ ሤራ እየከረረ እንደሄደ በሦስት ልዩ አጋጣሚዎች ለደቀ መዛሙርቱ ይጠቁማቸዋል። የመጀመሪያው አጋጣሚ በ6፡14-29 ባለው ነው። መጥምቁ ዮሐንስ የኢየሱስን መምጣት የምሥራች አብላሪ ነበር። ሄሮድስ ያደረገው በአይሁድ መሪዎች ገፋፈነት የተፈጸመ መሆኑ ግልጽ ነው። ዮሐንስን በማስገደላቸው ኢየሱስንም ለመግደል ዝግጁ እንደ ነበሩ አስታወቁ። ሁለተኛው አጋጣሚ በ7፡1-23 ይገኛል። በዚህም ክፍል ሦስት የተለያዩ ሁኔታዎች ይገኛሉ፤ ቁ. 1-8፤ ቁ. 9-13ና ቁ. 14-23። በዚህ አጋጣሚ የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስ ትምህርታችንን ተቃውሟል በማለት ከሰሱት። ትክክልም ነበሩ። የሚያስተምሩት ትክክል ስላልነበረ ተቃውሟቸዋል። ሦስተኛው አጋጣሚ በ8፡11-13 ይገኛል። ቢቀበሉትም ባይቀበሉትም ኢየሱስ ራሱ ምልክት ነበር። ከዚህ ሌላ ምልክት ሊሰጣቸውም አልፈቀደም።

ሊያውቁ ለሚፈልጉ ግን ኢየሱስ መሢሕ መሆኑን ለመግለጽ ፈቃደኛ ነበር። በ6፡7-8፡26 ውስጥ ኢየሱስ በዕርግጥ ከእግዚአብሔር የተላከ መሢህ መሆኑን የሚያሳዩ ስድስት የተለያዩ ምልክቶችን ሰጥቷቸዋል። እነርሱም፡-

1. አምስት ሺህ ሕዝብ የመገበበት፤ 6፡30-44።
2. በባሕር ላይ መራመዱ፤ 6፡45-52።
3. የገሊላን ሴት መፈወሱ፤ 7፡24-30።
4. ደንቆሮና ዲዳ የነበረውን ሰው መፈወሱ፤ 7፡31-37።
5. አራት ሺህ ሰዎች መመገቡ፤ 8፡1-10።
6. ዕውር የነበረውን ሰው መፈወሱ፤ 8፡22-26።

እነዚህ ምልክቶች የኢየሱስን ትምህርት ለማስተዋል ለፈለጉትና ኢየሱስ ስለ ራሱ የሚናገራቸውን ለማመን ፈቃደኛ ለሆኑት ኢየሱስ በእርግጥ መሢህ ለመሆኑ ማስረጃዎች ነበሩ። የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ባይቀበሉትም ተራው ሕዝብ ግን እንደሚያስብላቸው ተገንዝበዋል። ወደ እርሱ በመጡ ቁጥር የሚያስፈልጋቸውን ዕርዳታ ከእርሱ ያገኙ ነበር፤ 6፡53-56።

77. የኢየሱስን የገሊላ አገልግሎት በስንት ትምህርቶች ከፍለናል?

78. የገሊላውን አገልግሎት የሚገልጽ የትምህርት ሦስት መጀመሪያን የሚያመለክተው ድርጊት ምንድን ነው?

79. የገሊላውን አገልግሎት የሚገልጽ የትምህርት አራት መጀመሪያን የሚያመለክተው ድርጊት ምንድን ነው?
80. በ6፡7-8፡26 ውስጥ ያሉት አራት የትምህርት ክፍሎች ምን ምን ናቸው?
81. ኢየሱስ በ 6፡7-8፡26 ውስጥ ለደቀ መዛሙርቱ ግልፅ የሆኑ መምሪያዎች የሰጠበት ሁለት አጋጣሚዎች ምን ነበሩ?
82. ኢየሱስ በ6፡7-8፡26 አይሁዶች ኢየሱስን የተቃወሙባቸው ምን ዓይነት ታሪኮች ይገኛሉ?
83. በ6፡7-8፡26 ውስጥ ኢየሱስ ስለ ራሱ መሢሕነት የሚያስረዱ ስንት መልእክቶች ሰጥቷል?
84. 6፡53-56 ምን ያሳየናል?

ማብራሪያ

የኢየሱስን የገሊላው አገልግሎት የሚገልጽ ሦስተኛው ክፍል የሚጀምረው ደቀ መዛሙርትን ወደ ውጪ በመላክ ነው፤ 6፡7-13። ሁለት ነገሮችን አስተውል፡- ኢየሱስ ሥልጣንን ሰጣቸው፤ ቁ. 7። ከቁ. 12-13 ደቀ መዛሙርቱ በዚህ ሥልጣን እንደ ተጠቀሙና ሥራቸው እንደ ተከናወነላቸው እንመለከታለን። ሁለተኛው ደግሞ ሊያዳምጡአቸው ዝግጁ ወደ ሆኑት እንዲሄዱ ኢየሱስ ነገራቸው፤ ቁ. 11። ለደቀ መዛሙርቱ የተሰጠው መመሪያ ሁለተኛው አጋጣሚ የማስተማሪያ ምክንያት አድርጎ ተጠቀመባት። በእግዚአብሔር ላይ በመታመንና ለእርሱ በመታዘዝ ፈንታ ሥራቸውን በራሳቸው ብልጠት ማከናወን የፈረሳዊያን እርሾ ተብሏል። ኢየሱስ ከዚህ ማስጠንቀቂያ ጋርም የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ እንደሚያሟላላቸው ለተከታዮቹ አረጋግጦላቸዋል። ኢየሱስ ስለ ላካቸው እንዲያገለግሉትም በሚገባ ያስችላቸዋል።

የአይሁድ መሪዎች ተቃውሟቸውን አባባሉ። ሄሮድስ አይሁዳዊ ሳይሆን ከኢዶማውያን ነበር። እርሱም ንጉሥ ተብሎ ሊሰየም የቻለው ለሮም ገንዘብ በመክፈል ነበር። ሄሮድስ ዮሐንስን ያስገደለው ይወቅሰው ስለነበር ነው፤ 6፡17-29። ይህም አድራጊነት የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ለመግደል የነበራቸውን ውሳኔ ያሳያል። በተጨማሪም ዮሐንስን እንዳልተቀበሉት እርሱንም እንደማይቀበሉት ለኢየሱስ አንድ ጥቆማ ነበር። በ7፡1-8 ኢየሱስ ሥርዓታቸውን ስላልተከተለ ፈረሳውያን ያጠቁታል። ኢየሱስም እጃቸውን ቢታጠቡም ልባቸው ንጹሕ እንዳልሆነ መለሰላቸው። የእነርሱ ወግና ሥርዓት ወደ እግዚአብሔር አላቀረባቸውም፤ ከዚያም ኢየሱስ የእግዚአብሔርን ሕግ በራሳቸው ሕግ ስለ ተኩ ፈረሳውያንን ወቀሳቸው፤ 7፡9-13። የዚህ ዓይነቱ ወቀሳ ሕግጋትን በሞላ እንጠብቃለን ብለው የሚኮሩ ፈረሳውያን ቅር ተሰኝተው ይሆናል። ኢየሱስም በዚህ አጋጣሚ ተጠቅሞ ለሕዝቡ ተናገረ፤ 7፡14-23። ኢየሱስ በዚህ ክፍል የጠቅመው ርኩሶት ሰውን ከእግዚአብሔር የሚለየው ነው። ሰውን የሚያረክሱት ከሰው ልብ ወደ ውጪ የሚወጡት ናቸው። ፈረሳውያን እጃቸውን በመታጠብ ንጹሕ የሚሆኑ ይመስላቸው ነበር። ኢየሱስ በዚህ ምንባብ ውስጥ በቀጥታ ባይልም ልባቸውን ለማጥራት

የሚችል እንደሆነ ግልጽ ነው። ፈሪሳውያን ያልተቀበሉት ነገር ይህ ነው። እነዚሁ ፈሪሳውያን ነበሩ ምልክት የጠየቁት፤ 8፡11-13። እንግዲህ ኢየሱስ ቀደም ብሎ ያልሰጣቸው ሌላ ምልክት ምን ይሰጣቸው? ዮሐንስን እንደገደሉት እርሱንም ሊገድሉ ወስነው ነበር። ስለዚህ ኢየሱስ ምንም ሊያደርግላቸው አልቻለም።

እውነትን ለማወቅ ለሚፈልጉት ኢየሱስ ብዙ ምልክቶችን ሰጥቷል። አምስት ሺህ ሰዎች መመገቡ የኢየሱስን የመፍጠር ኃይል ያሳያል፤ 6፡30-44። ይህ ተአምር በእርግጥ እርሱ እግዚአብሔር እንደሆነ ያሳያል። በተጨማሪም የእርሱን ዕርዳታ ለሚሹ ያለውን ጥንቃቄና እንክብካቤ ያሳያል። ሰውነቱ ምንም የእነርሱን ቢመስልም የተለየ መሆኑን ኢየሱስ አሳያቸው፤ 6፡45-52። ምክንያቱም ሰውነቱ በኃጢአት ያልተበከለ በመሆኑ ነበር። ኃይለኛ ነፋስ ባሰነሳው ሞገድ መሃል ኢየሱስ ሆኖ ታየ። ነፋሱን አቆመ። ፍርሃታቸውን ወደ መደነቅ ለወጠው። ኢየሱስ ከገዛ ሀገሩ ድንበር ወጥቶ የሚታየው በ7፡24-30 ውስጥ ብቻ ነው። የጢሮስና ሊዶና ከተሞች የሚገኙት በሊባኖስ አገር ውስጥ ነው። እዚያም አይሁድ ባልሆኑ ሕዝቦች መሃከልም ኢየሱስ መሢሕ መሆኑን አሳየ። አይሁዶች ግሪኮችን ይንቃሉ፤ ሴትንም ከወንድ ጋር እኩል እንደሆነች አይቆጥሩም ነበር። ኢየሱስ ማንን እንደ ረዳ አስተውሏል። በሊባኖስ የተወለደች የግሪካዊት ሴት ልጅ ነበረች። በኢየሱስ ዘመን ሊባኖስ ፊንቄ ትባል ነበር። ኢየሱስ በርኩሳን መናፍስት ላይ ኃይል እንዳለው እንደገና አሳየ። አራት ሺህ ሰዎችን የመገበበት ሥፍራም አሕዛብ የሚኖሩበት አካባቢ ነበር፤ 8፡1-10። እዚህ ላይ የኢየሱስ ዓላማዎች ጣምራ ነበሩ። ለሕዝቡ ርኅራኄ ነበረው፤ የመፍጠር ኃይል እንደነበረውም ለማሳየት ፍላጎት ነበረው። ወደ እርሱ ሊመጡ ፈቃደኞች ከሆኑ ፍላጎታቸውን ለሚሟላት ይፈልጋል። በመጨረሻም ኢየሱስ የዕውሩን ሰው ዓይኖች ከፈተ፤ 8፡22-26። በ6፡7-8፡26 ባለው ክፍል ውስጥ ይህ ስድስተኛው ምልክት ነበር። ኢየሱስ መሢሕ እንደሆነ ያመለክታል። ከዚህም በላይ ነበር። ኢየሱስ በኃጢአት ምክንያት እግዚአብሔርን እንዳያዩ የጨለመባቸውን ሰዎች ዓይኖች ለመክፈት ችሎታ እንዳለውም ያሳያል። እነዚህን ስድስት ምልክቶች አወቀ። እንዲሁም ኢየሱስ ያደረገውንና በዚያ ምልክት ውስጥ ለማስተማር የፈለገውን ለመረዳት ሞክር።

ማርቆስ በ6፡53-56 ውስጥ ብዙ ሰዎች ወደ ኢየሱስ በጉጉት ይመጡ እንደነበር ይነግረናል። ኢየሱስም በእውነት ማንነቱን ለመረዳት የመጡ መሆናቸውን ስላወቀ ተቀብሎ በሚያስፈልጋቸው ረዳቸው። አካላዊ ፍላጎታቸውን ያረካው መንፈሳዊውንም ፍላጎታቸውን የማርካት ችሎታ እንደነበረው ለማሳየት ነበረ።

85. በ6፡7-13 ኢየሱስ ምን ሁለት ነገሮች አደረገ?

86. በ8፡14-21 ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ምን አስተማረ?

87. የመጥምቁ ዮሐንስ መገደል ምን ሁለት ነገሮች ያሳያል?

88. በ7፡1-8 ውስጥ ፈሪሳውያን በኢየሱስ ላይ የተነሡበት ለምንድን ነው?

89. ኢየሱስ ፈሪሳውያን የእግዚአብሔርን ሕግ ንቀው የራሳቸውን ሕግ በበታው በመጠቀማቸው የወቀሳቸው በየትኛው ምንባብ ውስጥ ነው?

90. ኢየሱስ በ7: 14-23 ውስጥ ሰው ከእግዚአብሔር ስለሚለየው ርኩሰት ያስተማረው ምን ነበር?
91. ኢየሱስ በ8: 11-13 ውስጥ የፈሪሳውያንን ጥያቄ ያልተቀበለው ለምን ነበር?
92. ኢየሱስ 5000 ሰዎችን በመመገቡ ምን አሳየ?
93. ኢየሱስ በርግጥ ሰው ቢሆንም በውሃ ላይ እንዴት ሊራመድ ቻለ?
94. ኢየሱስ በሊባናስ የፈወሰው ማንን ነበር?
95. ኢየሱስ የመገባቸው አራት ሺህ ሰዎች ምን ዓይነት ሕዝብ ነበሩ?
96. ኢየሱስ ዕውር ሆኖ የተወለደውን ሰው ዓይኖች በመክፈቱ ምንን አሳየ?
97. በ6:53-56 ለምናያቸው ሰዎች ኢየሱስ ምን አደረገላቸው?

ማጠቃለያ

አሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት ኢየሱስ የጀመረውን ሥራ መቀጠል ነበረባቸው። ኢየሱስ እነርሱን ሲያስተምርና ሲያሰለጥን ብዙ ጊዜ አጠፋ። የኢየሱስን ማንነት በሚገባ መረዳትም ያስፈልጋቸው ነበር። ኢየሱስ ያደረጋቸውን ነገሮችም ማድረግ መቻል ያስፈልጋቸው ነበር። ይህንን ወንጌል ደጋግመህ በምታነበበት ጊዜ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ለማስተማር የፈጸማቸውን ተግባራት በሙሉ አስተውል።

የአይሁድ ሕዝብ መሪዎች ኢየሱስ በምንም ዓይነት ሕይወታቸውን እንዳይለውጥ ወስነው ነበር። እንዳይሰሙና እንዳያዩ ጆሮዎቻቸውን ደፍነዋል፤ ዓይኖቻቸውንም ጨፍነው ነበር። ፍርድን በራሳቸው ላይ አመጡ። ኢየሱስን ገን በሚቻለው ሁሉ ሊረዳቸው ጥረት አድርጓል፤ እነርሱ ገን ላለመቀበል ወሰኑ።

ኢየሱስ ያስተማረው ስለ ራሱና ስለ ሥራው ብቻ ሳይሆን እርሱ ራሱ አምላክ እንደነበር በተግባሩ ሁልጊዜ ይገልጽላቸው ነበር። እርሱ ያደረጋቸው ምልክቶች እያንዳንዳቸው በዚህም ሆነ በዚያ በኃጢአት ላይ የነበረውን ድል ያሳያሉ። ኢየሱስ ሁልጊዜ ኃጢአትን ይጋፈጥ ነበር። በእያንዳንዱም አጋጣሚ ድል የእርሱ መሆኑን አሳይቷል። እያንዳንዱም ምልክት ስለ እርሱ የበለጠ ያስተምረናል።

ከእርሱ እርዳታ የሚሹት ሁሉ ተቀበሉ። እነርሱን ለመርዳት እንደመጣ አረጋግጦላቸዋል። ዋናው እርዳታ በውጪ የሚታየው አካላዊው ሳይሆን የኃጢአትን ውጤቶች ከሕይወታቸው እንዲያስወግዱ ይረዳቸው ነበር።

መደምደሚያ

የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት ይማሩ እንደነበር እኛም እየተማርን ይሆን? ከእርሱ ለመማር እርሱ የሚናገረንን ለማድረግ ዝግጁና ፈቃደኞች መሆን ይኖርብናል። ትምህርቱንም በሥራ ላይ ለማዋል እና በሕይወታችን ለመለማመድ ዝግጁና ፈቃደኞች

ካልሆንንም መግር አይቻለንም። እንድን ነገር በምንግርበት ጊዜ በሕይወታችን ውስጥ እንዴት በሥራ ላይ እንደምናውልም እርግጠኛ እንሁን።

ጌታችን ኢየሱስ አዳዲስ ነገሮችን በሚያስተምረን ጊዜ ልባችን በምን ዓይነት ይቀበለዋል? ጌታ የሚያስተምረን ነገር ቀደም ብለን ካደረግነው ነገር ልዩ ቢሆንስ? እንደ አይሁድ መሪዎች በመሆን በራሳችን መንገድ ካልሆነ ብለን ግትር እንሆን ይሆን? ለእኛ የሚሰማውን ነገሮች ብቻ እንቀበላለን?

ሕይወታችንስ? ከክፉ ሠራዊት ጋር ጦርነት የገጠምን መሆናችንን ያሳያል? በሕይወታችን ውስጥ የእግዚአብሔርን ኃይል ማሳየት ይኖርብናል። እግዚአብሔር በኛ ተጠቅሞ ለመሥራት ይፈልጋል። ይኸንንም የሚያደርገው እኛ ኃይሉ በእኛ እንዲሠራ ለማድረግ ፈቃደኞች ስንሆን ነው።

እኛ ለሌሎች በምናቀርበው መልእክት የሰዎች ሕይወት እየተለወጠ ነው? መርዳት ወይም ማስተማር ብቻ በቂ አይሆኑም። የእግዚአብሔር ኃይል ሰውን ይለውጣል። ሰዎች ከሁሉ አብልጦ የሚያስፈልጋቸው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሊሰጥ የሚችለው ሰላምና ምሕረት ነው።

ክፍል ሁለት - ማር. 14-9:50

ትምህርት አራት - ማር. 8÷27-9:50

በክፍል ሁለት ውስጥ አራት ትምህርቶች አሉን። 1÷14 - 9÷50ን ክፍል ሁለት ብለን እንጠራለን፤ ምክንያቱም ይህ ክፍል ኢየሱስ በገሊላ ውስጥ ያደረጋቸውን ነገር ሁሉ ስለሚያጠቃልል ነው። ለጥናት ለማመቻቸት ኢየሱስ በገሊላ የሠራውን ሥራ በአራት ክፍሎች ከፍለናል። ታሪካዊ አቀማመጥ በ1÷14 - 9÷50 የሚገኙ ነገሮች ሁሉ ስለ አሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት ማሠልጠን ናቸው። ይህ ሁሉ የሆነውም በገሊላ ውስጥ ነበር። እነዚህ ሁለት ነገሮች 1÷14 - 9÷50 ልዩ ክፍል ያደርገዋል። በ8÷27 ላይ ኢየሱስ ስለ ራሱ ማንነት ደቀ መዛሙርቱን የጠየቀው ጥያቄ ይገኛል። ይህም የአዲስ ክፍል መጀመሪያ ነው። እስከዚህ ነጥብ ድረስ ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ስለ ራሱ ያስተምር ነበር እንጂ ስለ ማንነቱ የሚያስቡትን ጠይቋቸው አያውቅም ነበር። መልሳቸው የጌታ ትምህርት ገቡን እንደ መታ ያሳያል። በ9÷50 ላይ በገሊላ የነበረው የኢየሱስ አገልግሎት ፍጻሜ ይገኛል። የዚህ አገልግሎት ርዝመት ምናልባት ሦስት ዓመት ያህል ይሆናል። ኢየሱስ ብዙ ጊዜ ወደ ኢየሩሳሌም ሄዶ ያገለገል እንደ ነበር ከዮሐንስ ወንጌል እናውቃለን። ምዕራፍ 10 ስንጀምር ኢየሱስን በሌላ ሥፍራ እናገኛለን፤ ገሊላን ለቆ ወደ ኢየሩሳሌም ለመግባት ሲዘጋጅ እናየዋለን። የመገቢያ አስተያየቶች 8÷27 - 9÷50ን ስናጠና በዚህ ወቅት ኢየሱስ ያስተማረው ትምህርት በጣም የተለየ መሆኑን እናስተውላለን። በዚህ ውስጥ ኢየሱስ ቀደም ብሎ ያላስተማራቸው ነገሮች እናገኛለን። በዚህኛው የወንጌሉ ክፍል ውስጥ ሦስት ዓይነት ዋና ዋና ነገሮች እንመለከታለን። በመጀመሪያ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ስለ ሥቃዩ ሲያስተምር ይገኛል፤ ይህን ቀደም

ብሉ አላደረገም ነበር። ከአገልጋዮቹ ስለሚጠበቅባቸው ባሕርያት አስተምሯል፤ ይህም ደግሞ አዲስ ትምህርት ነበር። በመጨረሻም ስለ ራሱ ግንኙነት የገለጸባቸው ሁለት መንገዶች ነበሩ። አሁንም ግንኙነቱን ለማወቅ የፈለጉትን በሚገባ አስተምሯል።

98. በ8፡27 ላይ የምናገኘው ነጥብ ምንድን ነው?

99. 9፡50 የዚህ ክፍል መዝጊያ ለምን ሊሆን ቻለ?

100. በ8፡27 - 9፡50 የምናገኛቸው ሦስት ዓይነት ትምህርቶች ምንድን ናቸው?

ዋና ዋና ነጥቦች

ለጥናት እንዲያመቸን 8፡27 - 9፡50ን በሦስት ክፍሎች መድበናል። ኢየሱስ አራት በተለያዩ አጋጣሚዎች ስለ ሥቃዩ አስተምሯል። በመጀመሪያ ደቀ መዛሙርቱን የጠየቀው ጥያቄ ይገኛል፤ 8፡28-30። ከዚህም ተከትሎ ስለ ሰው ልጅ ያስተማረው ነበር፤ 8፡29-33። ሦስተኛውም ደቀመዛሙርቱን ሲያስተምር ሥቃዩ የማይቀር መሆኑን ነገራቸው፤ 9፡9-13። በገሊላ የመጨረሻውን ተአምር ካደረገ በኋላ ስለ ሰው ልጅ ሥቃዩ አስተምሯል፤ 9፡30-32።

ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ደግሞ አራት ጊዜ የተለያዩትን ትምህርት አስተምሯል። ኢየሱስ በ8፡34-38 ውስጥ ደቀ መዛሙርቱ ሊያገለግሉት ከፈለጉ ራሳቸውን መካድ እንዳለባቸው አስተማረ። የሚቀጥሉት ሦስት ትምህርቶች ደግሞ በአንድ ላይ በ9፡33-50 ይገኛሉ። የመጀመሪያው ስለ እውነተኛ ትልቅነት ነው፤ ቁ. 33-37። ሁለተኛው እርሱን የሚከተሉትን ለይቶ ስለማወቅ ነው፤ ቁ. 38-41። በዚህ ክፍል ያለው ሦስተኛው ትምህርት ደግሞ ስለ ግሰናክል ነው። በምዕ. 9 ውስጥ የኢየሱስን ግንኙነት የሚገልጹ ሁለት ምልክቶች አሉ። የመጀመሪያው ጌታ በተራራ ላይ መለወጥ ነው፤ 9፡1-8። ሁለተኛው በርኩሳን መናፍስት ተይዞ የነበረው ልጅ መፈወስ ነው፤ 9፡14-29። እነዚህን ሦስት ክፍሎች በአዕምሯችን ይዘን 8፡27-9፡50ን ብናጠና የኢየሱስ ሥራና አገልግሎት ታሪክ የበለጠ ገልጽ እንዲሆንልን ይረዳል።

ማብራሪያ

ኢየሱስ በ8፡27-9፡50 ውስጥ በአራት አጋጣሚዎች የእርሱ ሥቃይ ከአገልግሎቱ አንዱ አስፈላጊ ክፍል መሆኑን ደቀ መዛሙርቱን አስተማረ። መሢሐ ይሠቃያል የሚለው ሐሳብ ለአይሁዶች እንግዳ ነገር ሆነባቸው። እንደ እነርሱ አስተሳሰብ መሢሕ የድል ባለቤት መሆን አለበት። ይህ ድል በመስቀሉ በኩል እንደሚገኝ አላስተዋሉም። ትልቁ ድል ደግሞ ሮማውያንን ግዥነፍ ሳይሆን በጋጢአት ላይ የሚገኘው መሆኑንም አላወቁም። ኢየሱስ እኔ ማን ነኝ ብሎ ደቀ መዛሙርቱን ጠየቃቸው፤ 8፡28-30። ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ የብሉይ ኪዳን ነቢያት የተናገሩለት ትክክለኛው መሢሕ መሆኑን ካመኑ በኋላ ኢየሱስ ሌላ ተጨማሪ ትምህርቶች ሊያስተምራቸው ዝግጁ ነበር። የጴጥሮስ መልስ ለራሱ ብቻ ሳይሆን ሁሉንም ደቀ መዛሙርት በመወከል ነበር። ከዚያም ኢየሱስ ለመጀመሪያ ጊዜ መሠቃየትና መሞት እንደ ነበረበት በግልጽ ነገራቸው፤ 8፡31-33።

«የሰው ልጅ» የሚለው አገላለጽ በዳንኤል 7፡13 ካለው ትንቢት ጋር አብሮ መታየት ይኖርበታል። በተራራው ላይ ከሆነው ለውጥ በኋላ ኢየሱስ መስታየት እንደሚኖርበት ለደቀ መዛሙርቱ እንደገና ይነግራል፤ 9፡9-13። በርግጥ እነርሱ በዚያን ጊዜ ሥቃይና ክብር ምን ግንኙነት እንደነበራቸው ግዮት አይቻልም ነበር። በእነርሱ አመለካከት ክብር ግለት የሮማውያንን ወታደር ድል ግድረግ ነበር። እንደገናም ኢየሱስ በ9፡30-32 መሠታየትና መሞት እንደሚኖርበት ሊነግራቸው ሞከረ። ይህ አነጋገር ገራ የሚያጋባ ስለሆነባቸው አልገባቸውም፤ እንዲረዱም ጥያቄ ለማቅረብ ፈቃደኞች አልነበሩም። እነዚህ አነጋገሮች በግልጽ የሚያረጋግጡልን ኢየሱስ በአጋጣሚ ወይም በድንገት እንዳልሞተ ነው። መሞቱ ወደዚህ ዓለም የመጣበት ዓላማ አንደኛው ክፍል ነበረ። አሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት የኢየሱስ ተወካዮች እንዲሆኑ ከተመረጡ በኋላ ኢየሱስ ተጨማሪ ሰፋ ያለ ትምህርት ሰጥቷቸዋል። በዚህ ምንባብ ውስጥ አራት ትምህርቶች አሉን። የመጀመሪያው ራስን ስለ መክድ ነው፤ 8፡34-38። ኢየሱስን መከተል ግለትም ለእርሱ ለመሞት ፈቃደኛ መሆን ግለት ነው። ኢየሱስም የሚጠይቀው ሙሉ መስዋዕትነትን ነበር። ይህንንም ያሳየው ራሱ ለዓለም ኃጢአት ለመሞት ፈቃደኛ ሆኖ በመገኘቱ ነበር። ሁለተኛው ትምህርት የሚገኘው በ9፡33-37 ነው። ከሁሉ የሚበልጠው አገልጋይ የኢየሱስን ተወካይ እንደ ኢየሱስ ራሱ አድርጎ ሊቀበል ፈቃደኛ የሚሆን ነው። ሦስተኛው ትምህርት በ9፡38-41 ይገኛል። ደቀ መዛሙርት የክርስቶስ የሆነውን ሁሉ መቀበል ነበረባቸው፤ ለምን? እግዚአብሔር ራሱ ተቀብሏቸዋልና። ይህም የሚመለከተው ስለ አንድ የተለየ ወገን ወይም ማንበረ ሰብ ነው። አራተኛው ትምህርት በ9፡42-50 የሚገኘው ነው። አንድነት የሚያስፈልግ መሆኑ በጥብቅ ያሳስባል፤ ቁ. 50። ይህ ትምህርት ምናልባት የቁ. 34 ውጤት ሊሆን ይችላል። አለመግባባታቸው የአንዷን ታናሽ ሰው የሚያሰናክል ከሆነ ፍርድ ሊያስከትልባቸው ይችላል። ደቀ መዛሙርት ሥራቸውን የሚያደናቅፈውን ነገር ሁሉ ማስወገድ ነበረባቸው።

- 101. በ8፡27 - 9፡50 ውስጥ ኢየሱስ ስለ ሥቃዩ ስንት ጊዜ አስተማረ?
- 102. በ8፡27 - 9፡50 ውስጥ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ስንት ልዩ ልዩ ዓይነት ትምህርት አስተማረ?
- 103. በ8፡27 - 9፡50 ውስጥ ስንት ምልክቶች ይገኛሉ?
- 104. ኢየሱስ በ8፡28-30 ደቀ መዛሙርቱን ምን ጥያቄ ጠየቀ?
- 105. በ8፡31-33 ውስጥ ኢየሱስ ምን አዲስ ትምህርት አስተማረ?
- 106. «የሰው ልጅ» የሚለው አገላለጽ ከየት ነው የተወሰደው?
- 107. ኢየሱስ በተራራው ላይ ከተለወጠ በኋላ ለደቀ መዛሙርቱ ምን እንግዳ ነገር ተናገረ? 9፡9-13።
- 108. 9፡30-32 ስለ ኢየሱስ ሞት ምን ያስተምረናል?
- 109. ኢየሱስ በ8፡34-38 ለደቀ መዛሙርቱ የሰጠው የመጀመሪያው ትምህርት ፍሬ ሀሳብ ምንድን ነው?

110. በ9፡33-37 የኢየሱስ ትምህርት ፍሬ ሀሳብ ምንድን ነው?

111. ደቀ መዛሙርት ጌታን የሚያገለግለውን ሁሉ መቀበል የሚኖርባቸው ለምንድን ነው?

112. በ9፡42-50 የሚገኘው ግስጠንቀቂያ ይዘቱ ምንድን ነው?

ማጠቃለያ

ደቀ መዛሙርት ኢየሱስ ወደዚህ ዓለም የመጣበትን ዓላማ በተረዱ ጊዜ ኢየሱስም ሥራውን እንዴት አድርጎ እንደሚፈጽም በበለጠ ያስተምራቸው ጀመር። ድል የሚገኘው በሥቃይና በሞት በኩል ብቻ መሆኑንም አስተማራቸው።

ደቀ መዛሙርት የኢየሱስን ትምህርት ለመቀበል አለመቻላቸው የሚያስገርም አይደለም። የደቀ መዛሙርት ተግባራትም በሚገባ መንገድ ተገልጻላቸው ነበር። ይህም ግለት ከእነርሱ የሚፈለገውን ኢየሱስ ገልጽ በሆነ መንገድ ሊነግራቸው ይችላል። ከበፊቱ በተለየ መንገድ መኖርና መሥራት ነበረባቸው። ጠባያቸው! ዓላማቸውና ገንኙነታቸው ሁሉ የተለየ መሆኑ ነበረበት። ኢየሱስ በወንጌሎች ውስጥ ያስተማረውን ሁሉ ጳውሎስ በመልእክቶቹ በደንብ አብራርቷል።

በገሊላ የተፈጸሙት የመጨረሻዎቹ ሁለቱ ምልክቶች ደቀ መዛሙርቱን ሁለት ጠቃሚ ነገሮች ያሳስቧቸዋል። ሙሴና ኤልያስ የጀመሩትን ኢየሱስ እየፈጸመ ነበር። በተራራ ላይ የኢየሱስ መለወጥም በመስቀል ላይ መሞቱን በግልጽ ያሳይ ነበር። ደቀ መዛሙርት እንደገናም ኢየሱስ በርኩሳን መኖሩን ላይ የነበረውን ኃይል አዩ።

መደምደሚያ

የተራገዩ መስቀል የኢየሱስ ሕይወት ግዕዝል ነበረ። ይህ መስቀል ያንተም ሕይወት ግዕዝል ነው? ለዓለም ደህንነትን ለማስገኘት ኢየሱስ ሁሉን ለመተው ፈቃደኛ ነበር። እኔና አንተስ ምን ለማድረግ እንፈቅዳለን? ጌታን ግገልገል ርካሽ ነገር አይደለም። መንገዳችን ምንም ዋጋ የማያሰክፍል ከሆነ ኢየሱስ ያለፈበት መንገድ ነው ለማለት ያጠራጥራል።

የኢየሱስን ሕይወት የተረጸውና ያስተካከለው መስቀሉ ነው። ድርጊቶቹንም የወሰነው መስቀሉ ነው። ዓላማውንም መሥመር ያስያዘው መስቀሉ ነው። ሕይወቱንም ወደ ግቡ የመራው ይኸው ነው። ያንተንና የኔን ሕይወት የሚቀርጸውና የሚመራው ምን ይሆን?

የኢየሱስ ሕይወትና ሥራ የኛን ሕይወት ይለውጡ ይሆን? ሦስት ደቀ መዛሙርት ኢየሱስን በተራራው ላይ ባዩት ጊዜ የራሳቸው ሕይወትና ስለ ኢየሱስ የነበራቸው አመለካከት ተለውጧል። ኢየሱስ በአባትዬውና በልጁ ሕይወት ውስጥ በገባ ጊዜ ሕይወታቸው ተለውጧል። አንተና እኔስ ወደ ሕይወታችን እንዲገባ እንፈቅድለታለን? እርሱ ለኛ ለማድረግ በሚፈልገው ዓላማ ሕይወታችን እየተለወጠ ነው?

ጌታ እንድንሠራለት በጠራነው ሥራ ምክንያት የአኗኗር ሁኔታችን እየተለወጠ ነው? ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ የሚያደርጉት ነገር ሁሉ የተለየ መሆን እንዳለበት አስተምሯቸዋል። የኛ ጠባይ ከሌሎቹ የተለየ ነው? ሰዎች ከአኗኗራችን በሕይወታችን ውስጥ የተለየ ዓላማ እንዳለን ለማወቅ ይችላሉ?

ክፍል ሦስት ማር. 10፥1-52

ታሪካዊ አቀማመጥ

ኢየሱስ ለአገልግሎቱ የሚያስፈልገውን ዝግጅት አከናውኗል። ስለ ራሱ ማንነት በገልጽ አውጇል። ምን ለማድረግ እንደመጣም አስረድቷል። ደቀ መዛሙርቱንም መርጦ አዘጋጅቷል። የአገልግሎቱ ከፍተኛ ደረጃም እየተቃረበ ነው።

በጥናታችን ውስጥ ገና ከአንድ ሦስተኛ በላይ እንደሚቀረንም ማስታወስ አለብን። የሚቀጥሉት ሰባት ምዕራፎች በሙሉ የተፈጸሙት በአንድ ወይም በሁለት ምዕራፎች፤ የመጨረሻውን አንድ ወይም ሁለት ሳምንታት በሰባት ምዕራፎች የገለጸው በምን ምክንያት ነው? የኢየሱስ ሕይወትና አገልግሎት የእነዚህ ከፍተኛ ደረጃ ሳምንታት አገልግሎት ነበር።

ኢየሱስ በዚህ ጊዜ ስለ ሞቱና ትንሣኤው በማስተማር ደቀ መዛሙርቱን ማዘጋጀት ነበረበት። ኢየሱስ የሚነግራቸውን ሁሉ ለመረዳት አለመቻላቸው ሊያስገርመን አይደለም። እነርሱ የሚያስቡትና የሚጠባበቁት ድል መንናጸፍና ሮማውያንን ማሸነፍን ነበር። ኢየሱስ አዲስ አገዛዝን ከመመሥረቱ በፊት ለምን መሞት እንደነበረበት ሊረዱ አልቻሉም።

የመግቢያ አስተያየቶች

በምዕራፍ አሥር ውስጥ ኢየሱስ ወደ ኢየሩሳሌም ሲያመራ ይታያል። በገሊላ የነበረው አገልግሎቱ አብቅቷል። በቃልና በተግባር ማንነቱንም አሳይቷል። አሁን ደግሞ በሊላ ሥፍራዎች እንደዚያው ማንነቱን የሚገልጽበት ጊዜ ነው። በምዕራፍ አሥር ውስጥ ኢየሱስ ወደ ኢየሩሳሌም ይቃረባል እንጂ አልገባም።

በዚህ ምዕራፍ ውስጥ እንደገና ደግሞ ፈሪሳውያንን እናገኛቸዋለን። ምናልባት ኢየሱስን ለመፈተንና በሥራውም ውስጥ ስሕተት ለመፈለግ ከኢየሩሳሌም መጥተው ይሆናል። ይህም ማለት ኢየሱስ ኢየሩሳሌምን ሲገባ ጠላቶቹ ቀድመው ተዘጋጅተውለታል ማለት ነው።

በምዕራፍ አሥር ላይ ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ የተለያዩትን አስፈላጊ ትምህርቶች ሲያስተምራቸው እናየዋለን። እነዚህ ትምህርቶች ኢየሱስ ወደ ፊት ለሚያቋቋሟት ቤተ ክርስቲያን ደግሞ እጅግ ጠቃሚ ናቸው። ኢየሱስ ወደ ፊት ቤተ ክርስቲያን እነዚህን

ነገሮች እንደምትጠይቅ ያውቅ ነበር። በምዕራፍ አሥር ውስጥ ምሳሌያዊ አነጋገሮች የሉም። አንድ ተአምር ብቻ ይገኛል፤ 10፡46-52።

የኢየሱስ ተከታይ ለመሆን ምን ማድረግ እንደሚያስፈልገው የሚገልጽ ደግሞ አንድ ታሪክ አለ። 10፡17-22። ምዕራፍ የሚጀምረው ኢየሱስ በዚያን ወቅት የት ቦታ እንደ ነበረ በመግለጽ ነው፤ 10፡1። ምዕራፍ አሥር አብዛኛውን የሚገልጸው በዮርዳኖስ በስተምሥራቅ በኩል የተፈጸመውን ነው።

113. ማርቆስ የኢየሱስን የሦስት ዓመታት ሥራ ለመግለጽ ምን ያህል ምዕራፍ ይጠቀማል?

114. የማርቆስ ወንጌል የመጨረሻዎቹ ስድስት ምዕራፎች የሚናገሩት ስለ ምንድን ነው?

115. ምዕራፍ 10 ከምዕራፍ 1-9 በምን ይለያል?

116. የምዕራፍ 10 ዋና ይዘት ምንድን ነው?

117. በምዕራፍ 10 ውስጥ ብቻውን የሚገኘው ተአምር ምንድን ነው?

ዋና ዋና ነጥቦች

ምዕራፍ 10፡1 ኢየሱስ የገሊላን አካባቢ ትቶ ዮርዳኖስን በመሻገር ወደ ይሁዳ እንደ ገባ ያሳያል። ፈሪሳውያን ከብዙ ጊዜ ጀምረው ኢየሱስን ለማጥመድ ይጠባበቁ ስለነበር ያቀረቡለት ጥያቄ በተለይ ከባድ መስሎ ታይቶአቸው ነበር፤ 10፡2-9። ኢየሱስ ከዚያም የራሱን ደቀ መዛሙርት ማስተማሩን ቀጠለ። በምዕራፍ 10 ውስጥ አምስት የትምህርት ክፍሎች ይኖሩናል። መጀመሪያ ስለ ባልና ሚስት መፋታት አስተማረ፤ 10፡10-12። ሁለተኛ ለልጆች ጥንቃቄ ማድረግ እንደሚኖርባቸው አስተማራቸው፤ 10፡13-16። ሦስተኛ ምድራዊ ከበርቲ መሆን ስለሚኖረው ችግር አስተማረ፤ 10፡23-31። አራተኛ ሊመጣ ስላለው ስለራሱ ሥቃይ እንደገና አስተማራቸው፤ 10፡32-34። ከዚያም በመጨረሻ ባገልግሎትና በመከራ መሃል ስለሚኖረው ግንኙነት አስተማራቸው፤ 10፡35-45። ከነዚህ ትምህርቶች በስተቀር በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ሌላ ሁለት ድርጊቶች ይገኛሉ። በ10፡17-22 በሀብቱ ምክንያት ኢየሱስን ለመከተል ፈቃደኛ ስላልሆነ አለቃ እናነባለን። በምዕራቱ መጨረሻ ደግሞ በኢያሪኮ ስለ ተፈወሰው የዓይነ ሰውር ታሪክ ይገኛል፤ 10፡46-52።

ማብራሪያ

ይህ ወጣት አለቃ ኢየሱስን ለመከተል እየወደዱ የቀድሞ ኑሮአቸውን ግን ለመተው ፈቃደኛ ያልሆኑትን ሰዎች ይወክላል፤ 10፡17-22። አንገብጋቢው ጥያቄ የገንዘቡ ጥያቄ አይደለም። ሰውየው የሚፈለግበትን ሁሉ የፈጸመ መስሎት ነበር፤ ነገር ግን በእርግጥ ያስፈልገው የነበረውን ነገር ለማድረግ ፈቃደኛ አልነበረም። ኢየሱስን ለመከተል የቀድሞ ኑሮውን መተው ነበረበት። የኢየሱስን ማንነት መረዳት የሚያመጣውን ውጤት ማርቆስ

ይነግረናል፤ 10፡46-52። ቁ. 47ን በደንብ ጠንቅቀህ አጥና። ይህ የምንባቡ ቁልፍ ሀሳብ ነው። የኢየሱስ ኃይል የሰውየውን ሕይወት ለውጧል። ይህን ሁኔታ በኢየሩሳሌም ከሚኖሩት የአይሁዶች ባለሥልጣናት የልብ ድንዳኔና ዝንባሌ ጋር ማነፃፀር ያስፈልገናል።

ከዚያም ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን በማስተማር ብዙ ጊዜ አሳለፈ። እርሱ ከተለያዩት በኋላ አዲሱ ማገበረ ሰብ ብዙ መመሪያ እንደሚያስፈልገው አውቋል። በነዚህ አንቀጾች ያለውን ትምህርት በደንብ ማሰላሰል ይኖርብናል።

የመጀመሪያው ትምህርት ስለ መፋታት ነው፤ 10፡10-12። በ10፡10-12 ውስጥ ኢየሱስ መፋታትን አይከለክልም። ነገር ግን አንድ ነገር እንደሚከለክል ገልጽ ነው። ኢየሱስ እዚህ ላይ የተፋታው ሰው ሚስት ወይም ባል ገና በሕይወት እስካሉ ድረስ ሌላ ማግባት አለመቻሉንና ቢደረግ ግን ማመንዘር መሆኑን ነው። በተጨማሪ ማቴ. 5፡32፤ ሉቃ. 16፡18፤ ሮሜ 7፡2-3፤ 1ቆሮ. 7፡10-11 ተመልከት።

በ10፡13-16 ውስጥ ኢየሱስ ስለ ሰው ልጅ ሕይወት ክብር ያስተምራል። ሕፃናት በእግዚአብሔር ፊት እጅግ የተወደዱ መሆናቸውን ያስተምራል። እነርሱ ደግሞ የእግዚአብሔርን መንግሥት ሊወርሱ ይችላሉ፤ ኢየሱስ እንደሚወዳቸው ሕፃናትን ማስተማር ይኖርብናል። ኢየሱስ እንደሚወዳቸውም በማወቅ ልንጠነቀቅላቸው ይገባናል።

ከዚያም ኢየሱስ ሁሉን ስለ መተውና ሕሊ መቀበል አስተማራቸው፤ 10፡23-31። ተፈጥሮአዊ ሰው እርካታንና ስግብግብነትን ለመለየት አይችልም። ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ሲያስተምር አንድ ሰው የእግዚአብሔርን ታላቅ በረከት ለመቀበል ሁሉን ነገር መተው እንዳለበት ነገራቸው። የያዝነውን መልቀቅ ራሱ እንኳ የእግዚአብሔር ፀጋ ነው፤ ቁ. 27ን ተመልከት። የራሳችን ነው ያልነውን ስንለቅ ከማጣት ይልቅ ብዙ ነገር ያተርፋል። የእግዚአብሔር ፀጋ ምን ጊዜም ያበለጽጋል።

ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ ወደ ኢየሩሳሌም የሚሔድበትን ምክንያት ለመረዳት አልቻሉም። የአይሁድ መሪዎች እንደሚቃወሙትም ያውቁ ነበር። ኢየሱስ በ10፡32-34 ያስተማራቸው ትምህርት ለደቀ መዛሙርቱ ግራ የሚያጋባቸው ነበር። ኢየሱስ ለምን መከራን መቀበል እንደሚኖርበት ደቀ መዛሙርቱ ሙሉ በሙሉ የተረዱት ቆይተው ነው።

የመጨረሻው ትምህርት ደግሞ ከአገልግሎት ሁኔታዎች ጋር የተያያዘ ነበር፤ 10፡35-45። ደቀ መዛሙርቱ ሹምሽር የሚደረግ በመጠየቅ ብቻ መስሏቸው ነበር፤ ቁ. 35-37። እዚህ ላይ ጥምቀት ማለት ኢየሱስ በ10፡32-34 ላይ በተናገረው መከራዎች ከእርሱ ጋር መካፈል ማለት ነው። መከራን የሚቀበሉ ክብር ይጨመሩላቸዋል፤ ቁ. 38-40። ይህ ማለት ደቀ መዛሙርቱ በአገልግሎታቸው የቀኑ መሆን የለባቸውም ማለት አይደለም። ነገር ግን ክብርን ለራሳቸው ከመሻት ይልቅ እርስ በርሳቸው መዋደድና ማገልገል አለባቸው፤ ቁ. 41-45።

በ10፡2-9 ውስጥ ፈሪሳውያን የራሳቸውን ሁለት ዋና ክፍሎች በማቅረብ ኢየሱስ ከአንዱ ጋር መተባበሩን እንዲገልጥ ሊያስገድዱት ይሞክሩ ነበር። በባልና ሚስት

መፋታት ጉዳይ ላይ ፈረሳውያን ለሁለት ወገን ተከፍለው ነበር። ኢየሱስ ከእነርሱ ጋር ከመከራከር ይልቅ ከዘፍጥረት 2፡24 ይጠቅስላቸዋል። ጋብቻ የማሳበረሰብ ምችት ሳይሆን እግዚአብሔር የደነገገው ኪዳን መሆኑን አሳያቸው። እግዚአብሔር ሁለቱን በእንድነት ያጣምራል። ማንም ሊለያቸው አይገባም።

118. ፈረሳውያን ለኢየሱስ ያቀረቡለት ጥያቄ ምን ነበር?

119. በምዕ. 10 ውስጥ ለደቀ መዛሙርቱ የተሰጣቸውን ትምህርት የሚመለከቱ ስንት አንቀጾች ይገኛሉ?

120. በ10፡17-22 ያለን ታሪክ ምንድን ነው?

121. በ10፡46-52 የተጠቀሰው ሰው ስም ማን ነው?

122. ባለጠጋው ወጣት አለቃ ሊለቀው ያልወደደው ምን ነበር?

123. ማር. 10፡45 በቃልህ አጥና።

124. 10፡47 ምን ያሳያል?

125. ሰው ወደ እግዚአብሔር መንግሥት እንዲገባ ምን ዓይነት ዝንባሌ እንዲኖረው ያስፈልጋል?

126. ሰው የእግዚአብሔርን መንግሥት በረከት ለመቀበል ምን ማድረግ ይኖርበታል?

127. ለእነርሱ ብለው ሁሉን ነገር ለሚተዉት ሰዎች ጌታ ምን ያደርግላቸዋል?

128. ኢየሱስ የዓለምን ኃጢአት መሸከም እንደሚኖርበት ለማስረዳት ምን አለ?

129. ደቀ መዛሙርቱ ደስተኞች መሆን የሚገባቸው ምን ሲያደርጉ ነው?

130. በ10፡2-9 ውስጥ ፈረሳውያን ኢየሱስን ለማሳት የሞከሩት እንዴት ነበር?

131. በ10፡2-9 ኢየሱስ ስለ ባልና ሚስት መፋታት ምን አስተማረ?

ማጠቃለያ

ይህ ምዕራፍ ከከተማው ውጪ በነበሩት ሰዎች መሃል የነበረውን የኢየሱስን ትምህርት ፍጻሜ ያመለክታል። ይህም ለሦስት ዓመታት ያህል ቀጥሎ እንደነበር እናውቃለን በእነዚህ ሦስት ዓመታት ውስጥ ኢየሱስ ትምህርቱም ሆነ በተገባሩ ራሱ መሢሔ እንደሆነ አረጋግጧል። በሌላ በኩል ደግሞ አነስተኛ የሆነ የተከታዮች ወገን አዘጋጅቷል። በሌላው በኩል ደግሞ የአይሁድ መሪዎች እንደማይቀበሉት ግልጽ አድርገዋል! 10፡2-9።

ከገሊላም ሆነ ከኢየሩሳሌም ውጪ የነበረውን የኢየሱስን አገልግሎት የሚናገር የማርቆስ ወንጌል ይህ ብቻ ነው። ሉቃስ 9፡51 እና ሉቃስ 19፡13 ተመልከት። በነዚህ ሁለቱ መሃል የተፈጸመው ሁሉ ኢየሱስ ገሊላን ከለቀቀ በኋላና ኢየሩሳሌም ከመግባቱ በፊት የሆነ ነው። ይሁን እንጂ ማርቆስ ጥቂት ሁኔታዎችን ብቻ ይጠቅሳል።

የምዕራፍ 10 አብዛኛው ክፍል ለክርስቲያን ማሕበረሰብ የቀረበ ትምህርት ነው። ይህም የሚያሳየው ኢየሱስ ከሄደ በኋላ የሚኖር ማሕበረ ሰብ እንዳለ ማወቁን ነው። በምዕ. 10 ኢየሱስ ያስተማራቸው ነገሮች አብዛኛዎቹ የአዲሱን ማሕበረሰብ ኑሮ የሚመለከቱ መሆናቸውን አስተውል።

መደምደሚያ

ጌታን በምታገለግልበት ጊዜ ብዙ ዓይነት ሰዎች ወዳንተ ይመጣሉ። አንዳንዶች ተስፋ የማይኖራቸው እንደ በርጠሎሜዎስ የመሰሉ ናቸው። ነገር ግን እንደርሱ ጠለቅ ያለ መንፈሳዊ መገለጥ ያላቸው ሊሆኑ ይችላሉ። የተማሩና ባለጠጋዎች ደግሞ ይመጣሉ። ስታያቸው ደስ ይልሃል። ብዙውን ጊዜ የቀድሞ አኗኗራቸውን ትተው ጌታ ኢየሱስን ለመከተል ዝግጁ እንዳልሆኑ ታያለህ። ለእነርሱ እንዲሰማግ ብለህ መልእክትህን መለወጥ እንደማትችል አስታውስ።

በክርስቲያኖች ሕብረት ውስጥም ብዙ አስቸጋሪ ሁኔታዎች ሊገጥሙን ይችላሉ። ለመልሱ ወደ ጌታ መመልከት ይኖርብናል። እንደ እግዚአብሔር ሕዝብ በአንድነት እንድንኖርና በስምምነት እንድንሠራ ጌታ ይፈልጋል። ከመደበቁ ይልቅ ክርስቲያኖች ያላቸውን ችግር በግልጽ ተናግረው ቢፈቱ ጠቃሚ ይሆናል።

ክፍል አራት - ማር. 11 ÷ 1-15:47

ትምህርት አንድ - ማር. 11-12

ክፍል አራት የሚናገረው ኢየሱስ በኢየሩሳሌም ውስጥ ስላላለፈው ጊዜ ነው። ለጥናት እንዲመቸን በማለት ይህን ክፍል በሦስት ክፍለናል። በክፍል አራት የተደረገው ሁሉ በጥቂት ቀናት ውስጥ የሆነ ነው። ይሁን እንጂ ማርቆስ ለዚህ ክፍል አምስት ምዕራፎችን ያህል ሰፊ ጽሑፍ ሰጥቶአል። ይህም የሚያሳየው ማርቆስ ይህን ክፍል ምን ያህል ጠቃሚ ሆኖ እንዳገኘው ነው።

የመግቢያ አስተያየቶች

በምዕራፍ 11-12 ውስጥ አራት ዓይነት ፍሬ ነገሮች ይኖራሉ። በሚቀጥለው ጊዜ እነዚህን ምዕራፎች በነዚህ ፍሬ ነገሮች መሠረት እናጠናለን። ኢየሱስ ቀደም ብሎ በኢየሩሳሌም ለብዙ ጊዜ እንደ ነበረ ከዮሐንስ ወንጌል እናውቃለን። አሁንም ደግሞ እንደገና እርሱ ራሱ መሢሔ ሠዎችን ለኢየሩሳሌም ሰዎች አሳይቷል። ባይቀበሉትም እንኳ ማንነቱን ማወቃቸው አያጠራጥርም። ኢየሱስ መሢሔ መሆኑን እንዴት በግልጽ እንዳስተማረ አስተውል።

ኢየሱስ በኢየሩሳሌም በነበረበት በዚሁ ሳምንት ውስጥ አራት በተለያዩ ርዕሶች ላይ ትምህርት መስጠት ቀጥሎ ነበር። ከነዚህ ውስጥ አንዳንዶቹ ትምህርቶች ለደቀ

መዛሙርቱ ሲሆኑ እንዳንዶቹ ደግሞ በኢየሩሳሌም ውስጥ ለተሰበሰቡ ሕዝብ ነበር። ኢየሱስ ያስተማረባቸውን አራቱን ርዕሶች ለማስታወስ ተዘጋጅ።

የአይሁድ መሪዎች አሁንም ቢሆን ኢየሱስን ለማጥመድ የተዘጋጁ ነበሩ። ይህንንም ለማድረግ ያቀዱት በልማዳቸው መንገድ ነበር። ይኸውም በትምህርታቸው ላይ ክርክር ውስጥ እንዲገባቸው ነበር። በዚህ መንገድም ተጠቅመው ሕዝቡን በእርሱ ላይ ለማነሳሳት ተስፋ አደረጉ። በተለያዩ አምስት ጊዜያት ሊያጠምዱት ሞክረው ነበር።

በነዚህ ምዕራፎች ውስጥ እላይ ከገለጽናቸው ጋር የማይሄዱ ሁለት አጋጣሚዎች አሉ። እነዚህ ሁለቱ ሁኔታዎች ኢየሱስ በዚህ ጊዜ በሰጠው አገልግሎት ውስጥ የራሳቸው ድርሻ አላቸው።

ዋና ዋና ነጥቦች

ከፍል አራት የሚጀምረው ኢየሱስ ወደ ኢየሩሳሌም በመግባቱ ነው። 11፡1-10። ኢየሱስ እንዲህ በግልጽ ወደ ኢየሩሳሌም መግባትን ለምን መረጠ? ከተማው በጠላቶቹ እንደ ተሞላም ያውቃል። ለምን እንዲህ መታየትን መረጠ? ከዚያም በአገልግሎቱ መጀመሪያ ላይ አድርጎ የነበረውን ነገር አደረገ? ዮሐንስ 2፡13-16 ተመልከት። ቤተ መቅደስ ተራ ሥፍራ እንዳልነበረ እንደገና አላየ! 11፡15-19። ስለ ጽሑፎቹ የተነገረው ግስጠንቀቂያ ሳያድናቸው አልቀረም። የሆነው ሆኖ ኢየሱስ ግብዝነትን ስለጠላ የነዚህን ሰዎች ጠባይ አውግዟል! 12፡38-40።

ደቀ መዛሙርቱ እርሱ የጀመረውን ሥራ እንዲቀጥሉ ኢየሱስ ይህን ጊዜ ደግሞ ለማስተማር ተጠቅሟል። የበለስ ዛፍ የታወቀ የእስራኤል ምሳሌ ነበረ። በ11፡12-14 ውስጥ የበለሲቱ ዛፍ ፍሪ ያልነበራትን ኢየሩሳሌምን የምትወክል ነች። ከተማይቱ ንስሐ ካልገባች ትጠፋለች። ንስሐ አልገባችም! ጠፋች። ሆኖም ኢየሱስ ስለ ጸሎት ለማስተማር ይህን አጋጣሚ ተጠቅሞበታል። 11፡20-26። ተራራው ሐዋርያትን የሚገጥመው ተቃውሞ የአይሁዶች አለማመን እንደነበር የሐዋርያት ሥራ ያሳየናል። ይህን ድል ማድረግ የሚችሉት በጸሎት ነው። ሦስተኛውም ትምህርት የዚሁ ዓይነት አተረጓጎም ይኖረዋል። 12፡1-11። የወይት አትክልት የአይሁዶች እምነት ነው። ለምን ተላላቁ? የእግዚአብሔርን ቃል እንደ መመሪያቸው አድርገው ለመቀበል ፈቃደኛ ስላልሆኑ ነው። 12፡24-27። ስለዚህ እንደ ደረቀቸው በለስ ይሆናሉ! የወይትም አትክልት ይወሰድባቸዋል።

የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ለማጥመድ ሀሳብ ስለ ነበራቸው የተለያዩ አምስት ጥያቄዎችን አቀረቡለት። እንዲህም አሉት፡-

1. የምታስተምረው በምን ሥልጣን ነው? 11፡27-33።
2. ግብር ለምን እንከፍላለን? 12፡13-17።
3. እግዚአብሔር ሙታንን እንዴት አድርጎ ያስነሣል? 12፡18-23።
4. ከትዕዛዛት ዋነኛይቱ የትኛዋ ነች? 12፡28-34።

5. የዳዊት ልጅ እንዴት የዳዊት ጌታ ሊሆን ይችላል? 12፥35-37።

አይሁዶች እነዚህ ጥያቄዎች የሚጠይቁት መልሱን ለማወቅ ግራ ገብቷቸው ሳይሆን እርሱን ሊያጠምዱት እንደረዘቡ ኢየሱስ ያውቃል። ያም ሆነ ይህ ሊያጠምዱት አልቻሉም። በ12፥12 ላይ እንደተነገረን ሊይዙት ሞክረው ነበር። የመሪዎቹንና የአንዲት ድጋ መበለት ሴትን ዝንባሌ ልናወዳድር እንችላለን፤ 12፥41-44። መሪዎቹ ጥቅም ፈላጊዎች ናቸው። መበለቲቱ በእውነት እግዚአብሔርን ትወድ ነበር።

132. ክፍል አራት የትኞቹን ምዕራፎች ይይዛል?

133. ክፍል አራት የተደረገው የትና ምን ጊዜ ነበር?

134. በምዕ. 11-12 ውስጥ ስንት ዓይነት ፍሬ ነገሮች ይኖሩታል?

135. ኢየሱስ በኢየሩሳሌም ለማሳየት የፈለገው ምን ነበር?

136. ኢየሱስ በዚህ ጊዜ ለደቀ መዛሙርቱ ያደረገላቸው ምን ነበር?

137. በማር. 11-12 ውስጥ የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ስንት ጥያቄዎች ጠየቁ?

138. የማር. 11፥1-10 ይዘት ምንድን ነው?

139. ኢየሱስ በቤተ መቅደስ ምን አደረገ?

140. ኢየሱስ በ12፥38-40 የገሠጸው ማንን ነበር?

141. በ11፥12-14 ያለችው የበለስ ዛፍ በማን ትመሰላለች?

142. በ11፥12-14 ያለውን አጋጣሚ ኢየሱስ እንዴት ተጠቀመበት?

143. በ12፥1-11 ያለው የወይን አትክልት በማን ይመሰላል?

144. አይሁዶች ሊስቱ የቻሉት በምን ምክንያት ነው?

145. አይሁዶች ኢየሱስን ሊያጠምዱት የሞከሩት በምን ዓይነት አምስት ጥያቄዎች ነበር?

146. ከአይሁዶች መሪዎች ጋር ሲነፃፀር የመበለቲቱ ልብ እንዴት ይታያል?

ማብራሪያ

ኢየሱስ አይሁዶች እንደማይቀበሉት ቢያውቅም ስለ ራሱ ማንነት በግልጽ ለማሳየት ዝግጁ ነበር። ደጋግሞ እርሱ በእርግጥ መሢሔ እንደሆነ ተናግሯል። ይኸን ከሁሉ መጀመሪያ በ11፥1-10 አድርጓል። ዞርያስ 9፥9-10 በሁሉም አይሁዶች ዘንድ የታወቀ ነበር። ስለ መሢሔ እንደ ተጻፈ ተርጉመውታል። በ11፥1-10 ውስጥ ሁለት ነጥቦችን ማየት እንችላለን፡-

1. ኢየሱስ አውቆ ነበር ዞርያስ 9፥9-10 ያለውን ትንቢት እንዲፈጸም ያደረገው። በአድራጎቶቹ መሢሔ መሆኑን ገልጧል።

2. ሕዝቡ ኢየሱስን እንደ ነፃ አውጪ አድርገው ተቀበሉት። አቀባበላቸው ከአንገት በላይ ነበር፤ ግንኙነትን በእርግጥ ያልተረዱ ነበሩ። ኢየሱስ ከዚያ በቤተ መቅደስ ላይ ሥልጣን እንደነበረው ተናገረ፤ 11፡15-19። ቤተ መቅደስ የግንኙነት? በዚህ አድርጎት እርሱ ከቤተ መቅደስ በላይ እንደ ነበር ለኢየሩሳሌም ነዋሪዎች ሊያሳያቸው ሞክረ። በከተማው ከነበሩት ሰዎች ውስጥ ጸሐፊዎች እጅግ ታዋቂ ቡድን ነበረ። የሕግን ጽሑፍ የሚገለብጡ እነርሱ ስለ ነበሩ ለመተርጎም ልምድ ያላቸው እነርሱ ራሳቸው ነበሩ። ኢየሱስ ከጽሐፊዎችም በላይ እንደሆነ ተናገሯል፤ 12፡38-40። አንድን ነገር መተቸት የሚችለው የተሻለ ችሎታ ያለው ሰው ብቻ ነው። ከእነዚህ ሦስት ሁኔታዎች ኢየሱስ ለራሱ የተለየ ሥፍራ እንዳለው መናገሩን አይሁዶች ተገንዝበዋል።

በዚህ ጊዜ ኢየሱስ የራሱን ደቀ መዛሙርት ግስተማሩን ቀጥሏል። የእግዚአብሔርን ፀጋ ቸል ግለት እግዚአብሔርን ወደ መናቅ እንደሚያስኬድ ያስተምራቸው ነበር፤ 11፡12-14። የእግዚአብሔርን ፀጋ የመቀበል ውጤት የሚታወቀው ነው፤ እግዚአብሔር ምንጩ የሆነው ፍሬ ነው። በፍቅርና በእምነት የሚቀርቡትን እግዚአብሔር እንደሚሰማና እንደሚመልስላቸው አስተማራቸው። ለእግዚአብሔር የሚሳካው የለም። ይህም ግለት እግዚአብሔር በጸሎት የምንጠይቀውን ሁሉ ለማድረግ ይችላል ግለት ነው፤ 11፡20-26። ይህም ግለት የምንጠይቀውን ሁሉ ያደርጋል ግለት አይደለም። አንዳንድ ነገሮች ለእኛ መልካም አይሆኑልንም። 12፡1-11 ለአይሁዶች ቢሆንም ለደቀ መዛሙርትም አስፈላጊ ነበር። የገዛ ሕዝባቸው መሢሔን እንዲቀበሉ ይጠብቁ ነበር። አይሁዶች ለምን ኢየሱስን እንዳልተቀበሉ አይገባቸውም ነበር። ኢየሱስም አይሁዶች እርሱን እንደማይቀበሉት ብቻ ሳይሆን የመቀበል ዕድል ለአሕዛብ እንደሚሰጥም አስተምሯል፤ 12፡1-11። ኢየሱስ ከዚህ ዓለም በኋላ ስለሚኖረው ነገርም በሙሉ ልቡ ያስተምራቸው ነበር፤ 12፡24-27። ኢየሱስ በዚህ አንቀጽ ውስጥ ብሉይ ኪዳንና የእርሱ ትምህርት የተያያዙ መሆኑን ደግሞ ያመለክታል። ሰዱቃውያን በትንሣኤ ሙታን ግማን ያልቻሉበት ምክንያት ራሳቸውን በእግዚአብሔር ቃልና በእግዚአብሔር ኃይል ፊት በማዋረድ ፈንታ እግዚአብሔር እንደ እነርሱ አስተሳሰብ እንዲሄድላቸው ስለሚፈልጉ ነበር። በኢየሩሳሌም የነበሩት የአይሁድ መሪዎች የሚያስቡት ኢየሱስን ለመቃወም ነበር። ኢየሱስ ስለራሱ የተናገራቸውን መለስ ብለው ለማየት አይፈልጉም ነበር። በማር. 11፡1-10 የተመዘገበው ነገር አስደንግጧቸው ነበር። በዚህ ሕዝቡን በእርሱ ላይ ሊያነሳሱበት ፈለጉ። ይህን ለማድረግ ደግሞ የኢየሱስን ትምህርት ከብሉይ ኪዳን ጋር የሚቃረን እንደሆነ ለማሳየት ሞክሩ።

ሕዝቡ የመጥምቁ ዮሐንስ ሥራ በእግዚአብሔር ትዕዛዝ እንደሆነ እንደሚቀበሉ ኢየሱስ ያውቅነበር። ቀሳውስቱ፤ ጸሐፊዎችና ሽማግሌዎች ይኸንን ለመቃወም ፈሩ። ዮሐንስ ስለ ኢየሱስ መስክሯል። ታዲያ ከዚህ የበለጠ ምን ይፈልጋሉ? 11፡27-33። ከዚያም ፈሪሳውያንና ሄሮድስን ይደግፉ የነበሩት ኢየሱስን ለማጥመድ ሞክሩ፤ 12፡13-17። በዚላቸው ይዘው የነበሩት የግን ገንዘብ ነበር? የሮምን ገንዘብ መጠቀማቸውን የሮምን ሥልጣን ተቀብለው መገዛታቸውን ያሳያል። በዚህም ጥያቄ ኢየሱስን ሊይዙት አልቻሉም። ቀጥሎ ድግሞ ሰዱቃውያን ኢየሱስን ለማጥመድ ሞክሩ፤

12፡18-23። ጥያቄያቸው ብልህነትን የተሞላ ይመስል ነበር። ኢየሱስን በረዥሙና ፍሬ ቢስ ክርክር ውስጥ የሚከቱ መስፈቸው ነበር። ኢየሱስም ጥያቄውን ያልተረዱ ስለሆኑ መልሱን ሊገነዘቡ እንደማይችሉ አሳያቸው። ከዚያም ከጸሐፊዎች አንዱ ሌላ መከራ ለማድረግ ወሰነ፤ 12፡28-34። ይህ ሰው ከሌሎች ጸሐፊ ጓደኞቹ ይልቅ ታማኝ ነበር። የኢየሱስ መልስ ትክክል እንደነበርም ተቀብሏል። ኢየሱስም ይህ ሰው የእግዚአብሔርን እውነት ከመረዳት የራቀ እንዳልሆነ ተመለከተ። ትዕዛዛትን ሁሉ ከማክበር የበለጠ ነገር ለእግዚአብሔር ፍቅር መገዛት ነው። ቀጥሎም ኢየሱስ ጥያቄ ጠየቀ፤ 12፡35-37። ኢየሱስ የጠቀሰው መዝሙር 110፡1 ነበር። የኢየሱስ ጥያቄ በ 12፡37 ያለው ነው። መልሱም በሮሜ 1፡3-4 ይገኛል። ጸሐፊዎችም አፋቸውን ያዙ። ለኢየሱስ ጥያቄ መልስ አልነበራቸውም።

በ10፡17-22 ያለው አለቃ የድሮ ኑሮውን ትቶ ኢየሱስን ለመከተል ፈቃደኛ አልነበረም። በ12፡41-44 ኢየሱስ የሰዎችን ልብ እንደሚያውቅ አሳየ። በቁ. 43-44 ያለውን ዓይነት ፍርድ ለማድረግ የሚችል እግዚአብሔር ብቻ ነው። አንቀጹ በተወሰነ የሚያመለክተው በእግዚአብሔር ፊት የሚቆጠርልን ምን ያህል ለእርሱ ብለን እንደሰጠን ሳይሆን ምን ያህል ለራሳችን እንዳስቀረን ነው።

ይህን ወንጌል የጻፈው ማርቆስ በኢየሩሳሌም ያደገ እንደ መሆኑ መጠን በዚያ ይደረግ የነበረውን በደንብ ያውቅ ነበር። ሆኖም ኢየሱስ ሊያዝ የሚችለው በጠላቶቹ ፈቃድና እቅድ አልነበረም፤ 12፡12። ሊይዙት የቻሉት እርሱ ራሱን አሳልፎ በሰጠ ጊዜ ብቻ ነበር።

147. ኢየሱስ በ11፡1-10 የፈጸመው ትንቢት የትኛው ነበር?

148. ኢየሱስ ይህን ትንቢት ሲፈጽም ስለ ራሱ ምን ማለቱ ነበር?

149. በ11፡15-19 ኢየሱስ ምን ትምህርት አስተማረ?

150. ኢየሱስ በ12፡38-40 ጸሐፊዎችን ሲተቻቸው ምን ማሳየቱ ነበር?

151. የእግዚአብሔርን ፀጋ ቸል ማለት የሚያስከትለውን ውጤት ለመግለጽ ኢየሱስ ምን አደረገ?

152. ኢየሱስ የደረቀቸውን የበለስ ቅጠል ተጠቅሞ ምን አስተማረ?

153. ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ በማር. 12፡1-11 ያስተማረው ትምህርት ምን ነበር?

154. ኢየሱስ በማር. 12፡24-27 ስለ ትንሣኤ ሙታን ያስተማረው ትምህርት ምን ያሳያል?

155. የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ግጋ ለማሳጣት ያቀዱት በምን ዓይነት መንገድ ነበር?

156. ሕዝቡ የመጥምቁ ዮሐንስ ሥልጣን መቀበል አይሁዶችን ያሳሰበው ለምን ነበር?

157. አይሁዶች በሮማውያን ገንዘብ መጠቀማቸው ምንን ያመለክታል?

158. በ12፡18-23 ጥያቄ ላቀረቡለት ሰዶቃውያን ኢየሱስ ምን አሳያቸው?

159. በግር. 12፡28 ጥያቄ የጠየቀውን ጸሐፊ ኢየሱስ ለምን አመሰገነው?
160. ከመዝሙር 110፡1 ኢየሱስ የጠየቀው ምን ነበር?
161. ኢየሱስ መበለቲቱን ያደንቃት ዘንድ የቻለው ለምንድን ነው?
162. እግዚአብሔር ስጦታችንን በምን መንገድ ይመዝናል?
163. መሪዎቹ ኢየሱስን ሊይዙት ያልቻሉት ለምን ነበር?

ማጠቃለያ

በግር. 11-12 ውስጥ ኢየሱስ በብሉይ ኪዳን የተነገረለት ሊመጣ ያለው መጺሕ በእርግጥ ራሱ መሆኑን በግልጽ ተናግሯል። እንደገናም ደግሞ ደቀ መዛሙርቱን እንደት መኖር እንደሚገባቸው በግስተግር ወደ ፊት እርሱ ለሚያቋቁመው መንግሥት ያዘጋጃቸዋል።

አይሁዶች ምን ማድረግ እንደሚሻላቸው አላወቁም። ትምህርቱን ለመቀበልም ፈቃደኞች አልነበሩም። ሊገድሉትም ቢፈልጉ በኢየሩሳሌም ያለውን ሕዝብ ፈሩ። ሕዝቡ እርሱን በሚጠላበት ደረጃ ላይ ለማድረስ ኢየሱስን ወደ ስሕተት ለመምራት ይሞክሩ ነበር። አልሆነላቸውም። ሊይዙት ሞክሩ! ግን ጊዜው አልደረሰም። ነገር ግን ብዙ ሰዎች ስለ እግዚአብሔር ፍቅር ሁሉን ለመተው ፈቃደኞች ስለነበሩ ሁኔታው ተስፋ የሚያስቆርጥ አልነበረም።

መደምደሚያ

ኢየሱስ ስለ ራሱ የተናገረው የኢየሩሳሌምን ሰዎች ብቻ ሳይሆን እኛንም ይመለከታል። ዛሬ ቢሆን «ኢየሱስ ማን ነው?» ብለው የሚጠይቁ ይኖራሉ። ከራሳችን ልምምድ ብቻ መልስ ልንሰጣቸው አይገባም። እርሱ ራሱ ስለ ራሱ የተናገረውን ልናሳያቸው እንችላለን። እነዚህን አንቀጾች በጥንቃቄ ማጥናት የሚኖርብንም ለዚሁ ነው።

ከልብ የሆኑና በውሸት የሚጠየቁ ጥያቄዎችን መለየት ይኖርብናል። ከልብ የሆኑ ጥያቄዎችን በትክክል ለመመለስ መሞከር አለብን። ስንፍና የተሞሉና ወደማይሆን ችግር የሚወስዱትን ጥያቄዎች ማስወገድ አለብን። እግዚአብሔር እውነተኛና ከልብ የሆኑ ጥያቄዎችን እንደሚመልስ እርግጠኞች መሆን እንችላለን። አለመታዘዛችንን በማይረቡ ጥያቄዎች ለመሸፈን ስንሞከር ጌታ ከእኛ ጋር መታገስ ይቸግረዋል።

የመበለቲቱ መባ «እግዚአብሔርን ምን ያህል እንወዳለን?» ብለን ራሳችንን እንድንጠይቅ ይገፋፋናል። ለእግዚአብሔር አንስጥም የምንለው ምን ይሆን? እርሱ አንድ ብቻ የሆነውን ልጁን ሰጥቶናል። አንተ ያለህን ሁሉ ለእርሱ ለመስጠት ፈቃደኛ ነህ?

ትምህርት ሁለት - ማር. 13

ክፍል አራት የሚናገረው ኢየሱስ በኢየሩሳሌም ስላሳለፈው ጊዜ ነው።

እንዲያመቸን በማለት ይህንን ክፍል በሦስት ክፍላናል። ከክፍል አራት ያለው ሁሉ የተፈጸመው በጥቂት ቀናት ውስጥ ሲሆን ግርቆስ እምስት ምዕራፎች ለዚህ ክፍል ሰጥቶታል። ይህም የሚያሳየን ይህ ክፍል ለግርቆስ ምን ያህል ጠቃሚ መስሎ እንደታየው ነው።

ታሪካዊ አቀማመጥ

ኢየሱስ የምድራዊ አገልግሎት ፍጻሜ በጣም እየተቃረበ መምጣቱን አውቋል። ይህ ሁኔታ ደቀ መዛሙርትን ግራ የሚያጋዛቸው መሆኑን ቀደም ብለን ተመልክተናል። ኢየሱስ ስለ ድል ይናገር የነበረውንና እየተቃረበ ስለመጣው ሞቱ የሚነገረውን ትንቢት ማስማማት አልቻሉም። እንደ እነርሱ አመለካከት ሞቱ ማለት የሁሉ ነገር ማብቂያው ነበር።

ኢየሱስ ኢየሩሳሌም በቅርብ ጊዜ እንደምትጠፋም ያውቅ ነበር። ቤተ መቅደስ እንደገና አመድ እስኪሆን ይቃጠላል። አይሁዶች በዓለም ዙሪያ ይበተናሉ። ከተማቸውም አልፎ ለአሕዛብ ይሰጣል። ለደቀ መዛሙርቱና ለሚመለከቱ ሁሉ የዓለም መጨረሻ መስሎ ሳይታያቸው አልቀረም።

ደቀ መዛሙርቱ ኃይሉን የእግዚአብሔር አገዛዝ ተስፋ በማድረግ ይጠባበቁ ነበር። ኢየሱስም ይኸን አስተምሯቸው ነበርና ወዲያው ይሆናል ብለው ይጠባበቁ ነበር። ኢየሱስ ስለነዚህ ሦስት ድርጊቶችና እርስ በርሳቸው ስላላቸው ግንኙነት ተከታዮቹን ሊያስተምር ፈልጎ ነበር።

የመግቢያ አስተያየቶች

በምዕራፍ 13 ውስጥ ኢየሱስ አብዛኛውን ጊዜ ይናገር የነበረው ስለ ኢየሩሳሌም መጥፋት ነበር። ይህም ሁኔታ የመጨረሻውን ፍርድ ያንፀባርቃል። ሁለቱ ድርጊቶች በዚሁ ጊዜ በአንድ ላይ አይፈጸሙም። አንድ ዓይነትም አይደሉም። ደቀ መዛሙርቱም ሆኑ ሌሎች በነዚህ ሁለቱ ሁኔታዎች መሃል ያለውን ግንኙነት መረዳት ቀላል አልነበረም።

ኢየሱስ የተናገራቸው ምልክቶች ስለ መመለሻ ጊዜ እንዳልሆኑ ገልጽ ነው። መመለሻውን የሚያመለክቱ ከሆኑ አሳቡ ከ13:32 ጋር ቅራኔ ይፈጠራል። የኢየሱስ መመለስ መቼ እንደሆነ የሚናገሩ ምልክቶች የሉም። ኢየሱስ ምልክቶችን ቢሰጥና ትርጉም ያላቸው ቢሆኑም ከዳግም መምጣቱ ቀጠሮ ጋር ምንም ግንኙነት የላቸውም። ኢየሱስ ተከታዮቹ በቤተ መቅደስና በመመለሱ መሃል ያለውን ግንኙነት እንዲረዱ

ፈለገል። ደቀ መዛሙርት እርሱ ለጊያስተምረውና ለጊያደርገው ንቁ መሆን ነበረባቸው። ይህ ደግሞ እንዳይሳሳቱ ያደርጋቸዋል።

ዋና ዋና ነጥቦች

በምዕራፍ 13 ውስጥ ሦስት ዓይነት ትምህርት ይኖረናል። የመጀመሪያውና የመጨረሻው አንቀጾች አንድ ዓይነት ትምህርት ያቀርባሉ። የመጀመሪያው ስለ ቤተ መቅደስ ሲሆን የመጨረሻው ስለ የሰው ልጅ ተመልሶ መምጣት ነው።

በምዕራፉ ውስጥ ስለ ምልክቶች የግንኙነት ሦስት ክፍሎች አሉ፤ ቁ. 3-8፤ ቁ. 24-27 እና ቁ. 28-31። እነዚህ ጊዜውን በቀጥታ ለግመልከት ሳይሆን ግረጋገጫዎች እንዲሆኑ ተሰጡ።

ከዚያም ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ ሊጠባበቁት ስለግባቸው ስደት ነገራቸው፤ ቁ. 9-13። በኋላም በአሳዳጆች ላይ የእግዚአብሔር ፍርድ ይመጣል፤ ቁ. 14-23።

ይህን ምዕራፍ በምናጠናበት ጊዜ እነዚህን ሦስቱን ክፍሎች በአምርአችን መያዝ ይኖርብናል። ምዕራፉን የተሻለ ግልጽ ያደርጋልናል። በምዕራፉ የግጥሙት ነገሮች እንዳይሞታቱብንና ግራ እንዳይገቡን ሊያደርግ ይችላል። 164. በክፍል አራት ውስጥ የግጥሙት ምዕራፎች የትኞቹ ናቸው?

165. ለደቀመዛሙርቱ ግራ ያጋባቸው የነበረው ሁኔታ የትኛው ነበር?

166. ለደቀ መዛሙርት የዓለም መጨረሻ መስሎ ሊታያቸው የቻለው የትኛው ሁኔታ ነበር?

167. ኢየሱስ ከኢየሩሳሌም ውድቀት ጋር ያገናኘው ድርጊት የትኛው ነበር?

168. የምዕራፍ 13 ፍሬ ሀሳብ ምንድን ነው?

169. በምዕራፍ 13 ውስጥ የግጥሞች ምልክቶች የግጥመልከቱት ምንን ነው?

170. በምዕ. 13 ውስጥ አንድ ዓይነት ሀሳብ ያላቸው ሁለት አንቀጾች የትኞች ናቸው?

171. ስለ ምልክቶች በተጻፈው ምዕራፍ ውስጥ ስንት ክፍሎች አሉ?

172. ቁ. 9-13 ስለ ምንድናቸው? ቁ. 14-23ስ?

ማብራሪያ

በግርቀስ ወንጌል ከመጀመሪያው እስከ ምዕራፍ አሥራ ሁለት ድረስ የተቃውሞንና የአለመቀበልን ፍሬ ሐሳብ ተከታትለናል። ኢየሱስ ስለራሱ ግንኙነት ቢገልጽና ቢናገርም የአይሁድ መሪዎች አልተቀበሉትም። ኢየሱስን ያልተቀበሉ ሰዎች ለዚህ ውሳኔያቸው መልስ የግሰጡበት ጊዜ መኖር አለበት። ኢየሱስ በ13፣ 1-2 የመለሰው መልስ በግቴዎስ 23፣ 37-39 ከመለሰው ጋር ይመሳሰላል። ኤርምያስም በጊዜው ለነበሩት ሰዎች ተመሳሳይ መልስ ከመስጠት ነበረበት፤ ኤርምያስ 7 ተመልከት። በሐዋርያት ሥራ ምዕ.

7 የሚገኘው የእስጢፋኖስ የምስክርነት ሰብከትም ከዚህ ጋር ተመሳሳይነት አለው። በ13፥32-37 ያለው ማስጠንቀቂያ ለሁሉም ወቅት የሚሆን ነው። ትክክለኛው የእግዚአብሔር የሥራ ሰዓት የታወቀች አይደለችም። የእርሱ የሆኑት ለራሳቸውም ሆነ ለሌሎች መጠንቀቅ ይኖርባቸዋል። ኢየሱስም ቀንዋ የማትታወቅ መሆንዋን በግልጽ ይነግራቸዋል፤ ቁ. 33። ተኝተው የሚገኙት እነማን ናቸው? የአገልግሎት ዕድላቸውን ያጡ ናቸው። ከእግዚአብሔር ቤተሰብ ያልሆኑት ነቅተው እንዲጠባበቁ ሳይሆን ንስሐ እንዲገቡ ነው የተነገራቸው። ከእግዚአብሔር ቤተሰብ የተቆጠሩት ፈጽሞ አይጣሉም።

ኢየሱስ ራሱ ተሰዶ እንደነበር ሁሉ ደቀ መዛሙርቱም እንደሚሰደዱ ያስጠነቅቃቸዋል፤ ቁ. 9-13። ይህም የአይሁዶች ዝንባሌ እንዳልተቀየረ ያሳያል። ኢየሱስን እንዳልተቀበሉት ሁሉ ደቀ መዛሙርቱንም ላለመቀበል አሳባቸውን የቆረጡ ናቸው።። ከጊዜ በኋላ የኢየሩሳሌምን መውደም ማስከተል የቻለውም ይኸው ጌታን አለመቀበላቸው ነበር። በእነዚህ ቁጥሮች ውስጥ የተጠቀሱ ነገሮች ሁሉ በሐዋርያት ሥራ ውስጥ ከሚገኝ ታሪክ ጋር በማመሳከር መረዳት ይቻላል። በቁጥር 13 መጨረሻ ላይ ያለው ዐረፍተ ነገር የሚናገረው ቀድሞ የእግዚአብሔር ቤተሰብ ስለሆኑ ሰዎች ነው። መከራን የሚቀበሉት ቀድሞ ከእግዚአብሔር ቤተሰብ የተጨመሩ ናቸው። ይህ ቁጥር ምን ማለቱ ነው? እግዚአብሔር በእምነታቸው ጸንተው የሚቆሙትን ያድናል፤ ዳንኤል 6፥22። 13፥14-23 የሚጠቅሰው ዳንኤል 9፥27፤ 11፥3 እና 12፥11ን ነው። ኢየሱስ እዚህ ላይ የሚያስጠነቅቀው የጥፋት ዘመን ሲመጣ ክርስቲያኖች ራሳቸውን ከአይሁድ ሕዝብ ጋር እንዲዛመዱ ነው። ክርስቲያኖች ገና የመጀመሪያው የሁከት ምልክት ሲመጣ ኢየሩሳሌምን ጥለው እንደ ወጡ ከቤተ ክርስቲያን ታሪክ እናውቃለን። ቁ. 14-23 በሙሉ የሚገልጸው የኢየሩሳሌምን መጥፋት ነው። ማርቆስ ይህን መጽሐፉን የጻፈው ይህ ጥፋት ከመድረሱ በፊት መሆኑ ግልጽ ነው። የኢየሩሳሌም ጥፋት ከዚህ የሚበልጥ ታላቅ ፍርድ በፊታቸው እንደሚኖር ለክርስቲያኖች ምልክት መሆኑ አልቀረም። ስለዚህ ፍርድ መምጣት እርግጠኞች ከሆኑ መቼ እንደሚሆን ለክርስቲያኖቹ አስፈላጊ አልመሰላቸውም።

ከዚያም ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ በብዙ የሚቆጠሩ ምልክቶች አሳያቸው። እነዚህ ድርጊቶች በተፈጸሙ ጊዜ ደቀ መዛሙርቱ ራሳቸው በእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ እንደ ነበሩ ይረዳሉ። ከነዚህ ድርጊቶች አንዳንዶቹ ብዙ ሊደገሙ ይችላሉ፤ ቁ. 3-8። ኢየሱስ እዚህ ላይ የጠቀሳቸው ድርጊቶች ሁሉ ጊዜ እየተፈጸሙ ናቸው። የመጨረሻው ፍርድ እየተቃረበ መሆኑን የሚያሳስቡን መሆን አለባቸው። ነገር ግን ምልክቶቹ ፍርዱ መቼ እንደሚሆን አይነግሩንም። ቁ. 24-27 እና ቁ. 14-23 ስለ አንድ ዓይነት ሁኔታ ይናገራሉ ብለን ማንበብ ስህተት ነው። ቁ. 24-27 ስለ መጨረሻው ፍርድ ይነግሩናል። ምልክቶቹ 34፥4ን ተመልከት። በማርቆስ 13 ቁ. 14-23 ያሉት ምልክቶች የተፈጸሙ ትንቢቶች ናቸው። በቁ. 24-27 ያሉት ግን ገና ያልተፈጸሙ ናቸው። የተፈጸሙት ትንቢቶች በቁ. 24-27 የተጠቀሱት ትንቢቶች እንደሚፈጸሙ ማስተማመኛ ናቸው። ኢየሱስ እንደ ገና በቁ. 28-31 ስለ ኢየሩሳሌም መውደቅ ጠቅሶ ተናግሯል። ክርስቲያኖቹን ምልክቶቹን ያስተውላሉ፤ ምልክቶቹም ሊታዩ ጀምረው ነበር። ኢየሱስ

በቁ. 14-23 የጠቀሳቸው ምልክቶች በአብዛኛዎቹ ሰዎች የሕይወት ዘመን ውስጥ ይፈጸማሉ፤ ቁ. 30። እንዳንድ ሰዎች ቁ. 24-27 ያለው አልተፈጸመምና ኢየሱስ ተሳስቷል ይላል። ይህም ሊሆን የቻለው በቁ. 14-23 እና በቁ. 24-27 መሃከል ያለውን ግንኙነት ስላልተረዱት ነው። እነዚህ ሁለት አንቀጾች እንዴት አብረው መሄድ እንደሚችሉ መረዳትህን እርግጠኛ ሁን።

173. ለቤተ መቅደሱ መውደም ዋናው ምክንያት ምንድን ነው?

174. በምዕ. 13 ከተሰጡት ምልክቶች አንድ ልንግርበት የምንችለው ነገር ምንድን ነው?

175. ተኝተው የተገኙት እነማን ናቸው?

176. የአይሁዶች ተቃውሞ የቀጠለ መሆኑን የሚያሳየው ምን ነበር?

177. የ13፡13 ትርጉም ምንድን ነው?

178. ቁ. 14-23 የሚያመለክቱት ስለ ምንድን ነው?

179. የኢየሩሳሌም መውደም የምን ምልክት ነው?

180. ቁ. 3-8 ያሉት ምልክቶቹ ስለምን ያሳስቡናል?

182. ቁ. 14-23 እና ቁ. 24-27 በምንተረጉምበት ጊዜ ስለምን መጠንቀቅ ያስፈልገናል?

183. ቁ. 28-31 ስለ የትኛው ጊዜ ያመለክታሉ?

184. የ13፡30 ትርጉም ምንድን ነው?

ማጠቃለያ

በከፉ ላይ የሚገባ ፍርድ ቢዘገይም አይቀርም። የአይሁዶች ጌታን አለመቀበል የኢየሩሳሌምን ቤተ መቅደስ መደምሰስ ማስከተል አለበት። ደቀ መዛሙርት የተመለከቱት የቤተ መቅደስን ውበት ብቻ ነበር። ኢየሱስ ግን ቤተ መቅደሱን የተመለከተው ከአይሁዶች አለማመን ጋር አያይዞ ነበር። በኢየሩሳሌምና በቤተ መቅደሱ ላይ ፍርድ ሊመጣ የቻለው በአይሁዶቹ ኃጢአት ምክንያት ነበር። የመጨረሻው ፍርድ ከመምጣቱ በፊትም የረዥም ጊዜ ጦርነት ይቀጥላል። በዚህ ጦርነት ውስጥም ኢየሱስ መከራን እንደተቀበለ ሁሉ ተከታዮቹም መከራን ይቀበላሉ። አይሁዶች ኢየሱስን እንዳልተቀበሉት ክርስቲያኖችንም አይቀበሉም። ይህ እንደሚሆን ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን አስጠንቅቋል።

እግዚአብሔር ለምን ፈጥኖ አይፈርድም በማለት ብዙ ክርስቲያኖች ተስፋ ይቆርጣሉ። እንዳንዴም እግዚአብሔር ስለሚሆነው ነገር ሁሉ እንደማይጠነቀቅ አድርገው ያስባሉ። ይሁን እንጂ ፍርድ እንደተቃረበ እግዚአብሔር በብዙ መንገድ ያሳስባል። እነዚህ ምልክቶች ኢየሱስ መቼ እንደሚመለስ አይነግሩንም። እንደሚመለስ

ግን ያረጋግጡልናል። አንዳንዶቹ ምልክቶች የኢየሩሳሌም ጥፋት እየተቃረበ መሆኑን ለክርስቲያኖች ያመለክቱ ነበር።

መደምደሚያ

ድል የእግዚአብሔር መሆኑን ታምነሃል? ምናልባት ባሁኑ ጊዜ ሰይጣንና የአለማመን ኃይላት ያየሉ መስለው ሊታዩ ይችላሉ። መጽሐፍ ቅዱስን በማጥናት ራሳችንን ልናበረታታ ያስፈልገናል፤ አይሁዶች ባለማመናቸው እንደተቀጡ ሁሉ የኢየሱስን ትምህርት የማይቀበሉ ሁሉ ፍርድ ይጠበቃቸዋል።

ከክፋት ሠራዊት ጋር ጦርነት ከገጠሙት አንዱ ነህ? ዋጋ የሚያስከፍልህ ነው እንጂ ቀላል የሚሆን አይደለም። ሰደት ይኖራል። በፍርዳቸው እንዳንካፈልን አንዳንዴ ራሳችንን ካላመኑት መለየት ያስፈልጋል። እግዚአብሔር በሚሰጥህ ምልክቶች ተስፋ በማግኘት እየበረታህ ነህ? እሱ ሁሉን በቁጥጥሩ ሥር እንዳደረገ ዘወትር እያሳሰበህ ነው። ሊፈርድም ነው። የኃጢአትም መደምሰስ እየተቃረበ ነው። ኢየሱስ የሚመለስበትም ቀን እየተቃረበ ነው። ሰይጣን ይሸነፋል። የእግዚአብሔር ቤተሰብ አባል የሆኑት አሸናፊዎች ይሆናሉ።

ክፍል አራት - ትምህርት ሦስት

ማር. 11፥1-15፡47 - ማር. 14-15

ክፍል አራት የሚመለከተው ኢየሱስ በኢየሩሳሌም ውስጥ ያሳለፈውን ጊዜ ነው። እንዲያመቸን በማለት ይህንን የታሪክ ክፍል በሦስት ቦታ ከፍለናል። በክፍል አራት ውስጥ ያለው ሁሉ የተፈጸመው በጥቂት ቀናት ውስጥ ቢሆንም ማርቆስ ለዚሁ የታሪክ ክፍል አምስት ምዕራፎችን ሰጥቷል። ይህም ክፍሉ ማርቆስ ለመዘገበው ታሪክ ምን ያህል ጠቃሚ እንደሆነ ያሳያል።

ታሪካዊ አቀማመጥ

ደቀ መዛሙርቱ ስለ መሢሕ የሚናገሩትን ብዙ የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች ያውቁ ነበር፤ ለምሳሌ እንደ ኢሳይያስ 53 ያሉ። እግዚአብሔር እነዚህን ትንቢቶች እንዴት እንደሚፈጽም ግን አያውቁም ነበር። በአይሁዶች የተጻፉት መጻሕፍት እንደሚያመለክቱ መሢሔ መከራ ስለ መቀበል የጠቆሙት ጥቅሶች ግራ ያጋባቸው እንደሆነ ያሳያሉ። ደቀ መዛሙርትም ቢሆኑ ከትንሣኤው በፊት ይኸው ከብዶአቸው ነበር።

ደቀ መዛሙርቱ መደንገጥ አልነበረባቸውም። ኢየሱስ ይኸ እንደሚሆን ብዙ ጊዜ ነግሯቸው ነበር። በምዕ. 14-15 የተደረጉ ሁሉ ኢየሱስ ን አላስደነገጡትም ነበር። የዓለምን ኃጢአት የመሸከም ዋጋ ይህ ነበረና ነው።

ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ መከራን ለመቀበል ለምን ወደ ኢየሩሳሌም እንደ ሄደ አልገባቸውም። ኢየሱስ ወደ መጨረሻው ቀናት አካባቢ የሚያደርጋቸውን ነገር ሁሉ እያስረዳ ነበር። ዮሐንስ 13-17 ተመልከት። ከዓርብ እስከ እሁድ የተደረጉትን ማለት የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች መፈጸማቸውን እስካዩ ድረስ ደቀ መዛሙርቱ ሊገባቸው አልቻለም ነበር።

የመግቢያ አስተያየቶች

በነዚህ ሁለት ምዕራፎች ውስጥ ስለ ስምእንና ስለ ይሁዳ እናነባለን። ከዚህ በኋላ ደግሞ የአዲስ ኪዳን መመሥረቱን እናያለን። ታሪኩ የመጨረሻው እራት ከበሉበት ክፍል ወደ ኢየሱስ መያዝ ያመራል። ከዚያም ሲላጠስ በአይሁዶች ግፊት ወደ ታሪኩ ውስጥ ይገባል። ኢየሱስ እንዲሞትላቸው ውሳኔ አድርገው ነበር። ምዕራፍ 15 በኢየሱስ ሞትና ቀብር ይዘጋል።

185. በምዕራፍ 14-15 በመጀመሪያ የሚታዩት ሁለት ሰዎች እነማን ናቸው?

186. በኢየሱስ ላይ እንዲፈርድ የተጠየቀው ማን ነበር?

187. በዚህ ወቅት ኢየሱስ ያደርጋቸው የነበረውን ነገሮች የሚገልጹ ዮሐንስ ወንጌል ምዕራፎች የትኞቹ ናቸው?

ዋና ዋና ነጥቦች

ፋሲካ በዓርብ ቀን ነበረ፤ ይህ ምዕራፍ በዚያው ሳምንት ረቡዕ ዕለት የሆኑትን ነገሮች በመዘርዘር ይጀምራል። በ14፡3-11 ውስጥ ማርቆስ የሦስት ሰዎችን ተግባር በማነፃፀር ጽፏል። እነርሱም ስምእን፣ ማሪያምና ይሁዳ ናቸው። የነዚህን ሦስት ሰዎች እንቅስቃሴዎች ተወያዩበት።

ቀጥሎም ማርቆስ በሐሙስ ዕለት የሆነውን ይነግረናል። ይህም በሁለት ክፍሎች ይከፈላል፡ 14፡12-31 እና 14፡32-72። በቁ. 12-31 ማርቆስ ስለ አራት የተለያዩ ድርጊቶች ጽፏል። በመጀመሪያ የክፍሉ ዝግጅት ተመዝግቧል፤ ቁ. 12-16። ሁለተኛው ደግሞ በደቀ መዛሙርቱ መሃከል የነበረው ጥያቄ ተገልጧል። ይሁዳም ጥሎአቸው የሄደው ከዚህ በኋላ ሳይሆን አይቀርም፤ ቁ. 17-21። ሦስተኛውም የመጨረሻው እራት ዝግጅት ነው፤ ቁ. 22-25። ከዚህም ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ የሰጠው ማስጠንቀቂያ ነው፤ ቁ. 26-31። የኢፕሮስ መልስ ምናልባት ሁሉም ደቀ መዛሙርት ያስቡት ሊሆን ይችላል።

የሐሙስ ዕለቱ ድርጊቶች ሁለተኛው ክፍል በቁ. 32-72 ውስጥ ይገኛል። ማርቆስ በዚህ ክፍል አምስት እንቀጾች አሉት። በቁ. 32-42 ኢየሱስንና ደቀ መዛሙርቱን በጌተሌማኒ እናገኛቸዋለን። በዚሁ በጌተሌማኒ እንዳሉ ይሁዳን እንደገና በታሪኩ ውስጥ እናገኛለን፤ ቁ. 43-50። ከዚያም ስሙ ያልተገለጸ ሰው በታሪኩ ውስጥ ድንገት ይገለጣል፤ ቁ. 51፡52። ኢየሱስ ሐሙስ ሌሊት አይሁዶች ሸንጎ ፊት ተወሰደ።

ለኢሳይያስ አላልፈው እንዲሰጡት ምክንያት ይፈልጉበት ነበር፤ ኩ. 53-65። ኢፕሮስ ከጥቂት ሰዓታት በፊት በጣም በራሱ ተማምኖ ነበር። በቁ. 55-72 ግን ኢየሱስን ፈጽሞ እንደማያውቀው አድርጎ ሲከድ እናገኘዋለን።

በምዕ. 15 ውስጥ ዓርብ ዕለት ስለ ሆኑት ድርጊቶች እናነባለን። ማርቆስ ዓርብ ዕለትን ሦስት ቦታ ከፍሎታል። ጠዋት፣ ከሰዓት በኋላና ማታ ስለተደረጉት ነገሮች እናነባለን። እስቲ እያንዳንዱን በአጭሩ እንመልከት። ማርቆስ ዓርብ ጠዋት የተፈጸሙትን ሦስት ነገሮች ይጠቅሳል። በመጀመሪያ ኢየሱስ ኢሳይያስ ፊት ተወሰደ፤ 15፥1-5። ኢሳይያስም በኢየሱስ ላይ ላለመወሰን በርባንን ለሕዝቡ እንዲፈታላቸው ሞከረ፤ 15፥6-15። ሕዝቡ በርባንን አንቀበልም ባሉት ጊዜ ኢሳይያስ ኢየሱስን አላልፎ ሰጣቸው፤ ቁ. 16-20። እነዚህ ሦስት ነገሮች በሙሉ ዓርብ ከሰዓት በፊት የተፈጸሙ ናቸው።

ዓርብ ከሰዓት በኋላ ሁለት ነገሮች ተፈጽመዋል። በመጀመሪያ ማርቆስ ስለ ስቅለት መዝግቧል፤ ቁ. 21-32። ከዚያም ስለ ኢየሱስ አጋሪነት በአጭሩ ጠቅሷል፤ ቁ. 33-39።

ማርቆስ ሁለት የተለያዩ ነገሮችን በመጥቀስ ስለ ዓርብ ዕለት የጻፈውን ይደመድማል። መጀመሪያ በመስቀሉ አካባቢ ስለነበሩት ሴቶች ይነግረናል፤ 15፥40-41። ምዕራቅ የኢየሱስን የቀብር ሁኔታ በአጭሩ በመጥቀስ ያቆማል፤ 15፥42-47።

188. በማር. 14፥3-11 ያሉት ሁኔታዎች መቼ የተደረጉ ናቸው?

189. በዕለተሐሙስ የተፈጸሙትን ነገሮች በስንት ዋና ዋና ክፍሎች መክፈል እንችላለን?

190. በቁ. 12-31 ውስጥ ስንት አንቀጾች አሉ?

191. በቁ. 32-72 ውስጥስ ስንት አንቀጾች አሉ?

192. በዕርብ ዕለት የተፈጸሙ ድርጊቶች የያዘው የትኛው ምዕራፍ ነው?

193. በምዕራፍ 15 ውስጥ የሚገኙትን ነገሮች በምን ዓይነት ሁኔታ መክፈል እንችላለን?

ማብራሪያ

የኢየሱስ አገልግሎት ሲያመራባት የነበረችው ጊዜ አሁን መጣች። ኢየሱስ ወደዚህ ዓለም የመጣው ራሱን የኃጢአት መሥዋዕት አድርጎ ለመስጠት ነበር። ማርቆስ በረቡዕ ዕለት የተፈጸሙትን ሦስት ነገሮች በመግለጽ ታሪኩን ይጀምራል። ጊዜውና የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ለመግደል የወሰኑበት ነገር በ14፥1-2 ተጠቅሷል። በአካባቢው የነበሩትም ሰዎች ውድ የሆነውን ሽቶዋን ለኢየሱስ የሰጠችውን ሴት ትተዋታል፤ 14፥39። እነርሱ ያሰቡት ስለሚያወጣው ገንዘብ ነበር፤ ኢየሱስ ግን በልቧ የነበረውን ፍቅር ተመለከተ። እንደገናም በቤቱ የነበሩትን እርሷ ያደረገችው ሞቱን

እንደሚያሳስብ ነገራቸው፤ ቁ. 8። ሴትዮዋም ብትሆን ያደረገችው ሞቱን እንደሚያሳስብ ነገራቸው፤ ቁ. 8። ሴትዮዋም ብትሆን ያደረገችው ይህ ትርጉም እንደሚኖረው አላወቀችም ነበር። ኢየሱስ በወንጌሎች ውስጥ «መልካም ሥራ» ነው ብሎ የገለጸው ይህን ድርጊት ብቻ ነው፤ ቁ. 6። ለወርታዋ የተቀበለችውን አስተውሉ፤ ቁ. 9። ማርቆስ የይሁዳን የመከዳት ተንኮል አጭር በሆነ መንገድ ይገልጻል፤ 14፡10-11፤ ማቴ. 25፡14-16 እና ሉቃስ 22፡3-6 ያለውንም ደግሞ ተመልከት። ይሁዳ ከኢየሱስ ጋር ለሦስት ዓመታት ቆይቷል፤ ልቡ ግን አልተለወጠም። ይህ ሁሉ የሆነው ረቡዕ ምሽት ይመስላል።

በአይሁዶች ዘንድ ሁለት ልማዶች የነበሩ ይመስላል። ብዙዎቹ የፋሲካውን በግ አርደው የበሉት በሐሙስ ነበረ፤ 14፡12። የቤተ መቅደስ ሕግ ዓርብ ዕለት በዘጠኝ ሰዓት የፋሲካውን በግ እንዲያርዱ ደንግን ነበር። ኢየሱስም የሞተው ልክ በዚህ ሰዓት ነበር። ኢየሱስ የፋሲካውን እራት ከደቀ መዛሙርቱ ጋር በላ፤ በ14፡12-16። ለፋሲካ አዲስ ትርጉም ሊሰጥ እንዳለው አላወቁም ነበር። በይሁዳ ላይም ፍርድ ተላለፈ፤ 14፡17-21። ይሁዳ ሳይገድ በሰይጣንም እንኳ ሳይገድ በፈቃደኝነት ስለሠራ ሳደረገው ነገር ተጠያቂ እራሱ ብቻ ነው። በራሱምርጫ ነበር፤ 14፡10-11። ኢየሱስም አዲሱን የፋሲካ ሥርዓት ያቋቋመው ይሁዳ ተለይቷቸው ከሄደ በኋላ ነበር፤ 14፡22-25 በዚህ ጊዜ መብሉና መጠጡ የሚያመለክቱት ከፍርድ ነፃ የሚያወጣውን የኢየሱስን ሞት ነበር። ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ለብቻቸው ሊቋቋሙት የማይችሉት ፈተና በፈታቸው እንደሚኖር ሊያስጠነቅቃቸው ይሞክራል፤ 14፡26-31። ይህም የሚያሳየን ደቀ መዛሙርት ኢየሱስ የሚለው ፈጽሞ እንዳልገባቸው ነው። የደቀ መዛሙርትንም ምሥክርነት በጣም አስተማማኝ የሚያደርግልን ይኸው ነው። ኢየሱስ ያደረገውን ያደርጋል ብለው አስበው አያውቁም ነበር።

ከዚያም ማርቆስ ሐሙስ ሌሊት ወደ ተደረገው ሁኔታ ይወስደናል። እዚህ ላይ ታሪኩን አምስት ቦታ ከፍሏቸዋል። ኢየሱስ በጌቴሰማኒ ያሳለፈው ጊዜ ምናልባት ከሰይጣን ጋር ከነበረው ጦርነት የመጨረሻው ይሆናል፤ 14፡32-42። ጴጥሮስ፣ ያዕቆብ እና ዮሐንስ ከእርሱ ጋር በጌቴሰማኒ የነበሩ ቢሆኑም ምንም አልፈዱትም። ብቻውን ነበር። ሰይጣን ኢየሱስ ከመስቀሉ መንገድ የሚወጣበትን ሌላ መንገድ ሊያቀርብለት ሞክሯል። ኢየሱስ በጌቴሰማኒ ሰይጣንን ድል አድርጎ መስቀሉን ተቀብሏል። ይሁዳ በዚህ ጊዜ የሰይጣን መሣሪያ ሆኖ በእጁ ገብቶለታል፤ 14፡43-50። አይሁዶች ኢየሱስ አልያዝ ብሎ የሚቋቋማቸው መስፈቻው ነበር። እርሱ ግን ራሱን አሳልፎ ሰጣቸው። 14፡27ን እና 14፡50ን አነፃፅር። ኢየሱስ ለመፈወስና ለማዳን ስለመጣ ሊይዙት ከመጡት አንዱን ፈውሷል። ሦስተኛው አንቀጽ ስለ ማርቆስ ራሱ ሳይሆን አይቀርም፤ 14፡51-52። ማርቆስ በኢየሩሳሌም ይኖር ስለነበር በጌቴሰማኒ በመገኘቱ ወታደሮቹ ሊይዙት ሞክረው ይሆናል። አይሁዶች መሪዎችም አንዱ ኢየሱስን በእጃቸው ካስገቡ በኋላ ሊያስፈርዱበት የሚችል ክስ ይፈላልጉበት ጀመር፤ 14፡53-65። በዚህ አንቀጽ ውስጥ ሁለት ነገሮችን እናያለን፤ አይሁዶች ለመጨረሻው ጊዜ ኢየሱስን አንቀበለውም አሉ። ሁለተኛው ደግሞ ኢየሱስ ራሱ ሊመጣ ያለው መሢሐ መሆኑን መስከረ። ይኸንን አንቀጽ በምታጠናበት

ጊዜ እነዚህን ሁለት ፍሬ ሀሳቦች ተከታተል። በመጨረሻም በ14፡30 ላይ ኢየሱስ የተናገረውን ትንቢት ሲፈጽም እናያለን። በ14፡66-72 ሁለት ፍሬ ሀሳቦች ጎልተው ይታያሉ። በመጀመሪያ ኢየሱስ በጣም ይቀርበው የነበረው ሰው ሳይቀር እንኳ ሁሉም ትተውት ሲሸሹ እናያለን። ሁለተኛ ጴጥሮስ ኢየሱስን አላውቀውም ብሎ ሲክድ ይታያል ኢየሱስ ለጴጥሮስ ብሎ ሕይወቱን ለመስጠት ዝግጁ ነበር፤ ጴጥሮስ ግን የኢየሱስ ተከታይ እንደነበረ ለመናገር እንኳ ዝግጁ አልነበረም። የጴጥሮስ ልብ ገር እንደነበረች አስተውል። ኃጢአት መስራቱን እንዳወቀ ቶሎ ንስሐ ገብቷል።

ከዚያም ማርቆስ ዓርብ ዕለት ወደ ተደረጉ ነገሮች ይወስደናል። እነዚህንም በሦስት ክፍሎች ልንከፍል እንችላለን። የመጀመሪያዎቹ ሶስት ነገሮች ዓርብ ከሰዓት በፊት የሆኑ ናቸው። በመጀመሪያ ኢየሱስ ወደ ሲላሞስ ተወሰደ፤ 15፡1-5። የአይሁድ መሪዎችም በኢየሱስ ላይ የፖለቲካ ነክ ክሶችን ሊያመጡ ሞከሩ። ኢየሱስ ራሱ ምንም መልስ አይሰጥም ነበር፤ ኢሳ. 53፡7። ሲላሞስም ከአይሁዶች ለማምለጥ በመሞከር ሌላ እስረኛ ሊለቅላቸው ሞከረ፤ 15፡6-15። እነርሱ ግን በርባንን እንዲለቅላቸው አልፈሉም። ሲላሞስም አይሁዶች በራሱ ላይ ሊያመጡበት የሚችሉትን ክስ በማሰብ ፈራ። በዚህ ጊዜ ስለተደረገው ነገር ከሌሎች የጽሑፍ ክፍሎች ማንበብ ይጠቅማል፤ ማቴ. 27፡11-26፤ ሉቃስ 23፡2-3፤ 23፡18-25፤ ዮሐንስ 18፡29-19-16። ከዚያም ሲላሞስ ኢየሱስን አሳልፎ ለወታደሮቹ ሰጣቸው፤ 15፡16-20። አይሁዶች ኢየሱስን እንዳልተቀበሉት ቀደም ባለው አንቀጽ አይተናል። በዚህኛው አንቀጽ ደግሞ በሮም ተወካዮች እንደተጣላና እንዳልተቀበሉት እናያለን። ማቴዎስ 27፡27-31፤ ሉቃስ 23፡11 እና ዮሐንስ 19፡2-3 በተጨማሪ ተመልከት። በዚህ ሰዓት ጊዜው ወደ ቀትር እየተቃረበ ነው።

ከዚያም ማርቆስ ከሰዓት በኋላ የሆኑትን ነገሮች ይነግረናል። በመጀመሪያ ስቅለት ነበር፤ 15፡21-32። እዚህ ላይ የተሰጠው ሰፋ ያለው ማብራሪያ የሚያመለክተው በኢየሩሳሌም የነበሩ ሰዎች ሁሉ የተደረገውን ነገር ያውቁ እንደነበር ነው። ማርቆስ የኢየሱስን ሞት ግልጽ በሆኑ ቃላት ይገልጻል፤ 15፡33-39። በዚህ አንቀጽ ውስጥ ሁለት ነገሮችን ልብ በል። መጀመሪያ የኢየሱስን ቃላት አስተውል። ቀጥሎም ሁለቱን መለኮታዊ ምልክቶች ተገንዝብ። ከእኩለ ቀን ጀምሮ ለሦስት ሰዓታት ጨለማ ነበር። ትልቁ የቤተ መቅደስ መጋረጃ ለሁለት ተቀድሏል፤ ዕብ. 10፡19-20። በ15፡39 ላይ ያለውን የተናገረው ከአይሁዶች አንዱ ሳይሆን አንድ የሮም ወታደር ነበር።

- 194. በ14፡1-11 ያለው በምን ዕለት ተደረገ?
- 195. ማርቆስ በ14፡3-11 ምን ሁለት ሁኔታዎች ይገልጻል?
- 196. የፋሲካ በግ የሚታረደው መቼ ነበር?
- 197. ኢየሱስ ፋሲካን ያከበረው እንዴት ነበር?
- 198. በ14፡17-21 ላይ ኢየሱስ ፍርድ ያሳለፈው በማን ላይ ነበር?
- 199. በ14፡26-31 ያለው የኢየሱስ ማስጠንቀቂያ ምን ያሳያል?

200. 14:51-52 ምናልባት ማንን ይጠቁም ይሆን?
201. በ14:53-65 የተገለጸውን ስብሰባ አይሁዶች ለምን አደረጉ?
202. በ14:66-72 ምን ሁለት ፍሬ ሀሳቦች ጎልተው ይታያሉ?
203. በዓርብ ዕለት የተፈጸሙትን ድርጊቶች በስንት ቦታ ልንከፍለው እንችላለን?
204. ኢሳጦስ አሁዶችን ሊያረጋጋ የሞከረው በምን ዓይነት መንገድ ነበር?
205. በ15:33-39 የተሰጡት ሁለት ምልክቶች ምንድን ናቸው።

ማጠቃለያ

ኢየሱስ ወደ ኢየሩሳሌም ሲሄድ የሚደርስበትን ሁሉ በደንብ ያውቅ ነበር። ምድራዊ አገልግሎቱ ወደ ፍጻሜ መድረሱን ብቻ ሳይሆን የሚሆነውን ሁሉ ያውቅ ነበር። ይኸ ሁሉ ቢሆንም እሱ በብሉይ ኪዳን ይመጣል የተባለው መሢሕ መሆኑን ከመናገር አልተቆጠበም ነበር። ፋሲካ ከግብጽ ነፃ የወጡበትን ሁኔታ የሚያሳስብ ነበር። አሁን ግን ኢየሱስ ከበለጠ የባርነት ገዢት ነጻ የሚያወጣ እሱ ራሱ እንደሆነ ተናገረ። ይህ ነጻ ግዛታትም የሚፈጸመው በመስቀል ላይ በሚሆነው በሞቱ ነበር።

ከሁሉ አስቀድሞ የእግዚአብሔርን ፈቃድ መፈጸም የኢየሱስ ምኞት ነበር። ከመሞቱ በፊት ይህ በእርግጥ ማድረግ የሚገባው ትክክለኛ ነገር መሆኑን ማረጋገጥ ነበረበት። ይህ ጽዋ ምን ያህል መራራ እንደነበር የሚያውቀው እሱ ራሱ ብቻ ነበር። ዓለምን ለማዳን ያንን መራራ ጽዋ ለመጠጣት ፈቃደኛ ነበር።

የርም ገዢ ኢሳጦስና የአይሁዶች የፍርድ ሸንጎ በተገኙበት ወንጀል የሌለበትን ጉዳት ሆኖ ተገኝቷል። ምንም በደል ሊያገኙበት አልቻሉም። ፈራጅ የነበረው ኢሳጦስም ጉዳህ መሆኑን መስክሮለታል።

ኢየሱስ እንደሞተ እናውቃለን። ለምን እንደሞተም እናውቃለን። ይህም ማለት ደግሞ የሞቱን ትርጉም እናውቃለን ማለት አይደለም። ለኛ ለራሳችን ሞት ለምን እንደሚሆን እናውቃለን፤ ነገር ግን እኛ ኃጢአትን ሠርተናል። ፈጽሞ ኃጢአትን ላልሠራ የሞት ትርጉሙ ምንድን ነው? በሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ በመጀመሪያው ምዕራፍ የምናገኛቸው ታሪኮች ሰዎች በኢየሱስ ሞት አማካይነት ምሕረት አግኝተው የተለወጠ ሕይወት ለመኖር መቻላቸውን እንረዳለን።

ወደ ምሽቱ አካባቢ ሴቶቹ አሁንም በመስቀሉ አካባቢ በመጠባበቅ ቆመው ይታያሉ፤ 15:40-41። በምዕራፍ 15 መጨረሻ አንቀጽ ላይ አራት ሰዎችን እናገኛለን። እነርሱም፡- የሴፍ፣ ኢሳጦስና ሁለቱ ማርያም ናቸው። ሁሉም ነገር የተከናወነ መስሎ ይታይ ነበር። ኢየሱስም ድል የተመታ መስሎ ነበር። ሆኖም ይህ ፈጽሞ መጨረሻው አልነበረም።

መደምደሚያ

እነዚህ ሁለት ምዕራፎች በምናይበት ጊዜ ራሳችንን የሚከተሉትን ጥያቄዎች እንጠይቅ፤ -

1. ሰዎች ምንም ቢቃወሙህ ማንነትህን ለእያንዳንዱ ሰው ለመግለጽ ፈቃደኛ ትሆናለህ?
2. የጌታ እራት ምን ትርጉም ይሰጥሃል? ነጻ የወጣህ መሆንህን ያሳስብሃል?
3. እግዚአብሔር ለሕይወትህ ያለውን ዕቅድ ከሁሉ ነገር አብልጠህ ለመቀበል ፈቃደኛ ነህ/ የሆነውን ዋጋ ቢያስከፍልም ለመታዘዝ ፈቃደኛ ነህ?
4. ጠባይህስ? ምንም ጉድለት አይገኝበትም? ሰዎች ሕይወትህን ጠልቀው ቢመረምሩ የተሰወረ ኃጢአት ያገኙ ይሆን?
5. ኢየሱስ በመስቀል ላይ እንደሞተህ በመረዳትህ ሕይወትህ ተለውጦ ይሆን? በራስህ አነጋገር የኢየሱስ ሞት ላንተ ምን ትርጉም እንዳለው ማስረዳት ትችላለህ?
6. ሞት አሁን ላንተ ምን ትርጉም ይኖረዋል? እንደ ዮሴፍ ነህ? ዮሴፍ የኢየሱስ ተከታይ መሆኑን ለማሳወቅ የዘዋ ይመስላል።

ክፍል አምስት - ማር. 16 ÷ 1-8

ታሪካዊ አቀማመጥ

በምዕራፍ 15 መጨረሻ ምድራዊ አገልግሎቱን አብቅቷል። ምድርን ትቶ ባይሄድም ለማድረግ የመጣውን አከናውኗል። ቅዳሜ አይሁዶች በቤታቸው ስለነበሩ ማንም ወደ መቃብሩ አካባቢ አልሄደም።

በብሉይ ኪዳን ውስጥ ስለ ትንሣኤ በግልጽ የሚናገሩ ሁለት ጥቅሶች ብቻ ናቸው፤ ኢዮብ 26 ÷ 19 እና ኢሳይያስ 19 ÷ 26። ሌሎችም ትንሣኤን የሚመስሉ አገላለጾች ይኖራሉ፤ ነገር ግን ብሉይ ኪዳን በደንብ አብራርቶ የሚያስተምረው ርዕስ አይደለም። ኢየሱስ በሦስተኛው ቀን ከሙታን ይነሣል ብለው ደቀ መዛሙርቱ እንዳልጠበቁ እርግጠኛ ነው። ትንሣኤውን አምነው እንዲጠባበቁት በብሉይ ኪዳን ውስጥ ግልጽ የሆነ ትንቢት ኑልነበረም።

ኢየሱስ ስለ ትንሣኤው በግልጽ ተናግሮ ነበር። ደቀ መዛሙርቱ ተረድተውት ቢሆን ኖሮ በሦስተኛው ቀን እንደሚነሣ እንዳስተማራቸው ባስታወሱ ነበር። ስለዚህ ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ ተነሥቷል የሚል ታሪክ ራሳቸው ፈጠሩ ለማለት አይቻልም። ሁኔታውን በደንብ መርምርና የተባለው ሐሰት መሆኑን የሚጠቁም ሀሳቦች ለማግኘት ሞክር።

የመግቢያ አስተያየቶች

እነዚህ አሥራ አንድ ሰዎች የሞቱና ቀጥሎም የትንሣኤው ታማኝ ምስክሮች ናቸው። ከኢየሱስ ጋር ሦስት ዓመታት ያሳለፉ ናቸው። ማንነቱን ይሳሳታሉ ለማለት አይቻልም። ምስክሮቹ እንዲሆኑም ተመርጠዋል። የመጀመሪያዎቹም ምስክሮች እንዲሆኑ የሐዋርያት ሥራ ያሳየናል።

ይህ ሁሉ የሆነው በኢየሩሳሌም ከተማ መሆኑን ማስታወስ ይኖርብናል። ኢየሱስ የተሰቀለውም በኢየሩሳሌም ነው፤ ከሙታን የተነሣውም በኢየሩሳሌም ነው። ይህም የሆነው ማንም በሚያውቀው ጊዜ ነበር። ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ ከሙታን ተነሥቷል ያሉትም ከብዙ ወራት በኋላ አልነበረም።

ብዙ ሰዎች «ኢየሱስ ለምን ለደቀ መዛሙርቱ ብቻ ከሙታየት ፈንታ ለሌሎች ሰዎች አልታየም?» ብለው ይጠይቃሉ። መልሱ ሁለት ክፍሎች አሉት። ሌሎች ሰዎች ስለ ኢየሱስ ማንነት ሊሳሳቱ ይችሉ ነበር። ደቀ መዛሙርቱ ግን በደንብ ያውቁት ነበር። ሁለተኛም ደግሞ ስለ እሱ ትንሣኤ መመስከር የሚገባቸው በሕይወቱ ሳለ ሲያስተምር የሰሙት ሊሆኑ ይገባቸዋል። ብዙ ሰዎች ከሙታን ተነሥተናል ሌላ ይችሉ ይሆናል። ቀድሞውኑ ሞተው ይሆን ወይም አልሞቱ እንደሆነ ማረጋገጥ አይቻልም። ኢየሱስ እንደሚሞት ለደቀ መዛሙርቱ ተናግሮ ነበር። በሦስተኛው ቀንም ደግሞ ከሙታን ተለይቶ እንደሚነሣ ተናግሯቸዋል።

ዋና ዋና ነጥቦች

ማርቆስ በስቅላቱ ሰዎን እሑድ ዕለት የሆነውን ግልጽ በሆነ አነጋገር ይገልጻል። ሊነግረን የፈለገውን በአራት ቦታ ልንከፍል እንችላለን። ኢየሱስ በሦስተኛው ቀን እንደሚታያቸው ሴቶቹ አላሰቡም ነበር። ሪሳውን ለመቀባት ዝግጅት አደረጉ፤ 16:1-2። ወደ መቃብሩ በደረሱ ጊዜ ድንጋዩ ተንከባሉ አገኙ፤ 16:3-4። መልአኩ በተገለጠላቸው ጊዜ ኢየሱስ ከሙታን እንደተነሣ ተረጋገጠላቸው፤ 16:5-7። መልአኩን ማየት ብቻ ሳይሆን ተናገራቸው። ይህም የጠበቁት ነገር አልነበረም። በመደሰት ፈንታ በፍርሃት ተሞሉ፤ 16:8።

206. ቅዳሜ ዕለት ምን ተደረገ?

207. በብሉይ ኪዳን ውስጥ ስለ ትንሣኤ የሚናገሩ ሁለት ጥቅሶች የትኞቹ ናቸው?

208. ኢየሱስ ከሙታን ይነሣል ብለው ደቀ መዛሙርቱ ጠብቀው ነበር?

209. የኢየሱስ ትንሣኤ ምስክሮች እነማን ናቸው?

210. ስቅላቱና ትንሣኤው የተፈጸመው የት ነበር?

211. እነዚህ ሰዎች ለምስክርነቱ የተመረጡት ለየትኞቹ ሁለት ምክንያቶች ነበር?

212. ሴቶቹ እሑድ ከሰዓት በፊት በመጀመሪያ ያደረጉት ምን ነበር?

213. ኢየሱስ ስለ መንግሥት ምን ተጨማሪ ማረጋገጫ ተሰጣቸው?

ማብራሪያ

ሴቶቹ ኢየሱስን በመቃብር ውስጥ ሊያገኙት እንዳሰቡ ከእንቅስቃሴያቸው ለመረዳት እንችላለን፤ 16፡1-2። ሴቶቹ ተሳስተው ወደ ሌላ ሰው መቃብር ሄደው ነበር እንዳይባል ጊዜው ከነጋ በኋላ መሆኑን ማርቆስ ይነግረናል። ኢየሱስ ሲያስተምር ብዙ ጊዜ ቢሰሙትም መቃብሩ ባዶ ሆኖ እናገኛለን ብለው አልጠበቁም ነበር።

በማርቆስ የተነገረን አንድ ነገር ቢኖር መቃብሩ ክፍት መሆኑ ነው፤ 16፡3-4። ይህ መቃብር ወደ ታች የተቆፈረ ጉድጓድ ሳይሆን ዋሻ ሆኖ ትልቅ ድንጋይ በደጃቱ ተንከባልሎ የተዘጋ እንደሆነ አትዘንጋ። ምናልባት ሬሳው ተሠርቶ ይሆናል ብለው ሳይገምቱ አይቀሩም። በዚህ ጊዜ አንድም ወታደር በመቃብሩ አካባቢ አልነበረም።

መልአኩ ስለ ሆነው ነገር ምንም ማብራሪያ አልሰጣቸውም፤ 16፡5-7። መልአኩ ለሴቶቹ የነገራቸውን በሙሉ በማስታወሻ ያዝ። እዚያ ሁነው ሁኔታውን በመመርመር ፈንታ ሄደው ትንሣኤውን ለአሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት እንዲያበሥሩ ተነገራቸው። የተነገራቸውን አስተውሉ። ኢየሱስ የሚያገኛቸው በኢየሩሳሌም ቢሆንም ብዙ ጊዜ ከእነርሱ ጋር የሚያሳልፈው በገሊላ ነበር።

ስለዚህ ሁኔታ ሴቶቹ የነገራቸውን አኳኋን የሚገልጽልን ጸሐፊ ማርቆስ ብቻ ነው፤ 16፡8። ሴቶቹ ያደረጉትን ነገሮች በሙሉ እንደገና በማስታወሻህ ያዝ። ነገሩን ሊመረምሩ እዚያ አልቆዩም። ባዩትና በሰሙትም አልተደሰቱም። ለአሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት በመንገር ፈንታ ዝም አሉ። ለምን? ፈርተው ነበር። እግዚአብሔር ይሠራ የነበረው አልገባቸውም ነበር።

214. ማርቆስ ስለ ኢየሱስ መቃብር ምን ሁለት ነገሮች ይነግረናል?

215. ሴቶቹ በዋሻው ውስጥ ማንን አገኙ?

216. መልአኩ ምን እንዲያደርጉ ነገራቸው? እነርሱስ ምን አደረጉ?

ማጠቃለያ

ወደ መቃብሩ በመጀመሪያ የሔዱት ከማንኛውም ደቀ መዛሙር ይልቅ ሴቶቹ ነበሩ። መቃብሩ ክፍት ወይም ባዶ ሆኖ እናገኘዋለን ብለው አልጠበቁም ነበር። የኢየሱስን ሥጋ ለቀብር ለመክፈን ተዘጋጅተው ነበር። በዚህ ፈንታ መቃብሩ ባዶ ሆኖ አገኙት። ኢየሱስ ተነሥቶ ነበር። ወደ ገሊላ ሊቀድማቸውም ዝግጁ ነበር።

መደምደሚያ

ኢየሱስ ሕያው ሆኖ መኖሩ ኃጢአታችንን ይቅር ሊለን የሚችል መሆኑን ያረጋግጣልናል። ይህ ብቻ ሳይሆን እርዳታ በሚያስፈልገን ጊዜ ሊረዳን ይችላል። የኢየሱስ ትንሣኤ ማለት ሰይጣን ድል ተመታ ማለት ነው። ሞትም መውጊያ አጥቷል

ግለት ነው። የእግዚአብሔር ሕይወት የሆነውን ሕይወት ከእሱ መቀበል እንደምንችል እርግጠኞች ልንሆን እንችላለን። ይህ ሕይወት ላንተ ነው። ይህንም ሕይወት መቀበል ወይም ላለመቀበል ይኖርብሃል። ስንቀበለው የኢየሱስ የትንሣኤው ኃይል በኛ ሕይወት ውስጥ ሊታይ ይችላል።

ክፍል ስድስት - ማር. 16÷9-20

ታሪካዊ አቀማመጥ

ማርያም ኢየሱስን ለግዮት የመጀመሪያዋ ነበረች። ከዚያም ለአሥራ አንዱ፤ ጓላም ለሌሎች ብዙዎች ታይቷል። በማርቆስ ወንጌል ውስጥ ስንቶቹ አይሁዶች ኢየሱስን እንደ ተቃውሞት አይተናል። በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ 1-7 ሐዋርያት በኢየሩሳሌም ከተማ ውስጥ ሲሰብኩ እናያለን። አይሁዶች የሐዋርያትን ሰብከት የሚቃወሙበትን ማስረጃ ሊያገኙ አልቻሉም። አለግቅረባቸውም ምንም ዓይነት ማስረጃ እንዳልነበረ ይጠቁማል።

ነገር ግን ትንሣኤውን የሚያረጋግጥ ይህ ብቻ አይደለም። ደቀ መዛሙርቱ ተለወጡ። አዲስ መልእክት ይሰብኩ ጀመር። የገዛ ሕይወታቸውም ተለውቷል። እነርሱ በሰበኩበት ጊዜም የሌሎች ሕይወት ተለውጧል። ጌታም ሰብከታቸውን በብዙ ምልክቶች አጸናላቸው።

መግቢያ አስተያየቶች

መግደላዊት ማርያም በእርግጥ ኢየሱስን ለግዮት የመጀመሪያዋ ሰው እርስዋ ነች፤ 16÷9-11፤ ዮሐንስ 20፤ 14። ከዚያ በኋላ ሌሎች ሁለት ሰዎች አይተውታል። ሉቃስ ይህን ሁኔታ በሚገባ አብራርቷል፤ ሉቃስ 24፤ 13-35። ከዚያም ኢየሱስ ለአሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት በኢየሩሳሌም ተገልጧል። ኢየሱስ ከዚህ በኋላ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ስለሳለፈው አርባ ቀናት ማርቆስ ምንም አይነግረንም። ሆኖም ኢየሱስ ወደ ሰማይ እንዳረገ ይነግረናል፤ 16÷19-20።

ዋና ዋና ነጥቦች

ክፍትና ባዶ የነበረውን መቃብር መጀመሪያ ያዩ ሴቶች ለግንም ምንም አልተናገሩም። ደቀ መዛሙርቱ ራሳቸውም ቢሆኑ እያለቀሱ ነበር። ማርያም እንኳ ጌታን እንዳየች በነገረቻቸው ጊዜ ሊያምኑ አልቻሉም፤ 16÷9-11። በኤግሁስ መንገድ ይጓዙ የነበሩትም ሊለዩት አልቻሉም። አሥራ አንዱ ከነዚህ ሁለቱ በሰሙ ጊዜ አላመኑም ነበር፤ 16÷12-13።

ለአሥራ አንዱ በተገለጠ ጊዜ ገሠግቸው። ነገር ግን ወደ ዓለም ዙሪያ ሄደው እንዲሰብኩ ደግሞ ትዕዛዝ ሰጥቷቸዋል፤ 16፥14-18። ትዕዛዙን መፈጸማቸውን ከሐዋርያት ሥራ እናውቃለን።

ኢየሱስ ቢለያቸውም ብቻቸውን አልነበሩም። በአገልግሎታቸው እንዲያጠነክራቸውና እንዲያበረታታቸው መንፈስ ቅዱስን ሰጣቸው፤ 16፥19-20።

217. ኢየሱስን ለማየት የመጀመሪያ ሰው ማን ነበር?

218. የኢየሱስን ትንሣኤ እውነት መሆን ለማረጋገጥ የሚረዱትን የሐዋርያት ሥራ ምዕራፎች የትኞቹ ናቸው?

219. ኢየሱስን ለማየት ሁለተኛ የሆኑት ሰዎች እነማን ናቸው?

220. አሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት የመጀመሪያዎቹን የሦስት ሰዎች ምሥክርነት ሲሰሙ ምን ዓይነት አስተያየት ነበራቸው?

221. ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርት የሰጠው ትዕዛዝ ምን ነበር?

ማብራሪያ

ኢየሱስ ከሙታን ከተነሣ በኋላ ራሱን አሳየ አልዞረም። ወደ ኢየሩሳሌም ሄዶ «እዩኝ እኔ ነኝ» ለማለትም ሙከራ አላደረገም። መጀመሪያ ለአሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት ከመታየቱ በፊት ለማርያም ራሱን ገለጠ፤ 16፥9-11። እሷም በመስቀሉ አካባቢ ከነበሩት አንዷ ነች፤ 15፥47።

በመንገድ የነበሩት ሁለቱ እነማን ይሆኑ? ምናልባት ከሁለቱ አንዱ ሉቃስ ይሆናል። እነዚህ ሁለቱ ኢየሱስን ወዲያው እንዳላወቁት በግልጽ ተነግሮናል። ከዚያም እነዚህ ሁለቱ ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሱ፤ 16፥12-13። አሥራ አንዱ አሁንም ቢሆን ሀሳባቸውን ቀይረው አላመኑም። ባለማመናቸው ምክንያት ኢየሱስም እነዚህን አሥራ አንዱን ሊተዋቸው አልፈቀደም። ኢየሱስ የሰጣቸውን ትዕዛዝና ኃይል አስተውል። በቁ. 17-18 ከተጠቀሱት ምልክቶች ኢየሱስ ብዙ ሌላ ምልክቶች ሰጠ። እነዚህ ጌታ ከእነርሱ ጋር እንደሚሆንና ኃይሉን እንደሚሰጣቸው የሚያሳዩ ጥቂት ምልክቶች ናቸው።

ከቁጥር 19 ጋር እነዚህን ጥቅሶች በማነጻጸር ተመልከት፡-

የሐዋ. 1፥2-3፤ ሉቃስ 24፥51፤ ዮሐ. 6፥62፤ 20፥17፤ 1ጢሞ. 3፥16፤ ሉቃስ 22፥69፤ ሐዋ. 7፥55-56፤ ሮሜ 8፥34፤ ኤፌ. 1፥20፤ ቆላ. 3፥1፤ ዕብ. 1፥3፤ 8፥1፤ 10፥12፤ 12፥2፤ 1ጴጥ. 3፥32። የ16፥20 እውነተኛነትን የሚያሳዩ ብዙ ጥቅሶች በሐዋርያት ሥራ ውስጥ አሉን። ይህ ጥቅስ ዛሬም ልክ እንደ ጥንቱ ለኛም ይሠራል።

ማጠቃለያ

ከትንሣኤው ጋር የተያያዙ ምልክቶች ሁሉ የታዩት ኢየሱስ በተሰቀለበት ከተማ ነበር። ኢየሱስን ከትንሣኤው በኋላ ያዩት ሁሉ ከትንሣኤው በፊት ያውቁት የነበሩ ሰዎች ነበሩ። ኢየሱስ ከሙታን መነሣቱን በፍጹም ልብ ልናምን እንችላለን። ደቀ መዛሙርቱ በትንሣኤው እንዲያምኑ ያገዳቸው የልባቸው አለማመን ነበር። አለማመን ማለት እግዚአብሔር የተናገረውን እንዳናምነው ያደርጋል። ኢየሱስ ከሙታን እንደሚነሣ ነግሯቸው ነበር። ደቀ መዛሙርቱ ይኸንን ማመን ነበረባቸው።

ተስፋም ተሰጥቷቸው ነበር። ይኸን ተስፋ ለመቀበል ደግሞ በኢየሱስ ቃል መታመን ነበረባቸው። ይህን እንዳደረጉም እናውቃለን። እነዚህን ተስፋዎችም ተቀብለዋል። የሐዋርያት ሥራም ይህንን ተስፋ እንዴት በተግባር ላይ እንዳዋሉ ያሳየናል። ኃይልን ከተነሣው ኢየሱስ ተቀብለዋል። እሱም መልእክቱን ወደ ሦራያ፣ እስያ፣ ግሪክና ኢጣሊያ እንዲያስራጩ ተጠቅሞባቸዋል። ከዚያም በኋላ ከእነርሱ በመቀጠል ሌሎች መልካሙን የምሥራች ለዓለም ሁሉ አዳርሰዋል።

መደምደሚያ

ኢየሱስ ለቶማስ፡ - «ሳያዩ የሚያምኑ ብፁዓን ናቸው?» ብሏል። ኢየሱስ ከሙታን ከተነሣ በኋላ አንተና እኔ አላየነውም። ሕያው መሆኑን እንዴት ታውቃለህ? በማርቆስ 16 ያሉትን ምሥክሮች አምነህ ትቀበላለህ? እምነታችን በማስረጃና በሕይወት ልምምድ ላይ የተመሠረተ ነው።

ጌታ ሁልጊዜ ለማመን የተዘጋጀ ልብ እንዲሰጠን እንጠይቀው። የተጠየቅነው የሰዎችን ቃል ሳይሆን የእግዚአብሔርን ቃል እንድናምን ነው። የእያንዳንዳችንን ፍላጎት ስለሚያወቅ በፍላጎታችን መጠን ሊናገረን ይችላል። ይህንን ወንጌል ስታጠና በነበርክበት ጊዜ ጌታ ምን እየተናገረህ ነበር?

በማር. 16፡14-18 የተሰጡትን ተስፋዎች በመውረስ ላይ ነህ? እነዚህ ትዕዛዛትና አብረው የሚሄዱ ተስፋዎች የተሰጡ ለደቀ መዛሙርቱ ብቻ ሳይሆኑ ለመላ የእግዚአብሔር ቤተሰብ ሁሉ ናቸው። እነዚህ ተስፋዎች ሁሉ በሕይወትህ ውስጥ እውነት እንዲሆኑ ጌታ ራሱ ካንተ ጋር ነው። ይህንን እንዲያደርግ ፍቀድለት እግዚአብሔር በሕይወትህ ውስጥ ከሠራ ሕይወትህ ከቀድሞው የተለየ ይሆናል።

የማርቆስ ወንጌል ጥናት መልሶች

1. የመሢሔን መምጣት መጠቀም ነበር።
2. እንደ ፖለቲካ ነፃ አውጪ ቆጠሩት።
3. እሱ መሢሕ እንደ ሆነ ነው።
4. ሰዎች እንዲቀበሉት አዘጋጃቸው።
5. በስድስት ተከፍሏል።
6. የገሊላው አገልግሎት የሚለው ነው።
7. የዮሐንስ ወንጌል ነው።
8. የሉቃስ ወንጌል ነው።
9. የክርስቶስን ወደ ዓለም መምጣት ያብራራል፤ ዮሐንስ 1፥14።
10. የመጥምቁ ዮሐንስ አገልግሎት።
11. ጥምቀቱና ፈተናው ናቸው።
12. የኢየሱስን ሥራ ከብሉይ ኪዳን ጋር ለማገናኘት ነው።
13. የመሢሔን መምጣት ለመጠቀም ነው።
14. ሚልክያስ 3፥1 የኢሳይያስ 40፥3 መግቢያ ነው። ይኸውም የማርቆስ ዋና ሀሳብ ነው።
15. በመጠመቃቸው ነው።
16. ነቢይ መሆኑን ለማሳየት ነበር።
17. በእምነት ከክርስቶስ ጋር የተጣበቁ ሁሉ ከእሱ መንፈስ ቅዱስን ይቀበላሉ።
18. ኃጢአታችንን የተሸከመና ከኃጢአተኞች ጋር የተቆጠረ መሆኑን ያሳያል።
19. ከሰይጣን ጋር የነበረውን ጦርነት ያሳይ ነበር።
20. የብሉይ ኪዳን ነቢያት ናቸው።
21. በተዘጋጀ ልብ ነው።
22. ከሰማይ የመጣው ድምጽ ማስረጃ ሆነ።
23. ብሉይ ኪዳን ነው።
24. ንስሐ ነው።
25. ሁለት፣ የቤተሰቡ አካል ለመሆንና ወደ ጌታ ለመመለስ ናቸው።
26. ጥሪውን የሚያረጋግጡ ምልክቶች ይሰጣል።
27. ሰይጣንን ለማገልገል የተደረገውን ስምምነት ይጠቁማሉ።

28. በገሊላ የነበረውን የኢየሱስን አገልግሎት ነው።
29. በአራት ክፍሎች ይከፍላል።
30. መጥምቁ ዮሐንስ እሥር ቤት ከተጣለ ጀምሮ እሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት እስከ ተጠሩ ድረስ የሆነውን ያወራል።
31. እሥራ ሁለቱን ደቀ መዛሙርት ማሠልጠን ነበረ።
32. ተአምራት፣ ደቀ መዛሙርትን መሰብሰብና ተቃውሞ ናቸው።
33. ስድስት ናቸው።
34. አይሁዶች ኢየሱስን እንዴት እንዳልተቀበሉት ለማሳየት ነው።
35. ስድስት ተመዝግበዋል።
36. አራት አጋጣሚዎች።
37. ሦስት መዝግቧል።
38. የኢየሱስን ሥራ ክርኩሳን መናፍስት ሥራ ጋር አንድ በማድረግ ሞከረ።
39. ከሕመም በላይ ሥልጣን ያለው መሆኑን አሳየ።
40. የተናቁትን ከሕብረተ ሰብ ጋር መልሶ ማቀላቀል መቻሉን አስተማረ።
41. ኃጢአቶቹን ይቅር በማለት ፈወሰው።
42. ከሰንበት በላይ እንደሆነ ለማሳየት ነው።
43. ዓሣ አጥማጆች ነበሩ።
44. ምናልባት ከዓሣ አጥማጆቹ ነበር።
45. ሊያዳምጡት ተሰበሰቡ።
46. 1. ከኃጢአተኞች ጋር ስለ በላ፤
2. እነርሱ እንደሚጸሙት ባለመጸሙና
3. በሥርዓታቸው መሠረት ሰንበትን ባለማክበሩ ነበሩ።
47. የኢየሱስን ማንነት ለመግለጽ ነው።
48. እምስት ነበሩ።
49. ሕይወታቸውን ሊለውጥ የሚችለውን ሥልጣኑን አንቀበልም አሉ።
50. የእሥራ ሁለቱ መጠራት ነው።
51. በናዝሬት ኢየሱስን አለመቀበል ነው።
52. የውጊያው ዓይነት፤ መቀበል ወይም አለመቀበል፤ የመንግሥቱ ሁኔታ ናቸው።
53. ስድስት አሉ።

54. አለመቀበል ነው።
55. ሶስት፣ አፈር፣ ማብቀልና የሰናፍጭ ቅንጣት ናቸው።
56. በሰይጣን ኃይል ይሠራል።
57. በኢየሱስና በደቀ መዛሙርቱ ላይ የሰይጣን ውጊያ ነው።
58. ርኩሳን መናፍስትን አስወጣ።
59. በሰይጣን ኃይል ይሠራ እንደነበረ ተናገሩ።
60. የመንፈስ ቅዱስን ሥራ ገቆ አለመቀበል ነው።
61. የእግዚአብሔር ፈቃድ የሚያደርጉ ናቸው በማለት ነበረ።
62. ሊደበቅ እንደማይቻል ነው።
63. ሀገራቸውን ለቆ እንዲሄድ ኢየሱስን ጠየቁት።
64. ባለማመናቸው ምክንያት ነው።
65. የአሥራ ሁለቱ መመረጥ ይጀምራል።
66. በኢየሱ ዘመን እንደ ነበረው የአሥራኤል ዓይነት ማኅበረ ሰብ ለማቋቋም ነበረ።
67. አራት ክፍል፤ 4፥1-20።
68. ማንም ስለሷ ሳያውቅ ዘርዋ እንደምትበቅል ነው።
69. ዛፋ አድጎ በመጨረሻ ለዓለም ሁሉ እንደሚዳረስ ነው።
70. ሰዎች ያልተረዱትን ከመናቅ እንዲከለከሉ ነው።
71. መቀበል ወይም ገቆ አለመቀበል አለበት።
72. ድል አድርጎት ነበር።
73. በውጪ ያሉትን።
74. በመልካምና በክፉ መሃል ምርጫ ማድረግ ይኖርብናል።
75. ስለ መንግሥቱ ያስፈልገናል።
76. ሰይጣን ድል በማድረግ ነው።
77. አራት ትምህርቶች።
78. አሥራ ሁለቱን ደቀ መዛሙርት ወደ ውጪ መላክ ነው።
79. ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ መሢሕ መሆኑን መረዳታቸው ነው።
80. ለአሥራ ሁለቱ መመሪያ፣ የኢየሱስ በአይሁድ መሪዎች ዘንድ ተቀባይ ማጣት፣ የመሢሕነት ምልክቶች፣ በሕዝቡ ዘንድ ተቀባይነት ማግኘት ናቸው።
81. ማር. 6፥7-13 እና ማር. 8፥14-21 ተመልከት።

82. ማር. 6፡14-29፤ 7፡1-23 እና 8፡11-13 ተመልከት።
83. ስድስት ተስጥተዋል።
84. ብዙዎች ኢየሱስን እንደ ተቀበሉት ያሳያል።
85. ሥልጣን ሰጣቸው። የሚቀበሉአቸውን ሰዎች እንዲሹ ነገራቸው።
86. ወደ ፈሪሃውያን የረቀቀ ተንኮል ይልቅ ፍላጎታቸውን ሊያረካ በሚችለው በእሱ እንዲመኩ አስተማረ።
87. ኢየሱስ መሞት እንደነበረበትና የአይሁዶችን ጥላቻ ያሳያል።
88. እነርሱ ባደረጉት መንገድ ንጽሕናን ለማግኘት ባለመሞከሩ ነው።
89. ማር. 7፡9-13 ነው።
90. ከልብ እንደሚመነጭ ነው።
91. ተስጥቶአቸው ለነበረው እውነት ምንም ዓይነት ስሜት አልነበራቸውም።
92. ለመፍጠር የነበረውን ኃይል አሳየ፤ 6፡30-44።
93. ሕይወቱ በኃጢአት ምክንያት የተወሰነ አልነበረም፤ 6፡45-52።
94. በጋኔን የተያዙቸው የግሪክን ሴት ልጅ ፈወሰ።
95. አሕዛብ ነበሩ፤ 8፡1-10።
96. የመንፈስ ዓይንን ማብራትም እንደሚችል ነው።
97. ፈወሳቸው፣ አስተማራቸውም።
98. ኢየሱስ ስለሱ ማንነት የጠየቀው ጥያቄ ነው።
99. ከዚህ በኋላ ኢየሱስ በገሊላ አልነበረም።
100. 1. ስለ ኢየሱስ መከራዎች፡
 2. ስለ ክርስቲያን አገልግሎት እና
 3. ስለ ራሱ ማንነት ለመጨረሻ ያሳየው ድርጊት ናቸው።
101. አራት ጊዜ አስተማረ።
102. አራት ጊዜ አስተማረ።
103. ሁለት ይገኛሉ።
104. እኔ መሢሐ እንደሆንኩ ትረዳላችሁ ብሎ ጠየቀ።
105. መሢሐ መከራን መቀበልና መሞትም እንደነበረ አስተማረ።
106. ከዳንኤል 7፡13 ነው።
107. የሰው ልጅ መከራን በመቀበል ድል ያደርጋል ብሎ አስተማረ።

108. በድንገት ወይም በመጥፎ አጋጣሚ እንዳልተደረገ ኢየሱስ ሕይወቱን በፈቃደኝነት ሰጠ።
109. ራስን መካድ ነው።
110. እውነተኛ ታላቅነት ነው።
111. ምክንያቱም ጌታ ተቀብሎዋቸዋልና ነው።
112. በእምነታቸው አዲስ የሆኑት እንዳይሰናከሉ እውነተኛ አንድነት ማስፈለጉ ነው።
113. አሥር ምዕራፍ።
114. ከኢየሱስ የሕይወት ዘመን አሥሩ ቀናት ነው።
115. ምዕራፍ 10 በገሊላ አልተፈጸመም።
116. ለደቀ መዛሙርት የተሰጠ ትምህርት ነው።
117. የበርጠሜዎስ መፈወስ ነው።
118. ስለ ባልና ሚስት መፋታት ነው።
119. አምስት ይገኛሉ።
120. የወጣቱ መኮንን ታሪክ ነው።
121. በርጠሜዎስ ነው።
122. የቀድሞ ሕይወቱን ነበረ።
123. ጥቅስ ማጥናት ነው።
124. የተፈታው በሕይወት እስካለ ድረስ እንደገና አለማግባትን ያሳያል።
125. የሕፃንን ዝንባሌ እንዲናረው ያስፈልገዋል።
126. ሁሉን ነገር መተው አለበት።
127. ማር. 10፥29-30 ተመልከት።
128. ማር. 10፥33-34 ተመልከት።
129. ማር. 10፥43-44 ተመልከት።
130. ከእነርሱ ወገን ከሆኑት ጋር በባልና ሚስት ፍቺ ጉዳይ ጣልቃ እንዲገባ ነበረ።
131. ጋብቻ እግዚአብሔር የሠራው ኪዳን ነው። ፍቺ ከእግዚአብሔ መልካም ዕቅድ ውስጥ አይደለም።
132. ምዕራፍ 11-15 ይዟል።
133. በኢየሩሳሌም ውስጥና በመጨረሻው ሳምንት ነው።
134. አራት ይኖራሉ።

135. ግንኑኑን ነው።
136. አስተማራቸው።
137. አምስት ጠየቁት።
138. ኢየሱስ ወደ ከተማይቱ የመጨረሻው መግባት ነው።
139. የሚያረክሱትን ሁሉ አስወገደ።
140. ጸሐፊዎችን ነው።
141. የአይሁድን ዜጋ ትመስላለች።
142. ማር. 11፥20-26 ተመልከት።
143. ዓመጸኛዋን እስራኤል ይመስላል።
144. የእግዚአብሔርን ቃልና ኃይል አልተቀበሉም።
145. ሥልጣን፣ ቀረጥ፣ ትንሣኤ መታገዝ፣ ትዕዛዝና ስለ መሢሔ የተነገረ ትንቢት ናቸው።
146. ማር. 12፥41-44 ተመልከት።
147. ጦርያስ 9፥9-10 ነበረ።
148. የሰላም ንጉሥ ነኝ ማለቱ ነበረ።
149. እሱ ከቤተ መቅደስ በላይ እንደሆነ አስተማረ።
150. ከእነርሱ በላይ እንደሆነ ነው።
151. የበለሰዋን ተክል ረገማት።
152. ጸሎት የሚሠራውን ኃይል አስተማረ።
153. የእግዚአብሔር ልዩ ስጦታ ለአሕዛብ እንደሚደረግ ነው።
154. ኢየሱስ ከሞት ወዲያ ያለውን እንደሚያውቅ ነው።
155. ኢየሱስ ያስተምር የነበረው የሕዝቡን ወገና ሥርዓት የሚቃረን መሆኑን በማሳየት ነበር።
156. ምክንያቱም ዮሐንስ ስለ ኢየሱስ መሥክር ነበር።
157. የሮምን መንግሥት ሥልጣን ያከብሩ እንደነበር ነው።
158. ይጠይቁ የነበሩትን ጥያቄዎች እንኳ ያውቁ እንዳልነበሩ ነው።
159. የእግዚአብሔርን ፍቅር ጠቃሚነት ተረድቶ ስለነበር ነው።
160. የዳዊት ልጅ እንዴት ከዳዊት ሊበልጥ ይችላል? ልጅ የተባለው ኢየሱስ ነው።
ሊበልጥ የሚችለበት ምክንያት እግዚአብሔር ስለሆነ ነው! ሮሜ 1፥3-4።
161. ልቧን ያውቅ ስለ ነበረ ነው።

162. ለራሳችን በምናስቀረው ነው።
163. ራሱን አሳልፎ የሚሰጠው በራሱ ጊዜ ስለነበር ነው።
164. ምዕራፍ 11-15 ናቸው።
165. የኢየሱስ ሞት ነበረ።
166. የኢየሩሳሌምና የቤተ መቅደስ መጥፋት ነበረ።
167. የሰው ልጅ ዳግም መምጣት ነው።
168. የኢየሩሳሌም መፍረስ ነው።
169. የሰው ልጅ የመመለሻውን ጊዜ አያመለክትም።
170. መጀመሪያና መጨረሻ ናቸው።
171. ሶስት አሉ፡፡
172. ስለ ስደት፡ ስለ ኢየሩሳሌም መፍረስ ነው።
173. አይሁዶች ኢየሱስን አለመቀበላቸው ነው።
174. ኢየሱስ ወደፊት የሚመለስበትን ሰዓት አናገኝበትም።
175. 1ቀሮ. 3፡9-13 ተመልከት።
176. ኢየሱስን መጥላታቸው ነው።
177. ዳንኤል 6፡22 ተመልከት።
178. የኢየሩሳሌም መፈራረስና መጥፋት ነው።
179. የሰው ልጅ ዳግም መመለስ ያመለክታል።
180. የእግዚአብሔር ፍርድ በጣም ቅርብ እንደሆነ ያሳስቡናል።
181. የመጨረሻውን ጊዜያት ያመለክታሉ።
182. በጣም የተለያዩ ጊዜያት መሆናቸውን መረዳት አለብን።
183. ስለ ኢየሩሳሌም ውድቀት ያመለክታል።
184. ኢየሩሳሌም አብዛኞቹ ደቀ መዛሙርት ከመሞታቸው በፊት እንደምትጠፋ ነው።
185. ሲሞንና ይሁዳ ናቸው።
186. ዲላሞስ ነው።
187. ዮሐንስ 13-17 ናቸው።
188. ረቡዕ ዕለት ተደረጉ።
189. ሁለት። ቁ. 12-13 እና 32-72።
190. አራት አሉን።

191. አምስት አሉን።
192. ምዕ. 15 ነው።
193. ጠዋት፣ ከቀትር በኋላና ምሽት ናቸው።
194. ረቡዕ ዕለት ነው።
195. የሴትዮዋ ስጦታና የይሁዳ ቅጥፈት ይገልጻል።
196. አንዳንዶቹ ሐሙስ ማታ ያርዱ ነበር፤ አንዳንዶቹም ዓርብ ቀን።
197. አዲስ ትርጉም በመስጠት ነበር።
198. በይሁዳ ላይ ነበረ።
199. ደቀ መዛሙርት ኢየሱስ ያደርግ ስለነበረው ምንም ዓይነት ሀሳብ እንዳልነበራቸው ነው።
200. ማርቆስን ይጠቁም ይሆናል።
201. በኢየሱስ ላይ ክስ ለማግኘት ነው።
202. ኢየሱስ ብቻውን ተተው። ኢፕሮስም አላውቀውም አለ።
203. ጠዋት፣ ከሰዓት በኋላና ማታ።
204. በርባንን ለእነርሱ በመስጠት ነበረ።
205. ጨለማውና የመጋረጃው መቀደድ ናቸው።
206. አይሁዶች መቃብሩ አካባቢ አልሄዱም።
207. ኢሳይያስ 19፣ 26 እና ኢዮብ 26፣ 19 ናቸው።
208. ስለ ትንሣኤ መታን ያስተማረውን አልተረዱትም ነበር።
209. ከኢየሱስ ጋር ለምስት ዓመታት የነበሩት ደቀ መዛሙርት ናቸው።
210. ሁለቱም በኢየሩሳሌም የተፈጸሙ ናቸው።
211. ሊሳሳቱ አይችሉም ነበር። ሲያስተምር ሰምተውታል።
212. ሬሳውን ለመቀባት ቅመሞችን አጠራቅመው ነበር።
213. የመልአኩ ቃላት ከነዚህ ቃላት የተነሣ ሬሳው እንዳልተሰረቀ አወቁ።
214. ክፍትና ባዶ ነበር።
215. አንድ መልአክ አገኙ።
216. ለአሥራ አንዱ እንዲነግሩ ለአንዱም አልነገሩም።
217. ማርያም ነበረች።
218. የሐዋርያት ሥራ 1-7 ናቸው።

219. ሉቃስ 24፥13-35 ተመልከት።

220. ለግሙን ፈታደኛ አልሆኑም።

221. ግረ 16፥15 ተመልከት።